

VLAAMS PARLEMENT

ZITTING 1995-1996

PLENAIRE VERGADERING

HANDELINGEN 27

MORGENVERGADERING VAN WOENSDAG 28 FEBRUARI 1996

DECREET GOEDKEURING VERDRAG INZAKE BIOLOGISCHE DIVERSITEIT

DECREET SAMENWERKING VLAAMSE GEMEENSCHAP EN NEDERLAND OP HET
GEBIED VAN CULTUUR, ONDERWIJS, WETENSCHAPPEN EN WELZIJN

DECREET SLUITEN VAN GEMENGDE VERDRAGEN

RESOLUTIE VLAAMSE BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

RESOLUTIE TOEKENNING EXTRA FINANCIËLE MIDDELEN VOOR NEDERLANDSE
TAALLESSEN VOOR MIGRANTEN EN VLUCHTELINGEN

VRAGEN OM UITLEG

Inhoud

Nr. 27

Woensdag 28 februari 1996
Morgenvergadering

	Blz.
Berichten van verhindering	1391
Voorstellen van bijzonder decreet	
Indiening en verwijzing	1391
Ontwerpen van decreet	
Indiening en verwijzing	1391
Voorstellen van decreet	
Indiening en verwijzing	1391
Voorstellen van resolutie	
Indiening en verwijzing	1392
Motie van aanbeveling	
Indiening	1392
Met redenen omklede moties	
Indiening	1392
Verslagen	
Indiening	1393
Opmerking van het Rekenhof	
Indiening	1394
Medeling van het Rekenhof	
Indiening	1394
Medelingen van de Vlaamse regering	
Indiening	1394
Kennisgevingen van het Arbitragehof	
Indiening	1395
Arresten van het Arbitragehof	
Indiening	1395
Samenstelling van een commissie	
Wijziging onder de plaatsvervangende leden	1395
Motie van orde	
Voorstellen tot aanvulling van de agenda	1395
Sprekers : de heren Jef Sleenckx, Johan De Roo, Paul Van Grembergen, Herman Suykerbuyk en Stefaan Platteau	

Ontwerp van decreet tot instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten over de nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen, ondertekend te Brussel op 8 maart 1994 – 109 (BZ 1995) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	1397
Sprekers : de heren Leo Cannaerts, verslaggever, Paul Van Grembergen, Stefaan Platteau, Herman Suykerbuyk, Karim Van Overmeire en minister-president Luc Van den Brande	
Artikelsgewijze bespreking	1400
Voorstel van resolutie van de heren René Swinnen en Freddy Sarens betreffende de toekenning van extra financiële middelen voor Nederlandse taallessen voor migranten en vluchtelingen in het kader van de basiseducatie bij de begrotingscontrole 1996 – 174 (1995-1996) – Nrs. 1 tot 3	
Bespreking	1400
Sprekers : mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh, verslaggever, de heren Freddy Sarens, René Swinnen, mevrouw Marleen Vanderpoorten, de heren Filip Dewinter, Ludo Sannen en Kris Van Dijk	
Ontwerp van decreet tot goedkeuring van het Verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap in het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de samenwerking op het gebied van cultuur, onderwijs, wetenschappen en welzijn, ondertekend in Antwerpen op 17 januari 1995 – 86 (BZ 1995) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	1403
Sprekers : de heren Freddy Dielens, verslaggever, Herman Suykerbuyk, Luk Van Nieuwenhuysen, mevrouw Nelly Maes, de heer Michiel Vandebussche, mevrouw Cecile Verwimp-Sillis en minister-president Luc Van den Brande	
Artikelsgewijze bespreking	1410
Regeling van de werkzaamheden	1410
Sprekers : de heren André Denys, Gilbert Bossuyt en Stefaan Platteau	
Voorstel van resolutie van de heren Freddy Sarens, Jef Sleeckx, mevrouw Cecile Verwimp-Sillis en de heer Paul Van Grembergen betreffende een Vlaamse bijdrage aan de ontwikkelingssamenwerking – 233 (1995-1996) – Nrs. 1 en 2	
Bespreking	1411
Sprekers : de heer Hugo Van Rompaey, verslaggever, mevrouw Nelly Maes, de heren Freddy Sarens, Stefaan Platteau en Jef Sleeckx	
Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Verdrag inzake biologische diversiteit, en van de bijlagen I en II, ondertekend te Rio de Janeiro op 5 juni 1992 – 151 (1995-1996) – Nr. 1	
Algemene bespreking	1415
Sprekers : mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, verslaggever, de heren Stefaan Platteau en Emiel Verrijken	
Artikelsgewijze bespreking	1420
Regeling van de werkzaamheden	1420
Bijlage	
Vraag om uitleg van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de afvalverbranding in Vlaams-Brabant	
Vraag om uitleg van de heer Christian Van Eyken tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de bouw van een verbrandingsinstallatie in de Zennevallei	1422
Vraag om uitleg van de heer Eddy Schuermans tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de inkomensvoorwaarde bij het toekennen van premies en toelagen in het kader van de huisvesting	1428

Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over het aandeel van de Limburgse sociale bouwmaatschappijen in de gewone kredieten en programma's van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij	1430
Vraag om uitleg van de heer Jean-Marie Bogaert tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het akkoord tussen de politieke gemeenschappen rond de vakantiespreiding	1433
Vraag om uitleg van de heer Christiaan Vandenbroeke tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over zijn verklaring afgelegd in het BRTN-programma 'De zevende dag' in verband met een uitstapregeling voor oudere leerkrachten	1435
Vraag om uitleg van de heer Herman Candries tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de toepassing van de mogelijke gemeentetaksen op het tewerkgesteld personeel	1438
Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het Vlaamse culturele leven in Sint-Genesius-Rode	1440

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.01 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Ria Van Den Heuvel : gezondheidsredenen.

VOORSTELLEN VAN BIJZONDER DECREET

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende voorstellen van bijzondere decreten werden ingediend :

- Voorstel van bijzonder decreet van de heer Herman Suykerbuyk c.s. betreffende de benaming van de Vlaamse Raad
– 229 (1995-1996) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften.
 - Voorstel van bijzonder decreet van de heer Paul Van Grembergen houdende vaststelling van de Vlaams Nationale kieskring voor de verkiezing van het Vlaams Parlement
– 230 (1995-1996) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften.
-
-

ONTWERPEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend :

- Ontwerp van decreet betreffende de lerarenopleiding en de nascholing
– 227 (1995-1996) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid.
 - Ontwerp van decreet houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 31 januari 1996 tot wijziging van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de rustpensioenen toegekend aan de vastbenoemde personeelsleden van de Nederlandse Radio- en Televisie-uitzendingen in België, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap, en betreffende de overlevingspensioenen toegekend aan de rechtverkrijgenden van die personeelsleden
– 234 (1995-1996) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Mediabeleid.
-
-

VOORSTELLEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden ingediend :

- Voorstel van decreet van de heer Jaak Gabriels houdende de regeling van de continuïteit van het wegverkeer bij het uitvoeren van werken van openbaar nut
– 215 (1995-1996) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer.

Voorzitter

- Voorstel van decreet van de heer Jos Geysels houdende wijziging van het decreet van 27 juni 1985 op de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
– 231 (1995-1996) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden.
- Voorstel van decreet van de heer Guy Swennen houdende wijziging van het decreet van 28 juni 1990 houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap, tot invoering van de persoonlijke assistentie
– 236 (1995-1996) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn en Gezondheid.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend :

- Voorstel van resolutie van mevrouw Yolande Avontroodt betreffende de optimalisatie van de MST-PMS-centra inzake hun preventief optreden tegen druggebruik
– 216 (1995-1996) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn en Gezondheid.
- Voorstel van resolutie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Patricia Ceysens, de heer Peter De Ridder, mevrouw Nelly Maes en mevrouw Vera Dua betreffende de armoedebestrijding
– 217 (1995-1996) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn en Gezondheid.
- Voorstel van resolutie van de heer Herman Suykerbuyk c.s. betreffende de intergouvernementele Conferentie van 1996 ter voorbereiding van de wijziging van de verdragen van de Europese Unie
– 226 (1995-1996) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden.
- Voorstel van resolutie van de heer Herman Suykerbuyk c.s. betreffende de correctie invulling van het Cultureel Verdrag tussen Vlaanderen en Nederland
– 232 (1995-1996) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden.

- Voorstel van resolutie van de heren Freddy Sarens, Jef Sleeckx, mevrouw Cecile Verwimp-Sillis en de heer Paul Van Grembergen betreffende een Vlaamse bijdrage aan de ontwikkelingssamenwerking
– 233 (1995-1996) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden.
- Voorstel van resolutie van de heer Paul Van Grembergen betreffende de benaming van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest
– 235 (1995-1996) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften.

MOTIE VAN AANBEVELING

Indiening

De voorzitter : De volgende motie van aanbeveling werd ingediend :

- Motie van aanbeveling van de heer André Denys tot besluit van het op 7 februari 1996 gehouden debat over de beleidsbrief Het wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten 1995-1996
– 164 (1995-1996) – Nr. 3.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES

Indiening

De voorzitter : De volgende met redenen omklede moties werden ingediend :

- Met redenen omklede motie van de heer Jaak Gabriels, mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, de heren Herman Suykerbuyk, Jacques Timmermans en Willy Kuijpers en mevrouw Nelly Maes tot besluit van de op 7 februari 1996 door de heer Filip Dewinter gehouden actuele interpellatie tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van onderwijs en Ambtenarenzaken, over het aanleren van een tweede taal aan kleuters
– 219 (1995-1996) – Nr. 1.

Voorzitter

- Met redenen omklede motie van de heer Karel De Gucht en mevrouw Yolande Avontroodt tot besluit van de op 7 februari 1996 door de heer Ludo Sannen gehouden actuele interpellatie tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over het Fenixproject – 220 (1995-1996) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heren Johan Malcorps, Jos Geysels en Ludo Sannen tot besluit van de op 7 februari 1996 door de heer Ludo Sannen gehouden actuele interpellatie tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over het Fenixproject – 221 (1995-1996) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heer Etienne Van Vaerenbergh, mevrouw Brigitte Grouwels en de heren Michiel Vandenbussche, Jean-Marie Bogaert en Jos Stassen tot besluit van de op 7 februari 1996 door de heer Etienne Van Vaerenbergh gehouden actuele interpellatie tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de oprichting en invulling van een Adviesraad van de Franstaligen in de Vlaamse rand rond Brussel – 222 (1995-1996) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heer Bart Vandendriessche, mevrouw Yolande Avontroodt en de heren Peter De Ridder, Etienne Van Vaerenbergh en Jos Stassen tot besluit van de op 7 februari 1996 door de heer Jos Stassen gehouden actuele interpellatie tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de problematiek van het algemeen welzijnswerk – 223 (1995-1996) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heer Joris Van Hauthem tot besluit van de op 7 februari 1996 door de heer Etienne Van Vaerenbergh gehouden actuele interpellatie tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de oprichting en invulling van een Adviesraad van de Franstaligen in de Vlaamse rand rond Brussel – 224 (1995-1996) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heer Joris Van Hauthem tot besluit van de op 7 februari 1996 door de heer Karel De Gucht gehouden actuele interpellatie tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, en de heer

Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de subsidiëring van filmprojecten – 225 (1995-1996) – Nr. 1.

- Met redenen omklede motie van de heer Ward Beysen tot besluit van de op 8 februari 1996 door de heer Ward Beysen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de beslissing tot betoelaging van prioritaire huisvestingsprojecten – 228 (1995-1996) – Nr. 1.

VERSLAGEN

Indiening

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- Verslag uitgebracht door de heer Fred Dielens namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden over het ontwerp van decreet tot goedkeuring van het Verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap in het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de samenwerking op het gebied van cultuur, onderwijs, wetenschappen en welzijn, ondertekend in Antwerpen op 17 januari 1995 – 86 (1995-1996) – Nr. 2.
- Verslag uitgebracht door de heer Paul Deprez namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden over het voorstel van resolutie van de heer Carl Decaluwé c.s. betreffende de ondersteuning en begeleiding van de Vlaamse textiel- en kledingsector – 98 (1995-1996) – Nr. 4.
- Verslag uitgebracht door de heer Eddy Schuermans namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden over de beleidsbrief Landbouw, tuinbouw en visserij in Vlaanderen. Naar een geïntegreerde aanpak. Beleidsprioriteiten 1995-1999 – 141 (1995-1996) – Nr. 3.
- Verslag uitgebracht door mevrouw Mieke Van Hecke namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid over het voorstel van resolutie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen betreffende het toestaan van afwijkingen inzake vakantieregeling ten behoeve van het Franstalig basisonderwijs in Vlaanderen – 158 (1995-1996) – Nr. 2.

Voorzitter

- Verslag uitgebracht door de heer Leo Cannaerts namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden over de beleidsbrief Statistiek in Vlaanderen. Hoekstenen van een vernieuwd beleid. Beleidsprioriteiten 1995-1999
– 161 (1995-1996) – Nr. 2.
- Verslag uitgebracht door de heer Patrick Lachaert namens de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer over het ontwerp van decreet betreffende de waterkeringen
– 196 (1995-1996) – Nr. 3.
- Verslag uitgebracht door mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid over de Drugnota
– 214 (1995-1996) – Nr. 1.
- Verslag uitgebracht door de heer André Van Nieuwerkerke namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid over de hoorzitting over het ontwerp van decreet betreffende de lerarenopleiding en de nascholing
– 227 (1995-1996) – Nr. 2.
- Verslag uitgebracht door de heer Johnny Goos namens de Commissie voor Mediabeleid over het ontwerp van decreet houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 31 januari 1996 tot wijziging van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de rustpensioenen toegekend aan de vastbenoemde personeelsleden van de Nederlandse Radio- en Televisie-uitzendingen in België, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap, en betreffende de overlevingspensioenen toegekend aan de rechtverkrijgenden van die personeelsleden
– 234 (1995-1996) – Nr. 2.

OPMERKING VAN HET REKENHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende opmerking van het Rekenhof werd ingediend :

- Opmerking van het Rekenhof betreffende het besluit van de Vlaamse Regering d.d. 21 december 1995 tot herverdeling van kredieten van het begrotingsjaar 1995.

Deze opmerking ligt ter inzage bij het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

MEDEDELING VAN HET REKENHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende mededeling van het Rekenhof werd ingediend :

- Mededeling van het Rekenhof betreffende het ministerieel besluit van 19 december 1995 betreffende de herverdeling van basisallocaties, het ministerieel besluit van 20 december 1995 houdende overdracht van kredieten, het ministerieel besluit van de Vlaamse regering van 21 december 1995 tot herverdeling van basisallocaties van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995, het ministerieel besluit van 22 december 1995 houdende herverdeling van kredieten, het ministerieel besluit van 13 december 1995 tot wijziging en overschrijving van de vastleggingsmachtigingen vastgesteld in de artikelen 40 en 42 van de aangepaste begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 in het kader van artikel 54.

Deze mededeling ligt ter inzage bij het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

MEDEDELINGEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Indiening

De voorzitter : De volgende mededelingen van de Vlaamse regering werden ingediend :

- Informatienota over de vergadering van de regio's van Europa van 7 februari 1996.
- Conclusies van de Europese reflectiegroep over de Intergouvernementele Conferentie die de wijzigingen van het Verdrag op de Europese Unie voorbereidt.
- Actieplan met betrekking tot de troposferische ozonproblematiek.

Voorzitter

Deze mededelingen liggen ter inzage bij het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage bij het Secretariaat van het Vlaams Parlement, Afdeling Decreetgevend Secretariaat :

- Rolnummer 901
- Rolnummer 919
- Rolnummer 920
- Rolnummer 923
- Rolnummer 924
- Rolnummer 926
- Rolnummer 928
- Rolnummer 930
- Rolnummer 931.

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage bij het Secretariaat van het Vlaams Parlement, Afdeling Decreetgevend Secretariaat :

- Arrest 08/96 van 1 februari 1996 (rolnummer 851)
- Arrest 09/96 van 8 februari 1996 (rolnummer 834)
- Arrest 10/96 van 8 februari 1996 (rolnummer 837)
- Arrest 11/96 van 8 februari 1996 (rolnummer 842).

SAMENSTELLING VAN EEN COMMISSIE

Wijziging onder de plaatsvervangende leden

Voor de VLD-fractie is in de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden de heer Ar-

nold Van Aperen als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Dirk Van Mechelen.

MOTIE VAN ORDE

Voorstellen tot aanvullingen van de agenda

De voorzitter : De heer Sleetckx heeft het woord.

De heer Jef Sleetckx : Ik vraag me af waarom de volgende punten niet op de agenda werden geplaatst.

Ten eerste, het ontwerp van decreet tot goedkeuring van het Verdrag tussen de Vlaamse gemeenschap en het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de samenwerking op het gebied van cultuur, onderwijs, wetenschappen en welzijn, ondertekend in Antwerpen op 17 januari 1995. Dit werd 2 weken geleden gesteund in de commissie.

Ten tweede, het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Verdrag inzake biologische diversiteit en de bijlagen, ondertekend te Rio de Janeiro op 5 juni 1992, dat maandag gesteund werd in de commissie.

Ten derde, het voorstel van resolutie van de heren Sarens, Sleetckx, Verwimp en Van Grembergen betreffende een Vlaamse bijdrage aan ontwikkelingssamenwerking.

De voorzitter : De reden is eenvoudig. Het verslag kwam binnen na de bijeenkomst van het uitgebreid Bureau. Op het uitgebreid Bureau worden alle binnengekomen stukken afgewerkt. Daar die verslagen pas achteraf binnenkamen, werden deze niet behandeld. Indien deze vergadering ervoor pleit dit vandaag te behandelen, dan kan dat. We kunnen een stemming bij zitten en opstaan houden.

Volgens mij is drie of vier extra punten op de agenda plaatsen echter geen goede manier van werken. Sommige leden zouden zich benadeeld kunnen voelen. Ik verwachtte dat dit zou gebeuren en heb daarom de verschillende fracties op de hoogte gebracht. Bij wijze van uitzondering kunnen we het echter toelaten.

De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Excuseert u mij, ik kom juist binnen. Ik weet niet waarover het debat gaat.

De voorzitter : De heer Sleetckx stelt namens de commissie voor drie extra punten over internationale verdragen op de agenda te plaatsen. Normalerweise verloopt de afhandeling daarvan nogal vlot in de plenaire zitting.

Voorzitter

De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Het is zo, mijnheer de voorzitter, dat er een aantal punten aan de dagorde zouden mogen toegevoegd worden. We kunnen ook de vraag stellen of de resolutie over de textielnijverheid zou kunnen toegevoegd worden. Ik zou dit echter alleen willen doen op voorwaarde dat dit alles deze voormiddag zou kunnen worden behandeld. Het vergt natuurlijk ook de aanwezigheid van de betrokken minister. Als we nu de agenda wijzigen, lijkt het mij moeilijk dit te behandelen in afwezigheid van de minister. Indien de minister van Economie hier aanwezig kan zijn, kan de resolutie over de textielnijverheid deze voormiddag behandeld worden. Dit slechts op voorwaarde dat de agenda van deze namiddag niet volledig overhoop dient gehaald te worden.

De heer Jef Sleetckx : Wat ons betreft, is de betrokken minister aanwezig.

De voorzitter : De resolutie die er nu nog bijkomt, stelt een tweede probleem. Laat ons punt voor punt afhandelen.

Ik neem aan dat de bespreking van de internationale verdragen door alle fracties kan worden aanvaard, indien dit kort wordt gehouden.

De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, ik heb geen bezwaar omdat ik lid ben van de commissie Buitenlandse Betrekkingen en ik dit dus ook steun, maar ik ben het wel eens met uw opmerkingen over het bredere kader.

Ik zou het niet koppelen aan het voorstel van de heer De Roo, niet omdat ik het niet wil besproken zien, maar wel omdat het geen gekoppeld gegeven kan zijn.

Dan is er nog een vierde opmerking. Ik vind dat verdragen eigenlijk een zo spoedig mogelijke goedkeuring moeten krijgen. Het verwijt van andere instanties dat we ons werk niet doen, vind ik onrechtvaardig.

De voorzitter : Als ik het goed begrijp gaan we unaniem akkoord om die punten op de agenda te plaatsen. We hebben dan nog een afzonderlijke vraag van de heer De Roo, namelijk de resolutie in verband met de textielsector. Hij wil deze ook op de agenda plaatsen.

De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Ik handhaaf de vraag slechts op voorwaarde dat deze resolutie deze voormiddag zou kunnen worden behandeld, om de agenda van deze namiddag niet overhoop te halen.

De voorzitter : We kunnen dit ook op de volgende wijze regelen, mijnheer De Roo. We kunnen nu de bespreking op het einde van de agenda voor deze morgen plaatsen. Zien we dat we in tijdsnood geraken, dan doet u het voorstel om dat in te trekken.

De heer Johan De Roo : Ik ga hiermee akkoord.

De voorzitter : Is iedereen het hiermee eens ? (*Instemming*) Dan is er over deze resolutie natuurlijk een mondeling verslag. Een schriftelijk verslag zou immers drie dagen vergen. We hebben hierover unanieme instemming. We wijzigen aldus de agenda.

De heer Suykerbuyk heeft het woord.

De heer Herman Suykerbuyk : Ik vraag alleen om dit bij hoogdringendheid zo snel mogelijk in de commissie te behandelen.

De voorzitter : U vraagt hiervoor dus voorrang in de commissie. Gaat iedereen hiermee akkoord ? (*Instemming*) Dan is dat unaniem.

De heer Herman Suykerbuyk : Mag ik nog één vraag stellen, mijnheer de voorzitter, in verband met een resolutie met het oog op de gelijktijdige behandeling ervan, ook bij een volgende plenaire zitting betreffende het verdrag Vlaanderen- Nederland. Om die resolutie tegelijkertijd daarmee te kunnen behandelen, denk ik dat ik nu de hoogdringendheid moet vragen. Als dit niet zo is, en ik eventueel kan wachten tot de volgende keer, is dit ook goed. Maar ik zit niet graag tussen twee stoelen en ik verkiez dus dat men de zaken gelijktijdig behandelt. (*Onderbreking*)

Mijnheer de voorzitter, ik verneem nu van mijn collega's dat het verdrag vandaag reeds zal behandeld worden. Ik ben dus wel verplicht om nu de hoogdringendheid te vragen.

De voorzitter : U zou inderdaad best nu de hoogdringendheid vragen.

Iedereen heeft de vraag van de heer Suykerbuyk begrepen ? Iedereen gaat akkoord met de heer Suykerbuyk ? (*Instemming*)

De heer Sleetckx heeft het woord.

De heer Jef Sleetckx : Mijnheer Suykerbuyk, we hebben in de commissie niet over de resolutie gesproken. Ik heb daarjuist zeer duidelijk gezegd dat in de commissie unaniem is beslist om een aantal zaken vandaag te behandelen. Over de resolutie zelf hebben we niet gesproken.

De heer Herman Suykerbuyk : Ik wist niet dat het cultureel verdrag vandaag zou worden besproken. Dat is nieuw

Suykerbuyk

voor mij. Ik sluit me aan bij de eenstemmigheid die erover bestaat.

De voorzitter : Betekent dat dat we het niet samen behandelen ?

De heer Herman Suykerbuyk : Mijnheer de voorzitter, het parlement moet natuurlijk akkoord gaan. Ik vraag me alleen af waarom het niet samen zou kunnen worden besproken.

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau : Mijnheer de voorzitter, ik ga akkoord met het voorstel van de heer Sleetx. Ik steun de afspraken die destijds in de commissie zijn gemaakt.

Wat de resolutie betreft, heb ik de discussie van zonet niet kunnen volgen omdat de micro niet functioneerde. Ik vermoed dat het gaat om de resolutie die we maandag in de commissie hebben besproken.

De voorzitter : Nee, het is nog niet in commissie besproken.

De heer Stefaan Platteau : Dan vraag ik toch uitstel om het te kunnen bespreken.

De voorzitter : De heer Suykerbuyk heeft het woord.

De heer Herman Suykerbuyk : Na al wat er is gebeurd in mijn afwezigheid – waarvan de schuld uiteraard bij mij ligt – , denk ik dat de resolutie vandaag niet ten gronde kan worden besproken. Ik trek mijn vraag in. Ik veroorloof me wel om dit tijdens de algemene bespreking aan bod te laten komen. Ik neem aan dat dat mag.

De voorzitter : Dat mag. Bij deze is de agenda gewijzigd.

ONTWERP VAN DECREET tot instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten, over de nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen, ondertekend te Brussel op 8 maart 1994

– 109 (BZ 1995) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde is de algemene bespreking van het ontwerp van decreet tot instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten, over de nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen, ondertekend te Brussel op 8 maart 1994.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Cannaerts, verslaggever, heeft het woord.

De heer Leo Cannaerts, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, op 6 december en 18 januari jongstleden heeft de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden het voorliggend ontwerp van decreet besproken. Het gaat hier om het samenwerkingsakkoord, voorzien door artikel 167 paragraaf 4 van de Grondwet, waarbij tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten een regeling wordt getroffen om verdragen te kunnen afsluiten met de kwalificatie : gemengd. Het betreft verdragen die materies behandelen die niet uitsluitend onder de bevoegdheid van de federale overheid vallen, maar ook onder deze van de gewesten of gemeenschappen.

In zijn inleiding beklemtoonde de minister-president de twee belangrijke principes die dit samenwerkingsakkoord beheersen. Ten eerste is er de bevestiging van de erkenning van de internationale bevoegdheden van gewesten en gemeenschappen, op die domeinen waar zij ook intern bevoegd zijn. Ten tweede is er de bevestiging van het belang van een coherent Belgisch buitenlands beleid.

Het eerste principe houdt in dat gewesten en gemeenschappen de volledige vrijheid hebben om al dan niet toe te treden tot een dergelijk gemengd verdrag. Het tweede principe wordt verzekerd door het feit dat alle regeringen vanaf het begin volwaardig deelnemen aan de onderhandelingen. Het overleg tussen de verschillende niveaus gebeurt in de interministeriële conferentie voor Buitenlands Beleid.

Zoals eerder gezegd werd het samenwerkingsakkoord reeds ondertekend op 8 maart 1994. De minister-president benadrukte dat het de uitdrukkelijke bedoeling was van alle ondertekenaars dat de parlementaire instemming met terugwerkende kracht vanaf die datum zou worden gegeven.

In de bespreking werd vooreerst aandacht besteed aan het taalgebruik in deze gemengde verdragen. De minister-president verduidelijkte dat de regels die op federaal niveau gelden, ook hier van kracht zijn. Dat betekent dat voor bilaterale verdragen in principe de talen van alle Belgische partijen zullen worden gebruikt, terwijl voor multilaterale verdragen één of meer talen van de betrokken multilaterale organisatie zullen worden aangewend.

Een lid bracht de verdragsrechtelijke status van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ter sprake en stelde dat dit gewest moeilijk op gelijke voet met de andere deelstaten kan worden behandeld. Hiertegenover stelde de minister-president dat het feit dat verschillende partijen onderte-

Cannaerts

kenen, niet terzelfder tijd inhoudt dat deze partijen ook over dezelfde legislatieve bevoegdheden moeten beschikken of op enige andere wijze gelijkwaardig moeten zijn.

Verder werden er in de bespreking opmerkingen gemaakt over de opzegbaarheid van deze gemengde verdragen. Het samenwerkingsakkoord voorziet volgens sommige leden niet in de mogelijkheid voor één deelstaat om een gemengd verdrag op te zeggen. Hiervoor is het akkoord nodig binnen de interministeriële conferentie voor het buitenlands beleid.

De minister-president antwoordde hierop dat het hier gaat over het samenwerkingsakkoord zelf, dus over de wijze waarop over de bedoelde verdragen met de buitenlandse partner wordt genegotieerd, en niet over de wijziging of opzeg van het verdrag als dusdanig. Bovendien beklemtoonde hij dat de hier voorgestelde procedure een logisch gebruik is in het internationaal publiek recht en dat het op deze manier bijdraagt tot de na te streven coherentie in het buitenlands beleid.

Ten slotte werden er nog opmerkingen geformuleerd inzake de al te trage afwikkeling van dit samenwerkingsakkoord, dat toch reeds op 8 maart 1994 werd ondertekend. Ook de minister-president beaamt deze opmerking, maar wijst op het feit dat Vlaanderen zich momenteel, in tegenstelling tot de andere partners, reeds in de meest gevorderde fase van de parlementaire goedkeuring bevindt.

Het enige artikel van dit ontwerp van decreet werd uiteindelijk aangenomen met zeven stemmen tegen twee.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord hierover ?

De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, ik wens een principiële opmerking te maken. Ik heb geen enkel probleem met het voorliggende gegeven, alleen wens ik de verslaggever en de collega's duidelijk te maken dat er een verwarrende situatie bestaat.

In de titel spreekt men over de gemeenschappen en de gewesten en juridisch is dat correct. In de benadering tijdens de toespraken en de uitleg heeft men het echter nooit meer over de gemeenschappen en gewesten, maar gebruikt men de meer begrijpelijke term Vlaanderen. Ik wil dit aanhalen om bij de collega's het idee op te roepen of het ook niet beter zou zijn daar enige duidelijkheid in te scheppen, wat het de politiek en de publieke opinie alleen maar eenvoudiger kan maken.

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, se-

dert de staatshervorming van 1993 heeft het beleid inzake de internationale betrekkingen in het nieuwe federale België een reële gedaanteverwisseling ondergaan. De periode die daaraan voorafging, kende met betrekking tot het buitenlands beleid een dermate weinig coherent geheel, dat vaak ten nadele van ons imago kleine incidenten al gauw uitgroeiden tot zichzelf voedende controversen.

Het nieuwe ingevoerde systeem volgt twee krachtlijnen. Aan de ene kant verkrijgt de interne autonomie van de deelgebieden een zo ruim mogelijk verlengstuk op het internationale vlak, terwijl anderzijds de bevoegdheid van de federale overheid om toe te zien op de correcte toepassing van het internationaal en supranationaal recht door de deelgebieden, wordt versterkt. De externe verruiming van de bevoegdheden van de gemeenschappen en de gewesten komt ongetwijfeld het meest tot uiting in het sluiten van verdragen.

Probleemloos zijn de verdragen, waarvan het voorwerp tot de exclusieve bevoegdheid van een gemeenschap of een gewest behoort. Ze worden gesloten door de betrokken regering en goedgekeurd door het betrokken parlement. Heel wat complexer is de situatie voor de zogenaamd gemengde verdragen, dit wil zeggen verdragen waarvan de inhoud gelijktijdig betrekking heeft op federale, gemeenschaps- of gewestaangelegenheden.

Men verzoekt ons het hier voorliggende ontwerp van decreet over het samenwerkingsakkoord inzake de regelen voor het sluiten van dergelijke verdragen, goed te keuren. Het beginsel dat de gemengde verdragen, om in de Belgische rechtsorde uitwerking te hebben, de goedkeuring moeten krijgen van alle betrokken wetgevende vergaderingen, staat buiten kijf. Ik spreek hier over de zogenaamde ratificatie. Een verdrag dat normalerwijze het resultaat moet zijn van de binnenkort van start gaande intergouvernementele conferentie, zal door zeven verschillende wetgevende vergaderingen moeten worden goedgekeurd. De federale regering kan dit verdrag dus niet ratificeren, zolang één van deze vergaderingen haar goedkeuring weigert. En dat, ondanks het feit dat het internationale recht technieken aanbiedt, zoals de federale clause of het voorbehoud, waardoor een gedeeltelijke ratificatie van het verdrag mogelijk is.

Men kan dus stellen dat de vierde staatshervorming van 1993 de gemeenschappen en de gewesten ruime bevoegdheden heeft gegeven inzake het domein der internationale betrekkingen. Bekeken vanuit het vergelijkend recht, stellen we ter zake zelfs een ongeëvenaarde decentralisering vast. Enkelens durven zelfs daarbij te stellen dat ons land de kenmerken van een heuse confederatie begint te vertonen. Dit houdt voor Vlaanderen de verplichting in om deze toegewezen bevoegdheden op een zinvolle wijze aan te wenden. Dat moet niet enkel geschieden op basis

Platteau

van verbaal sentimentalisme. Dat moet gebeuren op grond van daden en inspanningen die gestoeld blijven op het respect voor de vigerende federale, decretale, en internationaalrechtelijke regels.

Het is vreemd dat de jongste tijd het dynamisme inzake decretale initiatieven slechts de overhand haalt door de Raad van State niet te consulteren, of, wanneer dit wel gebeurt, haar advies te negeren. Hiermede wens ik niet, mijnheer Suykerbuyk, de alwetendheid van de Raad te verdedigen.

De heer Herman Suykerbuyk : Een land, of een grondwettelijk erkend deelgebied daarvan, kan slechts slagvaardig optreden als haar geloofwaardigheid respect weet af te dwingen. De orthodoxie is hier dus zeker op haar plaats.

De heer Stefaan Platteau : We zijn het er over eens dat het parlement de emanatie van de natie is. Ik spreek hier echter over de regelen in verband met convenanten.

De heer Herman Suykerbuyk : Waarover hebt u het in concreto ? Uw uiteenzetting blijft erg vaag.

De heer Stefaan Platteau : Ik alludeer niet op het voorval dat zich eergisteren in de commissie voordeed. Ik spreek over de mogelijkheden om bij hoogdringendheid de adviezen van de Raad van State te omzeilen, zoals dat ook op federaal niveau gebeurt.

Het respect voor de interne rechtsorde is een belangrijke aangelegenheid. Deze ogenschijnlijke afwijking is dienstig als referentiepunt, bij de bespreking van het voorliggende ontwerp van decreet. Zo heeft het artikel 92 bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot de hervorming der instellingen het omstandig over de samenwerking tussen de staat, de gemeenschappen en de gewesten. In paragraaf 5 wordt expliciet gezegd dat de geschillen tussen de contracterende partijen inzake de interpretatie en de uitvoering van bedoelde akkoorden beslecht moeten worden bij een door de wet opgericht rechtscollege.

Ik stel vast dat in het voorliggende samenwerkingsakkoord daarin niet wordt voorzien. Evenmin wordt er bepaald welke regels de aanwijzing van de leden van dat rechtscollege moeten leiden. De regering stelt dat ze te gelegener tijd daaraan zal verhelpen. Hoe lang is te gelegener tijd ? Deze vraag is niet zonder belang. Vooral als men terugdenkt aan wat zich in het verleden heeft voorgedaan. Volgens mij getuigt deze ingesteldheid van de regering van bestuurlijke onzindelijkheid. Wat zal er gebeuren, als er zich een conflict zal voordoen ?

Voor mij was die terugwerkende kracht overbodig. Voor mij bestaat er geen reden om het goedkeuringsdecreet te

laten teruggrijpen. Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren, de VLD-fractie zal het voorliggende samenwerkingsakkoord goedkeuren. We dringen er bij de regering wel op aan in de toekomst juridisch meer verfijnd werk te leveren, zoniet zouden de onvolkomendheden van vandaag wel eens de institutionele handicap van morgen kunnen worden. Van handicaps, spaar ons heer, want ik weet ervan mee te spreken, mijnheer Suykerbuyk.

De voorzitter : De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire (Op de tribune) : Dames en heren, we gaan het voorliggend ontwerp niet goedkeuren. Ik wil graag kort uitleggen waarom. Het is natuurlijk niet omdat we er tegen zijn dat Vlaanderen zich op het internationale vlak steeds meer profileert. Er zijn minstens vier goede redenen om dit ontwerp niet goed te keuren.

Ten eerste is er de principiële reden. Het akkoord vloeit voort uit een staatshervorming die we verworpen hebben. Het is een verdere uitwerking van die hervorming. Ik stel vast dat steeds meer fracties en steeds meer mensen zich vragen stellen bij die hervorming, die zowat een jaar geleden als definitief of bijna definitief werd beschouwd.

Ten tweede is er het probleem Brussel dat even in het verslag werd aangehaald. Natuurlijk heeft de minister-president gelijk wanneer hij zegt dat dit document op zich niet bewijst dat Brussel op gelijke hoogte komt te staan met Vlaanderen en Wallonië, maar in de praktijk gedraagt het Brussels Hoofdsteliek Gewest zich steeds meer als een onafhankelijke stadsstaat dan als een hoofdstad. Dit ontwerp van decreet zal deze evolutie zeker niet afremmen.

Ten derde leeft dit Vlaams Parlement al te zeer in de zelf-opgehangen illusie dat Vlaanderen en België zich op een zelfde niveau bevinden. Dit document bewijst nog maar eens dat er wel degelijk een hiërarchie bestaat. Ik verwijs daarvoor naar artikel 3, bij de samenstelling en de organisatie van de permanente werkgroep Gemengde Verdragen is Vlaanderen duidelijk ondergeschikt aan België.

Tenslotte zijn er de artikels 17 en 18. Artikel 17 zegt dat het opzeggen van een Gemengd Verdrag met consensus moet gebeuren. Artikel 18 maakt het Vlaanderen onmogelijk om dit akkoord eenzijdig op te zeggen. Ik denk dat dit alles bij elkaar reden genoeg geeft om dit akkoord niet goed te keuren. Voor ons geldt niet wat binnen België haalbaar is, maar wat voor Vlaanderen nodig is. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, ik wil reageren op de bedenking van de heer Van Grembergen. Hij zegt dat het juridisch juist is om te spreken over gemeenschappen en gewesten. Hij weet dat ik, waar mogelijk, de term Vlaanderen gebruik. Hij zegt dit om iedereen wakker te schudden. Wel, we slapen nooit, we waken dag en nacht. Dat als geruststelling voor de heer Van Grembergen.

Ten tweede, met betrekking tot het voorliggend ontwerp. Het is een goede zaak dat de verschillende entiteiten binnen onze federatie afspraken maken over afstemming op elkaar en over autonomie. Dat zijn de twee pijlers van dit samenwerkingsakkoord. Het is normaal dat we enige coherentie nastreven. Een voorbeeld : wat de mensenrechten betreft zou het een vergissing zijn om afzonderlijke beslissingen te nemen. Die wederzijdse informatieplicht is een voordeel want als de federale staat een gemengd verdrag afsluit met een andere staat, moet deze dezelfde procedure volgen als Vlaanderen. Ik pleit voor de goedkeuring van dit ontwerp.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? *(Neen)*

Dan is hiermee de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet tot instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten over de nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen, ondertekend te Brussel op 8 maart 1994.

Enig artikel

Het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Overheid, de Gemeenschappen en de Gewesten over de nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen en de toelichting bij dit Samenwerkingsakkoord, ondertekend te Brussel op 8 maart 1994, zal volkomen uitwerking hebben met ingang van deze datum.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren René Swinnen en Freddy Sarens betreffende de toekenning van extra financiële middelen voor Nederlandse taallessen voor migranten en vluchtelingen in het kader van de basiseducatie bij de begrotingscontrole 1996 – 174 (1995-1996) – Nrs. 1 tot 3

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de bespreking van het voorstel van resolutie van de heren Swinnen en Sarens betreffende de toekenning van extra financiële middelen voor Nederlandse taallessen voor migranten en vluchtelingen in het kader van de basiseducatie bij de begrotingscontrole 1996, dat luidt als volgt :

De Vlaamse Raad,

– overwegende dat bij de begrotingscontrole in het voorjaar 1996 de middelen en uitgaven aan de begroting 1996 worden getoetst ;

– vraagt dat de Vlaamse regering, wanneer er budgettaire ruimte vrijkomt, bij voorrang additionele middelen ten bedrage van 35 miljoen frank zou inschrijven in de aangepaste uitgavenbegroting 1996 voor Nederlands Tweede Taal in het kader van Open School voor Volwassenen.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Van Nieuwenborgh, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh, verslaggever *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, in een materie waarover elk welkend mens het met ons eens kan zijn, verwijs ik naar het verslag. Namens onze fractie zal straks de heer Swinnen het woord voeren.

De voorzitter : De heer Sarens heeft het woord.

De heer Freddy Sarens : Mijnheer de voorzitter, collega's, mijnheer de minister, deze resolutie kwam tot stand bij de vaststelling dat het in een aantal centra voor basiseducatie die taallessen voor migranten en vluchtelingen organiseren, aan de nodige middelen ontbrak. Nagenoeg alle commissieleden waren het erover eens dat je niet het aanleren van een taal als belangrijkste sleutel tot integratie kan promoveren, zonder daarvoor de vereiste middelen ter beschikking te stellen. Dit zou een hypocriete houding zijn. De commissieleden waren het er dus over eens dat er snel een oplossing moest komen.

Er werd vastgesteld dat de minister op het einde van 1995 getracht had een voorlopige oplossing te vinden binnen het bestek van de lopende begroting, maar de voorkeur van de commissie ging uit naar een structurele oplossing en de zaak werd aangekaart bij de commissie Financiën en bij de commissie Onderwijs.

Sarens

De inhoud van de resolutie laat niets aan duidelijkheid te wensen over : we wensen dat bij de budgetcontrole 1996 een structurele oplossing voor dit probleem zou worden gevonden. De regering zal eerlang deze budgetcontrole aanvatten, het ogenblik is dus angebroken. Onze fractie dringt aan op een structurele oplossing en op het ter beschikking stellen van voldoende financiële middelen aan deze centra voor basiseducatie, zodat deze taallessen verder kunnen worden ingericht. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Swinnen heeft het woord.

De heer René Swinnen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, de behandeling van dit voorstel van resolutie komt precies op tijd, aangezien de eerste gesprekken over de budgetcontrole eerstdaags zullen plaatsvinden. De indieners hadden immers de intentie aan de leden van de regering, in het algemeen, en aan de ministers Van den Bossche en De Meester-De Meyer, meer in het bijzonder, te vragen om naar aanleiding van deze budgetcontrole 35 miljoen frank meer ter beschikking te stellen van het project Nederlands, tweede taal voor migranten. Met deze middelen kunnen de supplementaire uren Nederlands voor migranten blijvend worden ingericht en wordt een extra-inspanning geleverd om de integratie van anderssprekenden, in eerste instantie migranten en vluchtelingen, in onze Vlaamse samenleving te bevorderen.

Zo de regering op ons voorstel mocht ingaan – en dat is onze stelligste hoop – dan is wel een oplossing gevonden voor het jaar 1996, maar daarmee is het probleem nog niet structureel opgelost. Zoals de heer Sarens reeds beklemtoonde, is er nood aan een permanente financiering.

Voor een goed begrip van de vraag van de indieners naar bijkomende middelen, wil ik nog even het ontstaan van het probleem rond de additionele middelen toelichten. De globale middelen voor de basiseducatie werden door de minister van Onderwijs van 275 miljoen frank in 1992 tot 464 miljoen frank in 1996 of in vijf jaar tijd met 189 miljoen frank verhoogd. De basiseducatie is wellicht de sterkst groeiende sector in de onderwijsbegroting.

De overschotten op het budget voor onderwijsvoorrrangsbeleid voor kansarmen voor de jaren 1993 en 1994 konden worden ingezet voor de inrichting van Nederlandse taallessen voor migranten. In 1993 werd 32 miljoen frank en in 1994 35 miljoen frank overgeheveld. Ze werden toegekend aan zeven op basis van behoeften geselecteerde centra voor basiseducatie. Deze centra wisten op dat ogenblik perfect dat het ging om een eenmalige extra-investering. Door de instap in het onderwijsvoorrrangsbeleid vanaf september 1995 voor alle gemeenten uit te breiden, zijn er geen marges meer op voornoemd budget.

En dat is eigenlijk de reden waarom deze 35 miljoen frank voor dit jaar niet meer voorhanden is. De voorstel-

ling die sommige mensen zich maken als zou de minister van Onderwijs die extra subsidie van 35 miljoen frank geschrapt hebben, doet de waarheid geweld aan. Niet dat ik hier de minister van Onderwijs moet verdedigen, maar de waarheid heeft toch ook wel zijn rechten. Het feit dat deze bijkomende middelen gedurende de voorbije twee jaren de gerechtvaardigde behoefte aan bijkomende uren Nederlandse les voor migranten niet alleen bevredigd maar ook verstevigd en bestendigd hebben, heeft de indieners er toe aangezet deze resolutie in te dienen. We vragen dan ook aan de minister dat hij zeker en vast de kaart van de basiseducatie zal willen trekken tijdens de begrotingscontrole en er bij de minister van Financiën op zal aandringen dat die 35 miljoen frank ook opgehoest worden.

De voorzitter : Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, waarde collega's, reeds tijdens de begrotingsbesprekingen pleitte de VLD-fractie, onder andere via een amendement, voor het verhogen van de kredieten voor Nederlandse taallessen voor migranten. Die werkwijze leek ons zekerder dan het indienen van een resolutie, zoals onze collega's van de CVP en de SP deden. We argumenteerden dat onze werkwijze meer waarborgen inhield voor een effectief resultaat, zowel voor het centrum dat de lessen inricht als voor de betrokken migranten, dan dat dit het geval zou zijn met de afwachten-de houding die de heren Sarens en Swinnen door middel van hun resolutie aannamen. De meerderheid oordeelde echter anders, met als gevolg het voorstel van vandaag.

Dames en heren, de VLD is een groot voorstander van Nederlandse taallessen voor migranten. We beschouwen het begrijpen en spreken van het Nederlands in een eerste fase, en het lezen en schrijven in een tweede fase immers als de essentiële voorwaarde om zich goed te voelen in Vlaanderen. Het is bijgevolg de factor bij uitstek voor een volkomen integratie in de samenleving.

Inderdaad bestaan er in de omgeving van elk van ons ernstige spanningen tussen bevolkingsgroepen. De VLD heeft reeds lang gekozen voor de zogenaamde derde weg om te komen tot een oplossing voor deze spanningen, namelijk de inburgering van de vreemdelingen waarbij ze zich aanpassen aan onze waarden en levenswijze.

De enige weg echter die een democratische en verantwoordelijke samenleving mag bewandelen, is er een waarbij respect opgebracht wordt voor de waardigheid, de eigenheid en de culturele en historische achtergrond van de migranten. Anderzijds moeten migranten beseffen dat de eerste weg om contacten te leggen met en aanvaard te worden door de autochtone bevolking, loopt via de taal.

Het gebrek aan Nederlandse taalkennis is bij migranten van de eerste generatie vaak nog schrijnend groot, niet alleen bij vrouwen. Vele contacten van vaders van middel-

Vanderpoorten

bare leeftijd met de leerkrachten van hun kinderen lopen, via familieleden in de tienerleeftijd die als tolk optreden. Dit kan bezwaarlijk het ideale oudercontact genoemd worden. Het creëert integendeel een steeds grotere kloof tussen voor elkaar nog steeds vreemde culturen.

De vrouwen spelen daarenboven een heel aparte en bijzondere rol in de integratie van het gehele gezin. Voor hen is het begrijpen en spreken van het Nederlands wellicht nog belangrijker. Niet zelden moeten echter heel wat weerstanden overwonnen worden om vrouwen en/of hun partner te kunnen overtuigen de Nederlandse taallessen te komen volgen. Het zou nochtans de moeite lonen dit te kunnen verwezenlijken omdat op die manier de betrokkenheid van de vrouw bij het onderwijsgebeuren van hun kinderen en bij hun vrijetijdsbesteding maximaal zou kunnen geactiveerd worden. Dit zou op het vlak van de integratie emancipatorisch kunnen werken.

De schoolloopbaan van de migrantenkinderen kan er overigens alleen maar positief door worden beïnvloed. De betrokkenheid van het gezin in de totaliteit van het maatschappelijk gebeuren zal er aanzienlijk door toenemen.

Bij de stemming over deze resolutie zal de VLD zich onthouden. We vinden het immers jammer dat, ondanks het grote belang van het gegeven voor iedereen, er in de begroting niet expliciet werd overgegaan tot een verhoging van de kredieten zoals een aantal oppositiepartijen het vroegen. Men liet liever de zaken afhangen van de begrotingscontrole. (*Applaus bij de VLD*)

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik had ook graag mijnheer de minister gezegd, maar die is hier blijkbaar niet. Het Vlaams Blok heeft in het verleden altijd gekozen voor de begeleidde terugkeer van niet-Europese vreemdelingen naar hun landen van herkomst. Maak u geen illusies, ook in de toekomst zal dit het standpunt van onze partij blijven.

Dat betekent echter niet dat onze partij er zich niet van bewust is dat een – zij het kleine – minderheid van niet-Europese vreemdelingen van de tweede of de derde generatie blijvend hun lot zullen verbinden met dat van onze gemeenschap. Het is een ontegensprekelijk feit dat we ons hiervan rekenschap moeten geven. In het kader hiervan moeten we ook, eerder dan de integratie en het halfslachtige inburgeren, de assimilatie van deze beperkte groep voorbereiden.

Betekent dat echter dat dit alleen via de weg van de taal moet gebeuren ? Uiteraard niet, de taal is niet het ganse volk, maar is er slechts een deel van. Er bestaat ook nog zoiets als cultuur, waarden, normen en regels die even-

eens moeten worden overgenomen en aangenomen wil men behoren tot onze gemeenschap.

Als we de keuze maken tussen volledige assimilatie binnen onze gemeenschap en de begeleidde terugkeer naar de landen van herkomst is het overnemen van onze taal – het actief spreken van onze taal – voor niet-Europese vreemdelingen een essentiële voorwaarde.

Moet dat echter via een opgedrongen politiek van de overheid gebeuren ? Ik meen van niet. Diegenen die hun lot willen verbinden met dat van onze gemeenschap zullen hoe dan ook deze bereidheid aan de dag moeten leggen. Indien zij dat niet doen, dan tonen zij duidelijk aan dat zij hun lot niet aan dat van onze gemeenschap wensen te binden. Zij moeten echter automatisch de inspanningen doen om onze taal te leren. Dat is het minimum dat we mogen verwachten van de mensen die hier wensen te blijven.

Dat impliceert ook dat we ons kanten tegen de politiek van de meerderheid en de regering. We kunnen ons niet scharen achter dit voorstel, dat niet alleen een bestending vraagt van de huidige politiek maar ook een verhoging met 35 miljoen frank van het bestaande budget. Het is trouwens zeer de vraag waar deze 35 miljoen frank vandaan moet komen.

Ik neem aan dat hoe dan ook, los van de ideologische en politieke beschouwingen, dit aspect – een begrotingstechnisch aspect – aan bod moet komen. Onze partij zal dit voorstel dus niet goedkeuren. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, wanneer mensen zich op een of andere manier in Vlaanderen willen thuisvoelen, al is het maar voor een beperkte tijd, is het wenselijk dat deze mensen de Nederlandse taal kennen.

Ik vind het dan ook totaal onbegrijpelijk wanneer de heer Dewinter zegt dat door het ter beschikking stellen van 35 miljoen frank aan die mensen iets wordt opgedrongen. Integendeel, er wordt een aanbod aan onderwijs gecreëerd zoals we voor de hele Vlaamse Gemeenschap een aanbod aan onderwijs creëren.

En het is aan diegenen die zich in deze samenleving willen integreren om, op vrijwillige basis, van dat aanbod gebruik te maken. Ik verheer daarmee niet dat de kennis van onze taal een essentieel onderdeel van de integratie is. Met het oog op het wegwerken van de integratieproblemen, is het de taak van de overheid om het aanleren van onze taal te promoten.

Het belang van de kennis van het Nederlands en de rol van de overheid daarin, wordt door praktisch alle andere fracties benadrukt. Nochtans vind ik de resolutie zoals ze

Sannen

nu ter tafel ligt, een afzwakking van het initiatief dat ik zelf door het indienen van een amendement had genomen. Daarin hebben wij duidelijk gesteld dat deze 35 miljoen frank dadelijk structureel in de begroting zou worden ingeschreven. Nu wordt deze structurele inschrijving voor minstens een jaar uitgesteld. De meerderheidspartijen geven wel toe dat ze er voorstander van zijn om dit op termijn te realiseren. Door het terbeschikking stellen van deze 35 miljoen frank bleek dat de vraag voor de studie van het Nederlands bijzonder groot was, zelfs zonder campagne en zonder druk. Deze 35 miljoen frank zijn absoluut noodzakelijk om het aanbod te verzekeren.

Agalev zal de resolutie steunen omdat we ons heel goed bewust zijn van de preciaire situatie van de vijf basiscentra. Sommige centra hebben voldoende reserves, waardoor ze het risico hebben genomen om deze cursus op dit ogenblik verder te zetten. Andere basiscentra hebben een beperkt risico genomen door zich te engageren voor één of twee maanden. Ze willen zo snel mogelijk de objectieve zekerheid dat ze dit jaar die extra subsidie zouden kunnen ontvangen. Deze resolutie geeft een grotere zekerheid voor die steun dan de mondelinge beloften die door de ministers Demeester-De Meyer en Van den Bossche zijn gedaan. Toch betreuren we dat men niet vanaf het begin het amendement heeft aanvaard om 35 miljoen frank in de begroting in te schrijven. (*Applaus bij AGA-LEV en de VU*)

De voorzitter : De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, van anderstaligen die zich in Vlaanderen komen vestigen, verwachten we dat ze zich de Nederlandse taal eigen maken. We verwachten dat zowel van Franstaligen, als van andere Europeanen en niet-Europeanen. Om deze mensen die kans te geven, moeten we daar de middelen voor vrijmaken. Ik sluit me hier volledig aan bij de heer Sannen, omdat ook ik in de commissie het amendement heb gesteund om tijdens de begrotingsbespreking die 35 miljoen frank vast te leggen. Aangezien de meerderheid dat amendement niet steunde, maar met deze resolutie die 35 miljoen frank wenst vast te leggen, zullen we er ook onze goedkeuring aan hechten.

De voorzitter : Alle sprekers zijn aan bod gekomen. Ik stel voor dat we de bespreking hierover besluiten en dat we om 16 uur overgaan tot de stemming van dit voorstel van resolutie.

ONTWERP VAN DECREET tot goedkeuring van het Verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap in het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de samenwerking op het gebied van cultuur, onderwijs, wetenschappen en welzijn, ondertekend in Antwerpen op 17 januari 1995

– 86 (BZ 1995) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde is de algemene bespreking van het ontwerp van decreet tot goedkeuring van het Verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap in het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de samenwerking op het gebied van cultuur, onderwijs, wetenschappen en welzijn, dat werd ondertekend in Antwerpen op 17 januari 1995.

De heer Dielens, verslaggever, heeft het woord.

De heer Fred Dielens, verslaggever : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, het ontwerp van decreet tot goedkeuring van het verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap in het koninkrijk België en het koninkrijk der Nederlanden, inzake de samenwerking op het gebied van cultuur, onderwijs, wetenschap en welzijn, ondertekend in Antwerpen op 17 januari 1995, werd door de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden besproken tijdens vier commissievergaderingen. Tevens werd een hoorzitting georganiseerd met een aantal genodigden uit de taalkundige-culturele sector. Het nieuwe culturele verdrag moet worden gesitueerd in de context van de rechtstreekse relaties van volkenrechtelijke aard tussen Nederland en Vlaanderen. Het nieuwe culturele verdrag kwam uiteindelijk tot stand als gevolg van de afspraken gemaakt tussen de Nederlandse en Vlaamse minister-presidenten in Den Haag op 1 december 1994 en situeert zich in het kader van de politieke verklaring tot nauwe samenwerking die beide regeringen op 17 januari 1995 in Antwerpen hebben ondertekend.

Het nieuwe verdrag beoogt culturele samenwerking in de meest uitgebreide zin en omvat de domeinen cultuur, onderwijs, wetenschappen en welzijn. Het begrip cultuur wordt gebruikt in zijn brede betekenis en omvat kunst, sociaal-cultureel werk, media, sport en vrijetijdsbesteding. Het doel van de samenwerking is gelegen in de ontplooiing van een natuurlijke dynamiek van grensoverschrijdende samenwerking en een grotere mobiliteit tussen Nederland en Vlaanderen. Tevens wordt samenwerking nagestreefd in en met derde landen. De beide partijen zullen mekaar systematisch informeren over de uitvoering van hun culturele verdragen en protocollen met derde landen. Zij zullen vooraf overleg voeren in Europese organen over op multilaterale fora in te nemen standpunten. Speciale aandacht gaat hierbij naar de positie van het Nederlands.

Dielens

Artikel 7 voorziet in de oprichting van een gemengde commissie. Deze commissie evalueert de uitvoering van het verdrag en brengt advies uit. De commissie pleegt overleg met de algemene secretaris van de Nederlandse Taalunie met het oog op de afstemming van de uitvoering van het cultureel verdrag op de activiteiten van de Nederlandse Taalunie.

De minister-president verklaarde met nadruk dat het in de bedoeling ligt om van dit verdrag meer te maken dan een louter symbool. Het verdrag moet niet alleen regeringssamenwerking regelen of de ambitie hebben om alle samenwerking te centraliseren, maar moet vooral als hefboom kunnen functioneren voor de samenwerking op het terrein.

Tijdens de algemene bespreking kwamen de volgende knelpunten naar voor. Ten eerste, het verdrag is slechts een kaderverdrag of een intentieverklaring. Dat is de reden waarom het noodzakelijkerwijze vaag is.

Ten tweede, diverse sprekers nemen het door de heer Deleu op de hoorzitting van 8 februari 1996 geformuleerde voorstel over, om tweejaarlijks een grote conferentie te organiseren over de opvolging en de uitvoering van dit verdrag.

Ten derde, diverse leden betreuren de onduidelijke verhouding tussen het voorliggende verdrag en het Taalunie-verdrag. Meerdere leden menen dat dit had kunnen worden voorkomen door te werken via een uitbreiding van het werkingsveld van de Taalunie. Andere sprekers, waaronder de minister-president, brengen hier tegenin dat het niet wenselijk lijkt om in het culturele domein tot echte bevoegdheidsafstand aan een supranationaal lichaam over te gaan.

Ten vierde, diverse leden betreuren dat er geen gedachtenwisseling mogelijk was geweest met Nederlandse parlementsleden over de inhoud van dit verdrag.

In dezelfde zin betreuren verschillende commissieleden dat de invulling van het verdrag geheel buiten het parlement om zal gebeuren. Er is geen parlementaire controle mogelijk op de uitvoering.

Ten vijfde, meerdere leden poneren met grote stelligheid dat de bescherming en de promotie van het Nederlands binnen de ruimte van de Europese Unie de topprioriteiten moeten zijn bij de concrete invulling van de uit het nieuwe culturele verdrag voortvloeiende samenwerking.

Ten zesde, indien een gezamenlijk Vlaams-Nederlands huis in Brussel concreet gestalte kan geven aan precieze doelstellingen, ondersteunen diverse leden die idee.

Ten zevende, diverse leden wijzen er met enige ongerustheid op dat er geen budget voorzien is voor de uitvoering van dit verdrag. Iedereen is het erover eens dat er vol-

doende financiële middelen moeten worden voorzien voor een volwaardige implementatie. De minister-president stelde dat hij, inzake de verdeling van de financiële lasten bij samenwerkingsprojecten, steeds minder te vinden is voor de nu gehanteerde twee derden/een derde verdeelsleutel. De minister-president stelt dat Vlaanderen hoe dan ook moet proberen weg te raken uit de adjunct-formule en moet streven naar een volwaardig partnership.

Ten slotte werd dit verdrag ter stemming gelegd en werd het enige artikel bij unanimititeit met elf stemmen aangenomen.

Ik dank u voor uw aandacht.

De voorzitter : De heer Suykerbuyk heeft het woord.

De heer Herman Suykerbuyk (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, waarde collega's, in verband met dit verdrag wenst onze fractie enkele opmerkingen te maken. In de eerste plaats wil ik de voorzitter feliciteren voor de goede voorbereiding in de commissie. De in functie van dit verdrag gehouden hoorzitting was interessant. Een aantal dingen, zoals het verschil tussen integratie en samenwerking, werden verduidelijkt. Ik denk aan de bijzondere relatie tussen Vlaanderen en Nederland met eenzelfde taal en een gemeenschappelijke cultuur.

Ik wil erop wijzen dat dit verdrag veel verstrekkender is dan het oude verdrag, waarin men het alleen over cultuur had. Vandaag gaat het ook over onderwijs – een zeer belangrijke materie – en over welzijn. Het terrein is dus heel wat breder geworden. We staan dus voor een nieuw cultureel verdrag tussen Nederland en Vlaanderen met onderwijs en welzijn als meest in het oog springende nieuwe bevoegdheden.

Omwille van de bevoorrechte relaties tussen Vlaanderen en Nederland is dit geen gewoon verdrag. Van hieruit kan een link gelegd worden naar andere verdragen en overeenkomsten. Het geopolitieke element ervan kan en zal een rol spelen.

Tijdens de bespreking van dit cultureel verdrag, waarover de commissie eenparig was, werd de nadruk gelegd op de behoefte aan een goede en efficiënte invulling ervan. We dachten daarom een voorstel van resolutie te kunnen indienen en te kunnen behandelen, er van uitgaande dat dit verdrag slechts later zou worden besproken. Dit is niet het geval. We hopen deze resolutie later uitvoeriger te kunnen bespreken.

Graag leg ik nog enkele punten, die ook deel uitmaakten van de bespreking in de commissie, aan u voor. We blijven pleiten voor een directe relatie tussen de verantwoordelijken voor de uitvoering van dit verdrag en de Nederlandse Taalunie. Het zou onverantwoord zijn indien deze beiden naast elkaar zouden werken. De Taalunie heeft

Suykerbuyk

ooit om gemeenschappelijkheid verzocht, maar dit was te hoog gegrepen. Men moet er minstens naar streven het instrumentarium van de Taalunie, meer bepaald het secretariaat, te gebruiken voor een gemeenschappelijke uitvoering van dit akkoord.

De zogenaamde gemengde commissie, die grotendeels uit ambtenaren bestaat, zou moeten worden bevolkt door vertegenwoordigers uit het veld.

Ik bedoel hiermee niet alleen vertegenwoordigers uit het middenveld, maar wel uit het gehele veld. Er zijn nogal wat mensen en instellingen die zich bezighouden met die samenwerking. Ik zal geen namen noemen ; er zijn er te veel. Ik maak alleen een uitzondering voor het ANV en het ANC, die om de twee jaar de goede traditie hebben om het volledige veld te overkijken en in een congres daarvoor bijeen te komen. Ik geloof dat men dergelijke instellingen echt niet mag verwaarlozen. Ze doen deze taak immers sinds jaren. Een van de suggesties van de heer Deleu is trouwens om te komen tot een algemene conferentie voor de samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland. Ik geloof dat dit inderdaad een goed initiatief is en ik heb in de commissie menen te begrijpen dat ook de regering dit een goed initiatief vindt.

Dit is natuurlijk het gevolg van iets. Het zou al te gek zijn als we dit zouden doen zonder op alle terreinen intenser samen te werken dan vandaag. Ook dat intenser samenwerken is dan weer het gevolg van iets anders, namelijk van het feit dat men de bestaande initiatieven zo goed mogelijk en beter dan vandaag zal coördineren.

Ik heb al gesproken over het gevaar dat bestaat tussen datgene wat men als gevolg van dit verdrag kan en zal doen én de activiteiten van de Taalunie. Ik kan er nog aan toevoegen dat de GATT-akkoorden ook een eigen leven leiden. Ik denk aan de Frankfurter Buchmesse en nog andere initiatieven die al te veel naast elkaar opereren en waarbij enige coördinatie dus wel nodig is. Alles wat ik gezegd heb spreekt natuurlijk voor zich, maar ik wou dit toch nog eens in het kader van deze bespreking onderstrepen.

Het is door de verslaggever reeds aangehaald : ook het budget moet navenant zijn. De minister-president heeft daarover in de commissie cijfers gegeven. We nemen aan dat deze cijfers dus de mogelijkheid bieden om te komen tot een serieuze uitvoering van dit verdrag. Wat de prioriteiten betreft verwijzen wij in de eerste plaats naar de aanwezigheid van het Nederlands in Europa. Dit moet een eerste aandachtspunt blijven voor Vlaanderen en Nederland gezamenlijk. Een tweede prioriteit ligt op het gebied van de media. Op dit moment is de samenwerking op dit gebied onvoldoende. De mogelijkheden die erin zitten om tot reële samenwerking te komen zijn zó interessant,

dat men al het nodige moet doen om die samenwerking waar te maken.

Mijnheer de minister-president, vergeef me dat ik andermaal mijn stokpaardje berijdt. Ik geloof dat het Nederlands-Vlaams Huis – dat reeds zo lang door zo veel personen wordt gewenst -perfect past in het kader van dit culturele verdrag. Het zou mogelijk moeten zijn dat dit Huis binnen een redelijke termijn tot de realiteiten van de samenwerking behoort. Wanneer jaren geleden de Brakke Grond werd opgericht, werd vanuit Nederland beloofd dat er voor een tegenprestatie zou worden gezorgd. De omstandigheden zijn in die zin veranderd dat én Vlaanderen én Nederland nu voordelen zien in de aanwezigheid van een Nederlands-Vlaams Huis, zo dicht mogelijk bij de Europese instellingen, liefst in Brussel. Iedereen gaat akkoord dat dit in het belang is van de Nederlands-Vlaamse taal- en cultuurgemeenschap.

Ik herhaal dat dit al zo dikwijls is uitgesproken dat het eigenlijk beschamend is om dit nog eens te moeten zeggen. Naar aanleiding van het feit dat we dit verdrag – hopelijk eenparig – zullen goedkeuren, dacht ik dit nog eens te mogen vragen. Ik hoop dan ook dat het Vlaams Parlement eenparig achter deze wens zal staan. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, mijnheer de minister-president, het Vlaams Blok zal dit decreet goedkeuren omdat het voor ons voor de hand ligt dat we vanuit onze eigen Vlaamse entiteit in de eerste plaats uitkijken naar een brede samenwerking met Nederland, breder althans dan vroeger in het oude verdrag het geval was.

Voor sommigen is dat een principiële overtuiging. Anderen zien het meer pragmatisch als het aangewezen middel om onze identiteit in Europa te verdedigen en te manifesteren. Dat is voor ons een topprioriteit. De interne samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland vormt niet zo een probleem. Die verloopt over het algemeen nogal spontaan. Dat is echter veel minder het geval bij gezamenlijk optreden in het buitenland.

Zoals gezegd zullen we het verdrag goedkeuren. Er blijven niettemin een aantal vraagtekens en twijfels. Die hebben we in de commissie kenbaar gemaakt. Was het bijvoorbeeld niet beter geweest om het Taalunieverdrag uit te breiden en de structuur van de Taalunie te gebruiken om het cultureel verdrag uit te voeren ? Het zal er nu op aankomen te vermijden dat er een competitie ontstaat. Daarvoor is een nauwkeurige terreinafbakening nodig.

De minister-president stelde dat de Nederlandse Taalunie is gebaseerd op een reël bestaande eenheid van taal, ter-

Van Nieuwenhuysen

wijl een dergelijke eenheid niet aanwezig is op het gebied van cultuur. Dat argument vinden we niet relevant. Men kan net zo goed beweren dat er geen eenheid van cultuur bestaat tussen bijvoorbeeld West-Vlaanderen en Limburg. Net zoals tussen de noordelijke en de zuidelijke Nederlanden treden daar markante cultuurverschillen op. In dit geval moeten we kijken naar wat ons bindt, uiteraard met respect voor de verschillen.

Zoals reeds gezegd zijn verdragen vrijblijvend. Ze verplichten tot niets. Het zal er dus op aankomen om dit verdrag op redelijke wijze en binnen een aanvaardbare termijn in te vullen. Daar zal de regering de nodige fondsen voor moeten vrijmaken. We vinden dat het principe moet worden gehandhaafd dat de inbreng van Nederland en Vlaanderen proportioneel moet zijn. We hebben er wel begrip voor dat bij bepaalde projecten de samenwerking op voet van gelijkheid moet gebeuren.

Ten slotte hebben sommige commissieleden betreurd dat er geen overleg is geweest tussen de parlementsleden van de beide landen. Dat had de goede bespreking die we in de commissie hebben gehad, nog kunnen verrijken. Zo een gesprek blijft echter mogelijk wanneer het verdrag moet worden ingevuld.

De heer Suykerbuyk had het over het voorstel van resolutie dat hij naar aanleiding van dit verdrag zal indienen. We hebben dit ingekeken, en treffen er een aantal dingen in aan waar we ten volle achter staan. Het bevestigt immers onze vraag naar een duidelijke afbakening van de bevoegdheden tussen het Taalunieverdrag en het cultureel verdrag. Verder vraagt het een reëel budget voor de uitvoering van het verdrag. Het voorstel heeft het ook over de positie van het Nederlands in Europa. We vinden dat de Belgische regering zich op dat punt in het verleden onbetrouwbaar heeft getoond.

Tijdens de hoorzitting werd gealludeerd op het verschil in het medialandschap van de beide landen. Toch moet ook op dit domein naar samenwerking worden gestreefd. We denken ondermeer aan het aanbod om mee te werken aan een project voor een Nederlandstalige satelliettelevisie. Tenslotte wordt in het voorstel van de heer Suykerbuyk aangedrongen op de verwezenlijking van het fameuze Nederlands-Vlaamse Huis in Brussel. Het gaat hier om een jarenlange wensdroom van velen. Ook wij dringen aan op die realisatie. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, ik wil de verslaggever en de andere interveniënten bedanken, die een duidelijk zicht hebben gegeven op de discussies die zich in het kader van de bespreking van dit

verdrag in ons Parlement en de voorbereidende commissie hebben voltrokken.

Ik wil me graag aansluiten bij de eensgezindheid die hier blijkt om dit verdrag met enthousiasme goed te keuren. Voor een heleboel mensen en verenigingen, waarop de heer Suykerbuyk reeds allusie maakte, is dit een lang verwachte dag. Laat ons dit niet vergeten, omdat een heleboel mensen met hart en ziel gedurende vele jaren hebben gewerkt aan die integratie.

Ik denk dat het feit dat we nu als autonome gemeenschap dit culturele verdrag kunnen sluiten, een nieuwe fase moet inluiden, en dit mag niet een teruggang zijn. Het zou kunnen dat het verdrag en zijn instrumenten een stuk verambtelijking meebrengen van wat vroeger, zo spontaan en zo door gedrevenheid en idealisme geïnspireerd, werd gecreëerd aan reële samenwerking.

Een gevaar daarbij is dat we vanuit onze identiteit binnen België ook onze identiteit ten overstaan van Nederland als het ware op een negatieve wijze zouden afschermen. Ik herinner degenen die hier al langer aanwezig zijn, aan de tijd dat mensen als Maurits van Haegendoren waarschuwden voor de uitdrukking Vlaamse cultuur. Ik wil u vragen of we zelf niet schuld hebben aan een zeker particularisme, waarbij we niet langer spreken over de Nederlandse cultuur in België of de Nederlandse cultuur in Vlaanderen, maar waarbij we de Vlaamse variant, als die dan moge bestaan, altijd weer als een eigen cultuur tot uiting willen brengen.

Ik geloof dat particularisme moet worden vermeden en dat contact met Nederland, weliswaar geregeld tot bezinning zal leiden over de verschillen, maar veel meer aanleiding moet geven tot inspirerende besluitvorming voor gemeenschappelijke actie. Want er is om te beginnen de gemeenschappelijke taal en het is niet vanzelfsprekend dat deze taal in het kader van Europa onbedreigd zou zijn. De Nederlanders hebben zich eigenlijk nooit zo heel veel aangetrokken van het feit dat het Nederlands zou dienen te worden beschermd of verdedigd. Binnen hun onbedreigde grenzen was het iets vanzelfsprekends. Maar ze zullen toch moeten ondervinden dat de strijd die we hier voor het behoud van onze taal in Vlaanderen hebben gestreden, op het bredere vlak moet worden herhaald. Ik weet dat Nederland – en ze hebben daar gelijk in – wars is van het chauvinisme van de francité. Hiermee heb ik natuurlijk niet gezegd dat er in Nederland geen chauvinisme zou bestaan. Dat bestaat overigens ook bij ons. Maar de francité en haar imperialistische streven zijn de Nederlandse cultuur vreemd. Maar het zou kunnen leiden tot een identiteitsverlies en tot een gebrek aan reactie, wanneer de Nederlandse taal als taal in Europa zou worden bedreigd.

Maes

Taal is bovendien een gemeenschappelijk communicatiemiddel. Mijnheer de voorzitter, hier zou ik speciaal willen verwijzen naar het initiatief van uw voorganger, de heer Louis Vanvelthoven, die in het kader van de Vlaamse Raad een congres heeft bijeengeroepen van alle taalverwante culturen, waar ze zich ook in de wereld mogen bevinden.

En dan blijkt hoe belangrijk dit gemeenschappelijk communicatiemiddel is. Het is een middel om gemakkelijk te communiceren, en om de verstandhouding tussen de volkeren, en het begrip voor verschillende culturen, te vergroten. Ik sluit me dus aan bij het pleidooi van de heren Dielens en Suykerbuyk om het Vlaams Parlement te betrekken bij deze communicatie met de wereld. Deze communicatie kan in het Nederlands verlopen, en een diversiteit van problematieken behandelen. Denken we in dat verband maar aan de Antillen, Suriname, en Zuid-Afrika als voor de hand liggende voorbeelden.

Taal is ook een uitdrukking van cultuur. Daarom is het irrelevant om te spreken, zoals de heer Van Nieuwenhuisen deed, over verschillen. Als er accent- en melodieverschillen zijn, dan betekent dat nog niet dat er een andere cultuur tot uitdrukking wordt gebracht. En wanneer een andere cultuur in het Nederlands tot uitdrukking wordt gebracht, dan is dat op zichzelf reeds een positief, cultuurscheppend gegeven. Ik pleit dus voor gemeenschappelijke initiatieven om deze Nederlandse cultuur in het buitenland te promoten.

Een eerste en belangrijk element ter zake is het onderwijs. Men zou praktische stappen moeten zetten om een gemeenschappelijk aanbod van Nederlands onderwijs in de wereld te kunnen aanbieden. Dat onderwijs is ongetwijfeld in opgang : er bestaat daarvoor meer belangstelling dan vroeger. Maar in het kader van de VVOB hebben we geleerd dat dit toch niet zo eenvoudig is. Al is het maar omdat er historische verschillen zijn in de wijze waarop dat onderwijs tot stand is gekomen. Er moet verder gewerkt worden aan de ontwikkeling van een instrumentarium. Want de Nederlandssprekenden in het buitenland, en diegenen die onze taal willen aanleren, moeten daartoe de kans krijgen.

Ten slotte wil ik me graag aansluiten bij het pleidooi dat ik steed opnieuw houd. Deze stad, Brussel, dit venster op de wereld, moet ook een uitstalraam voor de Nederlandse cultuur worden. Het project voor de oprichting van een Nederlands huis moet gedijen op een gemeenschappelijke politieke wil. Dat mag niet overgelaten worden aan de krententellers in Noord en Zuid.

Mijnheer de voorzitter, ik hoop dat u, met uw gezag, een stap in de richting van het Nederlandse Parlement zal zet-

ten, om een interparlementaire vriendschapsvereniging op te richten. In Vlaanderen is nog geen interparlementaire vereniging opgericht. Misschien moeten we, als we onszelf ernstig nemen, daartoe stappen zetten. En de eerste vereniging die het licht zou moeten zien is de vereniging van diegenen die houden van Nederland zoals dat nu bestaat en evolueert, en die houden van Vlaanderen zoals dat dagdagelijks bestaat en evolueert als Europese natie in wording. (*Applaus bij de VU*)

De voorzitter : De heer Vandenbussche heeft het woord.

De heer Michiel Vandenbussche (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, waarde collega's, ik sluit me aan bij de gedreven pleidooien voor de oprichting van een Vlaams-Nederlands huis in Brussel. Ik stel vast dat daarover in dit Vlaams Parlement een roerende eensgezindheid bestaat. Maar ik stel ook vast dat onze regering nog steeds aarzelt. In de beleidsverklaring betuigt ze haar akkoord. Maar ze voegt eraan toe dat er eerst van onderuit een initiatief moet komen, waarop ze dan wil inspelen.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Ik wil uiteraard enkele opmerkingen maken na deze tussenkomsten. Het zijn niet wij die aarzelen ; het veld aarzelt. Men aarzelt niet over de optie om een dergelijk huis in Brussel tot stand te brengen, maar er is hoegenaamd geen eensgezindheid over de precieze uitvoering ervan. Op een bepaald ogenblik heerste het idee om een groot prestigieus huis, ik zeg niet grootwarenhuis, neer te poten in Brussel. Iets waarvan de wereld versteld zou staan, iets dat de gemeenschappelijke cultuur en taal van Nederland en Vlaanderen zou herbergen.

Dan is het inzicht gegroeid dat de meest zuidelijke Nederlandstalige stad van de Nederlanden dat Nederlandstalig karakter ook toont binnen Europa. We moeten logisch zijn. We moeten eerst een akkoord hebben over de doelstelling, de invulling van een dergelijk huis. Ik zal zelf, vanuit mijn verantwoordelijkheid als Vlaams regeringslid, alle moeite doen om dit huis te realiseren. Ik doe het echter niet zonder overeenstemming met alle betrokkenen.

De heer Michiel Vandenbussche : Bij de bespreking van de aangekondigde resolutie zullen we concreter kunnen ingaan op de doelstelling en visie van zo'n Vlaams-Nederlands huis in Brussel. Ik neem aan dat u enkel een zinvol project kan steunen. Anderzijds, als er verschillende visies zijn, zal u als Vlaamse regering samen met de Nederlandse regering, de knoop moeten doorhakken. U zal niet kunnen wachten tot er een absolute eensgezindheid heerst. Op een bepaald ogenblik zal u uw politieke verantwoordelijkheid moeten nemen en beslissen. Het veld

Vandenbussche

kan niet beslissen. Ik neem aan dat we daar in het kader van de resolutie kunnen op terugkomen.

Vandaag heb ik alle begrip voor uw vraag om internationale verdragen zo snel mogelijk door het Vlaams Parlement te laten goedkeuren. Een trage werking zou ons imago in het buitenland schaden. We hebben deze morgen dan ook ingestemd met een agendawijziging, maar u begrijpt dat dit de inhoud van de tussenkomsten beperkt. Mijn dossier bijvoorbeeld ligt thuis, niet hier.

Ik zal mij beperken tot een reactie op mevrouw Maes. Zij beweert dat hier enthousiasme en eensgezindheid heersen over de tekst van dat Vlaams-Nederlands cultureel akkoord. Vanuit mijn realiteitszin en door mijn contacten met Nederland ben ik eerder gematigd optimistisch over de invulling van het akkoord. Er zal nog ernstig moeten gepraat worden.

Omdat ik de bespreking van de inhoud zou willen voorbehouden voor de behandeling van de resolutie, wil ik vandaag tot slot uw aandacht vragen voor de parlementaire betrokkenheid bij de uitvoering van dit akkoord. In tegenstelling met akkoorden die tot stand komen in de Taalunie, is er bij de uitvoering van dit akkoord geen parlementaire betrokkenheid, behalve via de algemene controle op het regeringswerk ter zake. Om zo'n verdrag levendig en echt te maken dringt een bredere aanpak dan deze op het strik uitvoerende vlak zich op. Het Parlement dient hierbij op een andere dan de gangbare wijze te worden betrokken. (*Applaus*)

De voorzitter : Mevrouw Verwimp-Sillis heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, na de uitgebreide bespreking en de hoorzittingen in de commissie, na het aanhoren van de toespraken van alle collega's, heb ik nog weinig toe te voegen. In naam van Agalev wens ik toch de hoop uit te spreken dat dit samenwerkingsverdrag meer wordt dan een zoveelste intentieverklaring.

Ik ben het eens met de heer Suykerbuyk dat er dringend werk dient te worden gemaakt van de concrete uitvoering van dit akkoord ; onze kunstenaars en schrijvers wachten daarop. Ik reken erop dat de bespreking van de resolutie van de heer Suykerbuyck eerstdaags op de dagorde wordt geplaatst.

Ik zou uw aandacht willen vragen voor drie ideeën. Kan de oprichting van een gemeenschappelijke culturele zender met Nederland niet in overweging worden genomen ? Er is wel sprake van een gemeenschappelijk mediabeleid, maar waarom kan dat niet geconcretiseerd in de vorm van een gemeenschappelijke culturele zender voor ons taalgebied ?

Zou er jaarlijks een overleg kunnen worden georganiseerd tussen parlementairen van het Nederlandse en van het Vlaamse Parlement ? Overleg vindt plaats op verschillende niveaus, waarom kan dat niet op het niveau van de parlementen ?

Tot slot, wil ik suggereren dat Nederland en Vlaanderen samen de cultuurparagraaf in het Verdrag van Maastricht zouden uitdiepen. Als klein taalgebied zullen we onze krachten moeten bundelen, zo we willen wegen op de Europese besluitvorming ter zake. Totdaar enkele bijkomende bedenkingen. Onze fractie is verheugd dit ontwerp van decreet mee te kunnen goedkeuren. (*Applaus bij AGA-LEV*)

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik ben blij dat we, alle verhoudingen in acht genomen, dit ontwerp van decreet tot goedkeuring van een nieuw cultureel verdrag met Nederland zo snel in plenaire vergadering kunnen bespreken.

In mijn korte beschouwing met algemene draagwijdte wil ik beklemtonen dat de hervorming van de instellingen, het herschikken van de verantwoordelijkheden en het hermoduleren van het samenlevingsverband in België en Europa geen theoretische aangelegenheid is, geen bezigheid is van lieden in de Wetstraat of op het Martelarenplein.

De finaliteit ervan moet zijn : vorm geven aan onze doelstellingen, onze bekommernissen en onze ambities. Ik bepleit met overtuiging een benadering die inhoudt dat economie, werkgelegenheid, cultuur en ook het hele sociale weefwerk gediend zijn met een staatsordening die ons onze eigen beheersinstrumenten ter beschikking stelt. Ik doe dat niet van op een eiland maar in Europees verband, steunend op België als basispartner en met respect voor de specificiteit van Brussel.

Waarom zeg ik dit ? Omdat we door de hervorming van 1993 in de mogelijkheid gesteld werden om niet enkel stappen te zetten naar meer autonomie, maar ook inhoud te geven aan een aantal punten die reeds jarenlang zonder oplossing waren. Dit was de redenering bij het afsluiten van de waterverdragen. Het is goed om de verschillende domeinen even als toetssteen te nemen : de waterverdragen, die te maken hebben met het economische ; de kwaliteitsverdragen over Maas- en Scheldewater, die te maken hebben met het leefmilieu, met het doorgeven van het erfgoed, verbeterd ten opzichte van de toestand waarin we dit hebben ontvangen ; het cultuurverdrag. Dit geeft aan dat het doorheen deze hervorming na tien, twintig, dertig, veertig jaar, mogelijk geweest is om zaken te doen die voorheen, in het staatsverband dat we kenden, niet

Van den Brande

mogelijk waren. Dat is de reden waarom ik pleit voor een dynamisch perspectief, wat ik dan ook uitdrukkelijk bij het begin van dit betoog wil verklaren.

Zoals ook al uit de commissie bleek, vindt men de verdragtekst vrij algemeen in zijn bewoordingen. Volgens mij kan het enkel op die manier. Als we de ambitie hebben op het externe forum naar voren te treden, gekoppeld aan de bevoegdheden die we binnengaats hebben, dan moeten we ook leren leven binnen een aantal spelregels van het internationaal rechtsverkeer.

Ten tweede zou het een grote vergissing zijn mocht een dergelijke tekst punten en komma's inhouden : dit zou precies het parlementaire samenwerkingsveld beperken. Hiermee bedoel ik niet noodzakelijk het middenveld zoals u dat aanduidde, mijnheer Suykerbuyk. De twee kunnen – als schuivende panelen – elkaar perfect voor een deel overlappen en opnieuw uit elkaar gehaald worden. Volgens mij is het goed dat we dit open kader heel concreet vanuit de verschillende velden zelf kunnen invullen. Ik ben hier een voorstander van. Ik deel de mening van de collega's die verklaren dat dit geen te ambtelijke benadering mag worden nu we eindelijk een Vlaams-Nederlands cultureel verdrag zullen hebben ter vervanging van het verdrag van 1946 tussen België en Nederland.

Er leeft een discussie over de verhouding tussen het cultuurverdrag en de Nederlandse Taalunie. Men vraagt zich af of dit één geheel moet worden. Ik verklaarde in de commissie dat het verlokkelijke van de Nederlandse Taalunie ons misschien wat ver zou leiden mochten we dezelfde weg volgen op het vlak van het cultureel verdrag. Wanneer men het heeft over parlementaire controle is het zo dat de Nederlandse Taalunie een supranationale instelling is, uniek in de wereld, waarbij de parlementen aan een delegatie bevoegdheid geven en hun rechtstreekse, eigen verantwoordelijkheid afstaan aan die supranationale instelling. Op het vlak van de taal bestaan er heel goede argumenten voor deze werkwijze.

Ik pleit echter voor enige voorzichtigheid wanneer het gaat over het brede veld van de cultuur en nu ook de uitbreiding tot onderwijs, welzijn en sociaal-cultureel werk is. In wezen is de structuur van de Taalunie er één waar een Comité van Ministers – vier in aantal, twee Nederlanders en twee Vlamingen – de beslissingen neemt. Het is de vraag of wij dit delegeren van verantwoordelijkheid ook automatisch op het culturele vlak tot stand willen brengen. Ik wil niet nader op dit eerder in de commissie ontwikkelde punt ingaan, maar ben het eens met alle collega's die er voor pleiten dat er een goede relatie en interactie moet bestaan, ook op het vlak van infrastructuur, en dat we, wat de begeleiding betreft, moeten zoeken naar soepele formules die een verbinding tussen het gegeven

van de Taalunie en het cultureel verdrag tot stand brengen.

De discussie of wij één taal en twee culturen hebben is een discussie waarover wij in de toekomst naar aanleiding van de resolutie van gedachten zullen kunnen wisselen. Ik wil een binnenlands Vlaams voorbeeld nemen. Er is natuurlijk nogal wat onderscheid tussen de gewoonten, de tradities en de geschiedenis van de volkeren van Dendermonde en Mechelen. Wil ik daarmee zeggen dat wij tegengestelde, totaal verschillende volkeren zijn ? Natuurlijk niet, maar ook hier is er eenheid in verscheidenheid en verscheidenheid in eenheid. Hiermee wil ik aangeven dat wij één taal hebben maar één cultuurgebied delen. Er zijn natuurlijk ook facetten en varianten binnen deze zelfde cultuur. Deze discussie mogen wij niet vanuit een theoretische invalshoek benaderen.

Laten wij bekijken wat wij gemeenschappelijk hebben, en laat ons niet verdeeld zijn over wat tegengesteld is.

Zoals ik de heer Ruud Lubbers heb gezegd op het ogenblik dat wij de eerste stappen zetten om tot verdragen te komen, moeten wij over één zaak akkoord gaan : op de agenda van de besprekingen tussen Vlaanderen en Nederland staat niet de hereniging van de Verenigde Provinciën. Als dat het uitgangspunt is, dan zal veel mogelijk worden.

Ten derde wil ik het ook even hebben over de middelen en het budget. Ik wil bevestigen dat wij, los van de 58 miljoen frank voorzien voor de Nederlandse Taalunie, ons engageren om tenminste 100 miljoen frank te voorzien voor de herkenbare samenwerking met Nederland.

Daarbovenop zijn er natuurlijk de mogelijkheden van het zogenaamde inclusief beleid, wat op vele domeinen kan gebeuren : milieu, infrastructuur en administratieve samenwerking die nu reeds heel intensief wordt tussen de Zuidnederlandse en de Vlaamse provincies. Ik bevestig dat wij hiervoor de nodige middelen willen voorzien. Ik zal een horizontale begroting opmaken die voor het eerst duidelijk aangeeft wat de middelen zullen zijn die wij willen besteden aan de samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland.

De voorzitter : De heer Vandenbussche heeft het woord.

De heer Michiel Vandenbussche : Mijnheer de minister-president, heeft u zicht op wat aan Nederlandse zijde voor de uitvoering van dit verdrag aan middelen ter beschikking wordt gesteld ?

Minister-president Luc Van den Brande : Ik zou zeggen, altijd iets minder. (*Gelach*) De vraag is gesteld in de commissie. Wij willen natuurlijk de samenwerking met Nederland verlevendigen. De vraag of dat levendige ook in Ne-

Van den Brande

derland aanwezig is kan ik beantwoorden met de woorden dat de dingen wat anders liggen.

Een en ander wordt wat zakelijker opgenomen, en ik herhaal waar de verslaggever naar heeft verwezen : in de samenwerking met Nederland in de toekomst moeten wij afstappen van het adjunctprincipe. De zaken die wij gemeenschappelijk doen moeten in equal partnership gebeuren.

Dat kan natuurlijk niet gelden voor alle domeinen. Wanneer wij het hebben over onderwijssamenwerking – 15 miljoen Nederlanders en 6 miljoen Vlamingen – is het vanzelfsprekend dat er geen gelijkheid kan bestaan in de aanbreng van de middelen.

Onze Nederlandse landgenoten zijn natuurlijk lid van dit zelfde taal- en cultuurgebied, maar het zijn ook zakelijke lieden.

U kent de uitspraak die stelt dat de helft van Nederland de bijbel leest, en dat diezelfde helft tegelijkertijd handel drijft. We kunnen dit beter voor ogen houden wanneer we, in een soms emotionele bevoegenheid zouden zeggen dat voortaan alles moet kunnen. Ik pleit ook voor enige zakelijkheid en ik kan dus op dit moment niet zeggen wat de concrete middelen zullen zijn die worden vrijgemaakt. Ik kan echter met zekerheid zeggen dat er, mede door onze staatshervorming, inzicht is gekomen vanuit Nederland in het begrip partnership over de grenzen heen.

Ik was, ben en blij voorstander van een Vlaams-Nederlands huis in Brussel. Toch herhaal ik dat we een gemeenschappelijk inzicht moeten ontwikkelen over de aard, de omvang en de inhoud van dit initiatief.

Ten slotte ben ik ervan overtuigd dat deze hernieuwde verdiepte samenwerking op basis van dit verdrag, ons inderdaad moet brengen tot de voorbereiding en de uitvoering van gemeenschappelijke stellingen, vooral op het Europese vlak. Het huidige kabinet in Nederland is daar, meer dan het vorige, toe bereid. Niet alleen op het vlak van het officiële taalgebruik, maar ook in het kader van een aantal aspecten die aan bod komen op de Intergouvernementele Conferentie, moeten we, indien mogelijk, gemeenschappelijk optreden.

Ik ben bijzonder gelukkig dat we het unaniem eens zijn over dit ontwerp. Van onze kant zullen we het met grote zakelijkheid uitvoeren, maar ook met grote overtuiging invullen. *(Applaus)*

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? *(Nee)*

Dan is de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : We gaan over tot de artikelsgewijze bespreking. Er is maar één artikel.

Enig artikel

Het verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap in het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de samenwerking op het gebied van cultuur, onderwijs, wetenschappen en welzijn, ondertekend in Antwerpen op 17 januari 1995, zal volkomen uitwerking hebben.

– *Aangenomen.*

Dan is de artikelsgewijze bespreking gesloten.

Om 16 uur zullen we overgaan tot de hoofdelijke stemming over dit ontwerp van decreet.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van de heren Sarens, Sleeckx, Van Grembergen en mevrouw Verwimp-Sillis, betreffende een Vlaamse bijdrage voor de ontwikkelingssamenwerking.

Ik wil opmerken dat er door een fractie een vraag is ingediend voor de behandeling van een resolutie betreffende de textiel- en kledingssector. Gezien het gevorderde tijdstip neem ik aan dat we de minister ervan moeten inlichten dat dit niet doorgaat, tenzij men mij zegt dat deze twee punten relatief snel behandeld kunnen worden. Ik wil graag opnieuw weten wat de plenaire vergadering hierover denkt.

De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Ik heb vernomen dat dit parlement vanochtend heeft beslist om deze resoluties bij hoogdringendheid te behandelen. Ik betreurt dat omdat dit, naar mijn mening, niet de goede werkwijze is.

Eén resolutie, die vorige maandag in de commissie is behandeld, betreft het globale beleid voor ontwikkelingssamenwerking in verband met Afrika. Het is geen aangelegenheid die hoogdringend is. Bovendien wordt ze onvoorbereid op de agenda geplaatst. De hoogdringendheid gaat vaak ten nadele van de grondigheid.

De voorzitter : Mijnheer Denys, ik wil deze discussie hier niet meer voeren. Deze beslissing werd vanmorgen met unanimité genomen. Fractievoorzitter De Roo zei dat hij de namiddagagenda niet wenste te verstoren. Zijn we in staat om om 12.30 uur te eindigen met de bespreking

Voorzitter

van de twee internationale verdragen, zodat we de minister kunnen roepen om de resolutie voor textiel alsnog kort te behandelen, of behandelen we deze resolutie niet meer in de voormiddag ?

De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt : Ik zou rekening willen houden met de heer Decaluwé, indiener van dit voorstel. Het gaat om een omvangrijke problematiek, waar de regering en de minister zeer druk mee bezig zijn. Is de hoogdringendheid van die aard dat we dit kunnen afhandelen op twee minuten ? Ik ben voorstander van een uitgebreider debat, zelfs als dit later moet worden gevoerd.

De voorzitter : Fractie leider De Roo heeft gevraagd om deze resolutie niet aan bod te laten komen deze namiddag. Toch stel ik voor dat we deze voormiddag de bespreking van de internationale verdragen afhandelen en dat we deze namiddag, onmiddellijk na de actuele vragen en nog voor de stemming, de resolutie behandelen.

De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Het wijkt af van wat deze morgen is afgesproken, maar is wel in dezelfde geest.

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau : Ik heb me vanmorgen niet verzet tegen de bespreking van het internationaal cultuurverdrag, alhoewel dit niet op de agenda stond. Ik ging echter niet akkoord met de bespreking van de resolutie over de ontwikkelingssamenwerking, die maandag in commissie werd goedgekeurd.

De voorzitter : Laat ons die discussie niet heropenen. We hebben allen gezegd dat we de werking van het parlement niet willen bemoeilijken door proceduredebatten. We gaan verder met de agenda.

De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Ik wil zeker geen proceduremoeilijkheden uitlokken, integendeel. Vroeger werd vlak voor de stemmingen beslist over de hoogdringendheid. Nu gebeurt dit 's morgens. Ik geef toe dat ik ook andere verplichtingen had. We worden op deze manier geconfronteerd met zaken waarvan we niet op de hoogte waren. Juist om de procedure correct te laten verlopen, zou ik willen vragen om vlak voor de stemmingen over de hoogdringendheid te beslissen. Heeft men deze morgen ook al beslist om de resolutie textiel te behandelen ?

De voorzitter : Ja, dat werd vanmorgen beslist. U heeft gelijk. Ik heb vanmorgen dezelfde bemerkingen gemaakt. Ik vind dit ook geen goede techniek. Op deze manier overvallen we de verschillende fracties. Wat de resolutie

textiel betreft, heb ik gisteren het initiatief genomen om alle fracties op de hoogte te brengen van een eventuele toevoeging aan de agenda van vandaag. Maar in principe heeft u gelijk : als we beslissen tot hoogdringendheid, moet elke fractie op voorhand worden verwittigd. Dit is nogal moeilijk op te nemen in het reglement, maar laten we dat wel afspreken. Het toevoegen van vier punten aan de agenda leidt inderdaad tot een wanverhouding.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Freddy Sarens, Jef Sleeckx, mevrouw Cecile Verwimp-Sillis en de heer Paul Van Grembergen betreffende een Vlaamse bijdrage aan de ontwikkelingssamenwerking – 233 (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter : Aan de orde is nu het voorstel van resolutie van de heren Sarens, Sleeckx, mevrouw Verwimp-Sillis en de heer Van Grembergen betreffende een Vlaamse bijdrage aan de ontwikkelingssamenwerking, dat luidt als volgt :

Het Vlaams Parlement

– meent dat verschillende Vlaamse bevoegdheden raakpunten hebben met de ontwikkelingsproblematiek ;

– verwijst naar de bevoegdheden van de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement op het gebied van de internationale betrekkingen, zoals geregeld in artikel 167 van de Grondwet, in de bijzondere wet en de wet van 5 mei 1993 betreffende de internationale betrekkingen van de Gemeenschappen en de Gewesten en in de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur ;

– verwijst naar de besprekingen in de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden van de beleidsbrief Vlaanderen Internationaal 1995-1999, waarin ook een hoofdstuk is opgenomen betreffende een Vlaams ontwikkelingsbeleid ;

– heeft kennis genomen van de gecoördineerde initiatieven van de niet-gouvernementele organisaties, met name de campagne "Vierkant voor Afrika", en heeft de getuigenissen van de Afrikaanse NGO-partners gehoord ;

– wenst op basis van die gegevens de beleidsvoorstellen van de gecoördineerde NGO-campagne "Vierkant voor Afrika" in hun algemeenheid te ondersteunen ;

– vraagt in het bijzonder aan de Vlaamse regering

1. dat zij haar visie op de samenwerking met ontwikkelingslanden verder uitwerkt. Die samenwerking moet uitgaan van de noden en behoeften in de ontwikkelingslan-

Voorzitter

den enerzijds en van de Vlaamse bevoegdheden en Vlaamse troeven anderzijds ;

2. dat zij haar bevoegdheden in Europese en internationale fora op het gebied van de handelsrelaties (EU-Lomé, WTO ...) gebruikt om compensatiemaatregelen te realiseren, die Afrika eerlijkere handelskansen bieden ;

3. dat in de criteria voor de concentratie van het buitenlandse beleid meer aandacht wordt besteed aan de elementen armoede en economische achterstelling, zodat de samenwerking zich sterker kan toespitsen op de armste Afrikaanse landen of bevolkingsgroepen, in overleg met en ter aanvulling van federale initiatieven ;

4. dat in haar beleid concrete plannen uitgewerkt worden en middelen vrijgemaakt worden voor de sensibilisering van de Vlaamse bevolking inzake de veelzijdige realiteit van de ontwikkelingslanden en inzake onze relaties met Afrika in het bijzonder ;

5. dat zij de middelen voor de Vlaamse internationale samenwerking progressief verhoogt op basis van een budgettair meerjarenplan om, binnen het kader van de eigen bevoegdheden, te komen tot de realisatie van een evenredig deel van de 0,7 %-norm tegen het jaar 2000 en dat zij er bij de federale regering op aandringt op federaal vlak aan die gestelde norm te voldoen ;

6. dat zij het Vlaams Parlement systematisch informeert over alle beslissingen, standpunten, realisaties en evaluaties inzake de samenwerking met landen in ontwikkeling.

De heer Van Rompaey, verslaggever, heeft het woord voor een mondeling verslag.

De heer Hugo Van Rompaey, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden heeft op de bijeenkomst van maandag 26 februari jongstleden het voorstel van resolutie van de heren Sarens en Slegx, mevrouw Verwimp-Sillis en de heer Van Grembergen besproken en goedgekeurd, betreffende een Vlaamse bijdrage aan de ontwikkelingssamenwerking besproken en goedgekeurd.

Namens de verschillende indieners gaf de heer Sarens enige toelichting over de achtergronden en de doelstellingen die worden beoogd met het voorliggende voorstel. Hierbij verwees hij in extenso naar de hoorzitting die op 13 februari jongstleden in de commissie werd gehouden met een aantal Vlaamse en Afrikaanse vertegenwoordigers van NGO's, meer bepaald in het kader van de actie Vierkant voor Afrika.

De door de Afrikaanse genodigden afgelegde getuigenissen over de dagdagelijkse strijd voor de verbetering van de levensomstandigheden van de plaatselijke bevolking, hebben op de indieners van de resolutie een diepe indruk gemaakt en ontzag gewekt voor de levenskracht en de weerbaarheid van de bevolking in de derde wereld in het

algemeen en in Afrika in het bijzonder. Ook de niet te verwaarlozen rol, belang en betekenis van de vrouw in de strijd voor de ontvoogding van de Afrikaanse plattelandsbevolking, kwamen aan bod.

Tegen deze feitelijke achtergrond wordt de bedoeling van de resolutie geschetst als zijnde drievoudig. Ten eerste wil ze de aangehaalde problematiek duiden en kaderen binnen het ruime geheel van de Vlaamse bevoegdheden. Ten tweede willen de indieners via deze resolutie hun steun betuigen aan allen die in Vlaanderen rond ontwikkelingsproblematiek werkzaam zijn. Ten derde wil deze resolutie een concrete opdrachtverklaring aan het adres van de Vlaamse regering zijn.

Tot slot van zijn betoog kondigt de indiener nog aan dat er met betrekking tot twee punten van het dispositief van de resolutie een amendement werd neergelegd dat gedragen wordt door alle politieke fracties die de oorspronkelijke resolutie mee ondertekend hebben.

Na de door de indieners verschaftte algemene toelichting werd overgegaan tot de algemene bespreking. Een lid meent dat deze resolutie een oproep kan zijn om, binnen het raamwerk van het nu reeds aan Vlaanderen toekomende internationale bevoegdheidspakket, te komen tot een hergroepering van de nu ietwat disparate budgetten en bevoegdheden in handen van één centraal Vlaams instrument voor ontwikkelingssamenwerking. Dit kan het bijkomende voordeel bieden dat de personen en niet-gouvernementele instellingen die in Vlaanderen geëngageerd zijn in de derde wereldproblematiek, een centraal aanknopingspunt kunnen vinden waarrond ze zich kunnen groeperen en via hetwelke ze hun acties met de overheid kunnen coördineren.

Een ander lid brengt hiertegen in dat deze resolutie van haar doel zou worden afgewend als ze zou worden gebruikt als een oproep om nog maar eens een nieuwe Vlaamse instelling in het leven te roepen. Voor haar komt de resolutie in essentie enkel neer op een oproep opdat Vlaanderen zijn financiële verantwoordelijkheid tegenover de derde wereld, en meer in het bijzonder tegenover Afrika, zou opnemen.

Een lid verklaart dat zijn fractie tegen het voorstel van resolutie zal stemmen, vooreerst omdat de tekst Eurocentristisch zou zijn, omdat hij in wezen ons politiek en sociaal model wil opleggen aan een bevolking die er fundamenteel andere waarden en een andere ingesteldheid op nahoudt. Het niet erkennen van dit anders zijn van Afrika en de Afrikanen is volgens deze spreker een euvel dat de Europees-Afrikaanse betrekkingen reeds sedert het begin van de dekolonisatiebeweging zou vertroebelen. Dit lid meent ook dat het Vlaams Parlement in deze blijk geeft van verregaande inconsequentie. Hij meent meer bepaald dat het niet opgaat om zich eerst principieel achter de beginselen van het vrijmaken van de wereldhandel te stellen

Van Rompaey

door de akkoorden van Marrakech tot afsluiting van de Uruguay-ronde van de GATT-besprekingen en tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie goed te keuren, om dan een klein jaar later uitzonderingsmaatregelen te vragen ten gunste van de Afrikaanse ontwikkelingslanden.

Een lid van een andere fractie verklaart dat zijn politieke groep zich bij de stemming zal onthouden op twee gronden. Vooreerst meent het lid dat ontwikkelingssamenwerking nog steeds een federale materie is, zodat het Vlaams Parlement met deze resolutie zijn bevoegdheid te buiten gaat.

Daarenboven meent hij dat er in deze resolutie al te zeer de nadruk wordt gelegd op het Afrikaanse continent, daar waar andere continenten evenzeer te kampen hebben met de problemen van onderontwikkeling, en derhalve eveneens onze aandacht en steun verdienen.

Tot slot van de gedachtenwisseling worden de amendementen namens de indieners toegelicht door de heer Sleecx. Het eerste amendement strekt ertoe in het derde punt van het dispositief van de resolutie het element mensenrechten toe te voegen als criterium voor de concentratie van het buitenlands beleid. Dit element spreekt voor zich en behoeft dan ook geen verdere commentaar. Het tweede amendement strekt ertoe in het vijfde punt van het dispositief de oorspronkelijke zinsnede : te komen tot de realisatie van een evenredig deel van de 0,7 percent-norm tegen het jaar 2000, te vervangen door de zinsnede : te komen tot een substantiële bijdrage aan de realisatie van de 0,7 percent-norm tegen het jaar 2000. Deze wijziging wordt verantwoord door erop te wijzen dat in de huidige budgettaire omstandigheden de oorspronkelijk vooropgestelde norm onmogelijk binnen een zo korte termijn kan worden gerealiseerd. Daarom werd de meer kwantitatieve formulering vervangen door een formulering die een meer kwalitatieve optie, annex een middelenverbintenis, onderbouwt.

Hierbij aansluitend verklaren de diverse leden van de ondertekenende fracties ter afsluiting van hun tussenkomst met nadruk dat deze resolutie in haar geheel bewust zo realistisch mogelijk werd gehouden, teneinde zeker geen valse verwachtingen te wekken. Evenzeer verklaren ze echter dat het hun innige wens is om toch nog meer te kunnen doen voor de noodlijdende bevolking in de derde wereld.

Door de commissieleden om zijn mening gevraagd over het voorliggende voorstel van resolutie en de daarop ingediende amendementen, affirmeert de minister-president dat het bij het instrument van de resolutie in wezen om een zuivere bevoegdheid van de wetgevende macht gaat, zodat hij zich noodzakelijkerwijze moet beperken

tot het formuleren van een aantal opmerkingen van algemene aard.

Hij constateert vooreerst dat de resolutie impliciet een dynamische opvatting huldigt met betrekking tot de invulling van de Vlaamse bevoegdheden op het internationale terrein. In vergelijking met het desbetreffende gedeelte van de beleidsbrief Vlaanderen Internationaal heeft de resolutie immers duidelijk de neiging om verder te gaan.

Tevens kan de minister-president zich volledig terugvinden in de op de hoorzitting van 13 februari naar voren gebrachte desiderata. Wel laat hij hierbij opmerken dat de meeste eisen waren gericht aan de federale regering. Rebus sic stantibus voelt echter ook de Vlaamse regering zich betrokken partij. De minister-president kondigt ter zake dan ook aan dat het scheppen van een ruimer kader voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking als onderwerp zeker aan bod zal komen in de desbetreffende besprekingen die weldra zullen starten in de commissie Staatshervorming van dit Vlaams Parlement.

Nog inzake de bevoegheidskwestie laat de minister-president inzake het tweede punt van het dispositief opmerken dat de bevoegdheid inzake handelspolitiek quasi integraal verschoven is naar het Europese forum, zodat hij ter zake bijzonder weinig concreets kan beloven. Wel staat hij gevoelsmatig volledig achter de in dit punt geformuleerde optie.

Met betrekking tot het concrete appel tot financiële ondersteuning dat ook in de resolutie ligt besloten, kan de minister-president verder nog meedelen dat er op de eindbijeenkomst van de campagne Vierkant voor Afrika een bedrag van 4 miljoen frank ter beschikking zal worden gesteld door de Vlaamse regering.

Verder wijst de minister-president erop dat de bewoordingen van de resolutie nogal eenzijdig de beleidsvoering doorspelen aan de regering. Nochtans meent hij dat het parlement hierin ook een sturende en ondersteunende rol moet kunnen spelen. Hij pleit dan ook voor een permanent overleg tussen regering en parlement over deze materie. Bij de ontwikkeling van dit nieuwe beleidsdomein kan een intense dialoog immers niet anders dan bijzonder verrijkend zijn.

Ten slotte verklaart de minister-president ook nog dat hij zich volledig kan terugvinden in de strekking én in de concrete bewoordingen van de voorgestelde amendementen.

Na afronding van de bespreking en de repliek van de minister-president werd overgegaan tot de stemming over de amendementen en over het voorstel van resolutie in het algemeen.

Het eerste amendement werd aangenomen met negen stemmen voor, geen tegen en vier onthoudingen. Het

Van Rompaey

tweede amendement had eveneens negen stemmen voor, geen tegen en vier onthoudingen. Het aldus geamendeerde voorstel tot resolutie werd aangenomen met negen stemmen voor, twee tegen en twee onthoudingen.

Bij wijze van stemverklaring stelde een lid van de fractie die zich heeft onthouden, dat hun stemgedrag was geïnspireerd door de vastgestelde discrepantie tussen de titel van de resolutie, die over de ontwikkelingssamenwerking in haar geheel gaat, en de inhoud, die totaal is toegespitst op de in de hoorzitting aangebrachte elementen met betrekking tot de specifieke problemen van het Afrikaanse continent. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes (*Op de tribune*) : Ik dank de verslaggever omdat hij de bespreking van de resolutie kort heeft samengevat, maar toch uitgebreid genoeg om alle opinies weer te geven. Ik zal me beperken tot een aantal accenten. Om te beginnen wil ik de eensgezindheid onderstrepen waarmee de democratische fracties hun bezorgdheid over Afrika hebben tot uiting gebracht. Die is niet ingegeven door de behoefte om patronen van hier over te planten, maar door de historische verantwoordelijkheid die koloniserende landen nog altijd hebben ten aanzien van Afrika, gezien de blijvende ontwrichting die ze mede tot stand hebben gebracht.

Ten tweede verdienen de Afrikaanse landen onze steun in de zoektocht naar eigen ontwikkelingsmodellen. Deze landen hebben het in vergelijking tot andere continenten moeilijk, gezien de ontwikkelingen die op hun terrein plaats vinden. Met name in de wereldhandel, waar miljarden kleine boeren het slachtoffer van zullen zijn, is het nog altijd niet verzekerd dat rechtvaardige prijzen worden betaald voor de produkten. Het gaat in dit geval ook om de produkten die wij afnemen van de derde wereld, en meer bepaald uit Afrika. Ik denk dus dat de campagne Vierkant voor Afrika op haar plaats is.

In Vlaanderen zie ik een landschap met twee grote bewegingen. Aan de ene kant staat de generositeit van de NGO's, die – weliswaar met verschillende accenten – altijd weer trachten om de bevolking bij acties ten voordele van Afrika te betrekken. Ze beseffen dat deze slechts een druppel op een gloeiende plaat zijn. De plaat wordt heet gemaakt door wereldwijde kapitaalstromen. Aan de andere kant zijn er ook in Vlaanderen sjoemelaars die proberen de koloniale verhoudingen van destijds, in neokoloniale atmosfeer verder te zetten. Met deze resolutie staan we aan de kant van de Vlaamse generositeit, die altijd heeft bestaan en die we willen bestendigen.

Het NGO-landschap is in Vlaanderen anders en beter gestructureerd dan in Wallonië. Alleen al deze vaststelling

wijst op de noodzakelijkheid om in Vlaanderen een eigen instrumentarium te ontwerpen.

Degenen die zich tegen het ontwerpen van een eigen instrumentarium in Vlaanderen blijven verzetten, zijn ziende blind voor wat er in de wereld gebeurt. Het is niet omdat er op Europees niveau aan ontwikkelingssamenwerking wordt gedaan, dat er geen federaal Belgisch instrument moet bestaan of dat dit instrument niet goed zou moeten zijn, alhoewel het blijkbaar hopeloos is om een goed instrument te maken van het ABOS.

Collega's van Agalev, het is niet omdat er op wereldniveau ontwikkelingsorganisaties bestaan in het kader van de UNO, dat er geen nationale organisaties bestaan of dat u zelf niet mee betrokken bent bij het kader van een aantal gemeentelijke organisaties. Om al deze redenen vraag ik me af waarom u zich blijft verzetten tegen een echt Vlaams instrument dat, op een bewuste wijze en mede geïnspireerd door u, aan ontwikkelingssamenwerking wil doen in deze wereld.

Mijnheer de voorzitter, we zullen deze resolutie steunen, maar we zullen vanuit ons besef dat het Vlaams Parlement de rechtstreekse uitdrukking is van wat bij de Vlaamse bevolking leeft, blijven aandringen op de bevoegdheid voor Vlaanderen om aan ontwikkelingssamenwerking te doen en daarvoor een eigen instrument te ontwerpen. We blijven vierkant voor Afrika. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Sarens heeft het woord.

De heer Freddy Sarens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, vooreerst wil ik de verslaggever bedanken, want dit maakt mijn stuk tekst veel korter. Er werd op een uitstekende wijze vertolkt wat in de commissie naar voren is gebracht en de motieven werden aangegeven waarvoor deze resolutie tot stand is gekomen. Om het in dit plenum onder de aandacht te brengen zou ik me dan ook beperken tot de uiteindelijke vraag voor de Vlaamse regering. Ik wil deze tekst even kort voor u herhalen.

We vragen ter gelegenheid van deze resolutie aan de Vlaamse regering dat ze haar visie op de samenwerking met de ontwikkelingslanden verder uitwerkt. Die samenwerking moet uitgaan van de noden en behoeften in de ontwikkelingslanden enerzijds en van de Vlaamse bevoegdheden en troeven anderzijds. Respect dus voor de eigenheid van de eigen ontwikkeling in de ontwikkelingslanden zelf.

Ten tweede vragen we dat ze haar bevoegdheden in Europese en internationale forums op het gebied van de handelsrelaties gebruikt om compensatiemaatregelen te realiseren die Afrika eerder handelskansen bieden. We zijn er ons van bewust dat dit voor Vlaanderen een beperkte inbreng is en kan zijn, maar elke inbreng is belangrijk. Het is belangrijk dat het ontwikkelingssamenwer-

Sarens

kingsbeleid wordt gekaderd in het globale buitenlands beleid.

Ten derde, dat in de criteria voor de concentratie van het buitenlands beleid meer aandacht wordt besteed aan de elementen mensenrechten, armoede en economische achterstelling, zodat de samenwerking zich sterker kan toespitsen op de armste Afrikaanse landen of bevolkingsgroepen in overleg met en ter aanvulling van federale initiatieven. We pleiten hier inderdaad voor een complementaire activiteit vanuit het Vlaamse Parlement en vanuit de Vlaamse regering.

Ten vierde, dat in haar beleid concrete plannen worden uitgewerkt en middelen worden vrijgemaakt voor de sensibilisering van de Vlaamse bevolking inzake de veelzijdige realiteit van de ontwikkelingslanden en inzake onze relaties met Afrika in het bijzonder. Op dat vlak hebben we zeker een duidelijke bevoegdheid en een aantal middelen ter beschikking.

Ten vijfde, dat ze de middelen voor de Vlaamse internationale samenwerking progressief verhoogt op basis van een budgettair meerjarenplan om binnen het kader van de eigen bevoegdheden te komen tot een substantiële bijdrage aan de realisatie van de 0,7 percent-norm tegen het jaar 2000. Dat ze er bij de federale regering op aandringt op het federale vlak aan de gestelde normen te voldoen.

Ten slotte dat ze het Vlaams Parlement systematisch informeert over alle beslissingen, standpunten, realisaties en evaluaties inzake de samenwerking met landen in ontwikkeling. Tot daar de zes punten die in deze resolutie zijn opgenomen en waarvoor we inderdaad de steun hebben gekregen van een aantal belangrijke fracties.

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau : Mijnheer de voorzitter, ik begrijp niet waarom deze resolutie zo nodig vandaag moet worden besproken. Deze zaak werd maandag in de commissie besproken. Maar laten we de discussie niet herbeginnen.

Ik heb in de commissie gezegd dat onze fractie zich zal onthouden. We zijn niet tegen de resolutie gekant. Want in die resolutie schuilen vele goede elementen. Ik denk dan bijvoorbeeld aan het luik over Afrika. We staan daar achter. Maar we zijn ook van oordeel dat de resolutie te sterk op Afrika is toegespitst. Ontwikkelingssamenwerking moet verder reiken dan dat.

We zijn ook van oordeel dat *sensu stricto* deze materie van federale aard is. We willen dat – ook al steunen we de evolutie ter zake – respecteren. Daarom zullen we ons dus onthouden bij de stemming.

De voorzitter : De heer Sleetckx heeft het woord.

De heer Jef Sleetckx : Mijnheer Platteau, u kent de ontstaansgeschiedenis van dit voorstel van resolutie. Deze resolutie werd opgesteld naar aanleiding van de hoorzitting. Daar hebben vertegenwoordigers van NGO's uit Afrika uitdrukkelijk gevraagd om vanuit het Vlaams Parlement een initiatief te nemen. Dat is de reden waarom we Afrika even in de schijnwerpers plaatsen. Dit voorstel wil dus zeker niet de aandacht verenigen. Anderzijds wordt er duidelijk gesproken over complementariteit. We zeggen dus niet dat deze materie moet gefederaliseerd worden. We zeggen duidelijk dat de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement ook inzake ontwikkelingssamenwerking meer stimulansen moeten creëren. Nergens betwisten we dat het om een nationale bevoegdheid gaat.

De voorzitter : De bespreking is gesloten. Om 16 uur wordt hierover hoofdelijk gestemd.

ONTWERP VAN DECREET houdende goedkeuring van het Verdrag inzake biologische diversiteit, en van de bijlagen I en II, ondertekend te Rio de Janeiro op 5 juni 1992

– 151 (1995-1996) – Nr. 1

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke bespreking van het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Verdrag inzake biologische diversiteit, en van de bijlagen I en II, ondertekend te Rio de Janeiro op 5 juni 1992

Mevrouw Verwimp-Sillis, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, waarde collega's, het schriftelijke verslag is nog niet klaar. Het onderwerp en de discussie ter zake zijn echter belangrijk genoeg om er hier mondeling en uitvoerig op in te gaan.

Het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Verdrag inzake biologische diversiteit, en van de bijlagen I en II, ondertekend te Rio de Janeiro op 5 juni 1992, werd door de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden besproken op haar bijeenkomsten van woensdag 14 februari en maandag 26 februari 1996. Tijdens deze laatste bijeenkomst keurde de commissie het ontwerp van decreet goed.

Minister-president Van den Brande verschaftte bij het ontwerp van decreet de volgende toelichting.

Verwimp-Sillis

Het basisbegrip van het verdrag, de biologische diversiteit, omvat de variëteit van alle levende wezens op aarde. Dat begrip wordt op drie verschillende niveaus gesitueerd. Het gaat vooreerst om de soortendiversiteit, of de diversiteit van planten, dieren en micro-organismen. Vervolgens is er ook nog de genetische variabiliteit binnen de soorten. En tenslotte wordt er ook rekening gehouden met de diversiteit van de ecosystemen waarin deze voorkomen.

Deze biologische diversiteit wordt thans op wereldschaal bedreigd door allerlei gevaren. Enkele van deze gevaren zijn de versnippering van de natuurlijke habitat, de overexploitatie van natuurlijke rijkdommen, de demografische druk en de daaruit soms voortvloeiende armoede.

Met het oog een begin van oplossing te bieden aan dit probleem werd binnen de Verenigde Naties reeds in 1987, en meer bepaald binnen het VN-milieuprogramma UNEP, United Nations Environmental Program, aan een groep van deskundigen opdracht gegeven onderzoek te verrichten naar de noodzaak van een internationaal verdrag over de biologische diversiteit. De internationale onderhandelingen die daarop volgden resulteerden uiteindelijk in het nu voorliggende verdrag.

Dit verdrag kwam meer bepaald in juni 1992 in Rio de Janeiro tot stand op de Conferentie van de Verenigde Naties over Milieu en Ontwikkeling, de zogenaamde Wereldmilieutop. Samen met het verdrag over klimaatverandering is het een van de verdragsgevolgen van Agenda 21.

België heeft het verdrag over de biologische diversiteit ondertekend te Rio op 5 juni 1992.

Het Biodiversiteitsverdrag beoogt een drietal doelstellingen. Vooreerst schetst het een kader voor het behoud van de mondiale biologische diversiteit. Tevens beoogt het duurzaam gebruik van de biologische rijkdommen. Ten slotte voorziet het in een rechtmatige verdeling van de voordelen die uit het gebruik ervan voortvloeien.

Zoals hoger reeds gezegd, wordt die diversiteit bedreigd door sommige technologische ontwikkelingen, door demografische druk en door armoede. Die laatste factoren zijn onder meer van enorm belang in verband met de vernietiging van de tropische wouden. En deze wouden omvatten nu precies een belangrijk deel van de rijkdom aan soorten die op de wereld voorkomt.

Het is hierbij zonder meer duidelijk dat de verschraling van de biologische diversiteit nadelige gevolgen kan hebben vanuit ecologisch standpunt, maar ook op economisch en strategisch vlak. Meer algemeen is er ook de belangrijke culturele waarde van het biologisch patrimonium,

en de ethische overweging dat alle levende wezens respect verdienen.

Ten slotte vormt het biologisch patrimonium het hoofdbestanddeel van de levensnoodzakelijke systemen en processen waarvan de mens afhankelijk is. In deze context dringt het voorzichtigheidsprincipe zich dan ook op.

Met de toepassing van het verdrag worden een aantal politieke verbintenissen aangegaan. Uitermate belangrijk hierbij is dat het soevereiniteitsbeginsel van de staten over hun natuurlijke rijkdommen wordt erkend. De staten verbinden er zich toe de toegang tot de genetische bronnen te vergemakkelijken.

De ontwikkelingslanden die dergelijke bronnen leveren, zouden, als tegenprestatie, moeten kunnen rekenen op een preferentieel toegangsrecht tot de voordelen die uit de technologische ontwikkelingen volgen.

Een groot aantal specifieke maatregelen in verband met het behoud van de biologische diversiteit moeten echter worden genomen voor zover mogelijk en passend – dixit de verdragstekst.

Voor Vlaanderen bestaan de meest concrete gevolgen in het opmaken van een inventaris van de biologische diversiteit en van een uiteindelijk programma voor het behoud ervan.

Met de opmerkingen die de Raad van State heeft geformuleerd ten aanzien van het voorontwerp van decreet werd ten volle rekening gehouden.

Afsluitend vroeg de minister-president – omwille van het belang van de positie van Vlaanderen binnen de Belgische federatie, en omwille van de positionering van Vlaanderen tegenover de internationale gemeenschap – een zo ruim mogelijke instemming vanwege het Vlaamse Parlement met dit verdrag.

De algemene bespreking van het ontwerp van decreet had plaats op maandag 26 februari laatstleden. Bij de aanvang van de commissiebespreking werden eerst een aantal terminologische opmerkingen en een aantal tekstuele rechtzettingen geformuleerd met betrekking tot de vertaling van de verdragstekst. De gemaakte opmerkingen brachten echter de integriteit van het tekstgeheel niet in het gedrang.

Een lid liet vervolgens opmerken dat er volgens haar een inherente inconsistentie bestaat – ook in de oorspronkelijke verdragstekst – tussen de definitie van het begrip 'habitat' enerzijds, en het elders in hetzelfde verdrag gehanteerde begrip natuurlijke habitats. Een habitat wijst immers per definitie op de plaats waar een organisme of populatie van nature voorkomt. De term natuurlijke habitats is derhalve in wezen een tautologie.

Verwimp-Sillis

Algemeen kan wel worden gesteld dat bij de commissieleiden duidelijk het aanvoelen leeft dat dit verdrag een beëindigende stap vooruit is. Het verdrag houdt immers een erkenning in van het feit dat de natuurlijke hulpbronnen van de aarde beperkt en eindig zijn, en dat er derhalve op een verantwoorde manier moet mee worden omgesprongen. Een aantal sprekers drukten ook hun tevredenheid uit over de link die wordt gelegd tussen milieu en ontwikkeling.

Het handhaven van de biologische diversiteit is potentieel ook voor het Noorden niet louter een zaak van altruïsme, maar ook een zaak van welbegrepen eigenbelang. Denken we alleen maar aan het waarborgen van de voedselveiligheid en aan het ontwikkelen van nieuwe geneesmiddelen.

Tegelijk met de positieve evaluatie van het loutere bestaan van het verdrag, werd echter van diverse kanten de bemerking gemaakt dat het verdrag wel goed scoort qua principes, maar nog al te vrijblijvend is wanneer het om concrete uitvoeringspunten gaat. Zo stipuleert het verdrag – zoals hoger ook reeds gezegd – op verschillende plaatsen, dat maatregelen in verband met de biologische diversiteit moeten worden genomen : voor zover mogelijk en passend. Vooral met betrekking tot de financiële en technologische overdrachten naar de landen uit het Zuiden wordt het in het verdrag aangegane engagement door meerdere leden als bijzonder wazig ervaren.

Hieromtrent werd ook meer specifiek met betrekking tot Vlaanderen gepeild naar de interrelatie tussen de uit het verdrag voortvloeiende verplichtingen inzake technologie-overdrachten enerzijds, en de uit de beleidsbrief Het wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen – Beleidsprioriteiten 1995-1999 gelichte beleidsoptie om de resultaten van het Vlaamse bio-technologisch onderzoek, en derhalve ook de economische valorisatie ervan, meer in Vlaanderen zelf te houden via het van overheidswege aanmoedigen van een verbeterde bescherming van de eraan te verbinden intellectuele rechten. Een lid meende dat hier een niet geringe contradictie met de in het verdrag aangegane verbintenissen is gelegen.

Ook werd er gepeild naar de Vlaamse en/of federale instanties die dit beleid concreet ten uitvoer zullen moeten leggen. Het betreft hier onder meer de nationale planningsprogramma's of strategieën, de omzetting van reeds bestaande Europese richtlijnen, en onderzoeks- en opleidingsprogramma's.

Er werden ook vraagtekens geplaatst bij het in het verdrag voorziene financieringsmechanisme, de zogenaamde Global Environment Facility of GEF. Meer bepaald werd de vraag gesteld of Vlaanderen als regio bereid is om met

additionele middelen bij te dragen tot de financiering van het fonds. Meer in concreto werden door diverse sprekers vragen gesteld omtrent de vermelding in de memorie van toelichting dat dit verdrag geen rechtstreekse budgettaire weerslag heeft.

Er werden ter zake ook bijzonder kritische opmerkingen geuit ten aanzien van het verschijnsel van de bioprospectie door een aantal grote multinationale ondernemingen uit de farmaceutische sector. Het nemen van octrooien op planten of andere biologische rijkdommen werd meer in het algemeen als een verwerpelijke praktijk bestempeld.

Een ander algemeen aangevoerde bedenking was dat het verdrag in feite rijkelijk laat aan het Vlaams Parlement ter goedkeuring wordt voorgelegd en diverse leden wensden dan ook de redenen voor deze vertraging te kennen.

Hierbij aansluitend vroeg een lid ook om specifieke inlichtingen met betrekking tot de stand van de ratificaties op Belgisch niveau, op het niveau van de Europese Unie en op mondiaal vlak. In het verlengde hiervan werden vragen gesteld naar het in het Verdrag voorziene administratieve onderbouwing van de Conferentie der Partijen, de COP.

Tot slot vroegen diverse leden ook dat de commissie op de hoogte zou worden gehouden van de follow-up die door de regering aan dit verdrag zal worden gegeven. Met het goedkeuren van dit verdrag mag voor het Parlement de kous niet af zijn.

In antwoord op de door de commissieleiden gestelde vragen en gemaakte opmerkingen verschaftte de minister-president de volgende aanvullende toelichting.

Inzake de ietwat contradictoire term natuurlijke habitat treedt de minister-president de analyse van het commissielid bij. Hij wijst er echter wel op dat Vlaanderen niet gerechtigd is om enige wijziging aan te brengen aan de authentieke tekst van het verdrag.

Met betrekking tot de stand van de ratificatie deelt hij mee dat er van de ondertekenende landen tot op heden 134 het verdrag geratificeerd hebben. Als belangrijkste niet-ratificerende mogendheid dient de Verenigde Staten van Amerika te worden vermeld. Daar leeft met name een vrij sterke terughoudendheid ten aanzien van de financiële verplichtingen die de ratificatie met zich zou brengen. In de Europese Unie hebben enkel België en Ierland nog niet geratificeerd.

De gevolgen van de niet-ratificatie zijn eerder beperkt. Sinds de inwerkingtreding van het verdrag wordt jaarlijks een COP gehouden. Tot nog toe is er derhalve in 1994 en in 1995 een bijeenkomst geweest. België heeft aan beide conferenties deelgenomen als waarnemer, wat in de praktijk eenzelfde inbreng mogelijk maakt.

Verwimp-Sillis

Het feit dat België nog geen partij is, belette de Vlaamse overheid niet de belangrijkste politieke verplichtingen die het verdrag bevat, reeds na te komen, ten minste voor die bepalingen die onder haar bevoegdheid ressorteren.

Van belang hierbij is te onderstrepen dat het verdrag geen rechtstreekse verplichtingen oplegt, maar daarentegen wel politieke verplichtingen. Vandaar ook de formulering : voor zo ver mogelijk en passend.

Als voorbeeld van reeds nagekomen verplichtingen haalt de minister-president aan : de deelname aan de COP en een aantal reeds bestaande reglementeringen of acties die volledig passen in het kader van het verdrag. Hieruit moet duidelijk blijken dat Vlaanderen niet op ratificatie gewacht heeft om tot daden over te gaan.

Qua internationale financiering voorziet het verdrag in de oprichting van een financieringsmechanisme, met als doel de ontwikkelingslanden financiële steun te geven voor het nakomen van de verdragsverplichtingen. Op de eerste twee COP's werd hierover internationaal nog geen overeenstemming bereikt. Het ligt echter in de lijn van de verwachtingen van het GEF – zijnde het centraal VN-fonds voor de financiering van alle Agenda 21-projecten – hiervoor in de toekomst ook verder te werken.

Internationaal is er ook nog geen verdeelsleutel afgesproken zodat er momenteel met een systeem van voorlopige bijdragen moet worden gewerkt.

Ten slotte ging de minister-president ook nog in op de gepercipieerde contradictie tussen de verdragsverplichtingen en de beleidsopties uit de Beleidsbrief inzake Wetenschaps- en Technologiebeleid. Hij bevestigde hieromtrent dat het wel degelijk in de bedoeling van de Vlaamse overheid ligt om rond technologietransferten naar ontwikkelingslanden een aantal programma's op te zetten en uit te voeren. Na deze aanvullende toelichting door de minister-president werd het enige decreetsartikel ter stemming voorgelegd. Voorafgaandelijk aan deze stemming kwam de commissie overeen een kleine technische tekstcorrectie aan het betreffende enige artikel door te voeren. Het aldus gecorrigeerde enig artikel van het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Verdrag inzake biologische diversiteit, en van de bijlagen I en II, ondertekend te Rio de Janeiro op 5 juni 1992, werd bij unanimité met 13 stemmen aangenomen.

Ik dank u voor uw geduld. (*Applaus*)

De voorzitter : We gaan nu over tot de bespreking.

De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau : Graag zou ik de verslaggever willen feliciteren voor dit binnen een zeer korte tijdsspanne opgestelde mondeling verslag.

Ik heb het in de commissie reeds gezegd en herhaal het hier nogmaals : wij staan enthousiast achter de goedkeuring van dit ontwerp van decreet en van dit verdrag ; hoe vlugger, hoe liever.

De voorzitter : Mevrouw Verwimp-Sillis heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil nogmaals wijzen op het feit dat dit verdrag rijkelijk laat door het Vlaams Parlement wordt goedgekeurd. Drie en een half jaar na de Rio-conferentie is het in Vlaanderen aangekomen. Mijnheer de minister-president, ik denk dat het te voet of al zwemmend is gekomen. Bovendien is en blijft het vrijblijvend. Het is echter beter dan niets. We lezen inderdaad heel vaak : voor zover dat mogelijk en passend is. Dat doet me denken aan een soortgelijk verdrag, namelijk dat betreffende de duurzame ontwikkeling, waar wij ons ertoe verplichtten de CO2-emissie te reduceren. Sinds 1992 is die emissie echter steeds verhoogd. Er is blijkbaar zeer weinig mogelijk en het past eigenlijk nooit. Ik ben een beetje bang dat dit verdrag dezelfde weg opgaat. Uit de preambule haal ik toch twee belangrijke passages die ik nogmaals wil belichten.

Ten eerste moeten de ontwikkelingslanden passende toegang krijgen tot relevante technologieën. Ten tweede zijn voor ontwikkelingslanden de hoogste prioriteiten economische en sociale ontwikkeling en de uitroeiing van armoede. Eigenlijk komt de goedkeuring van dit verslag neer op een engagement van het rijke, soorten-arme Noorden ten opzichte van het arme, maar wel soorten-rijke Zuiden. Als we dus echt de wil hebben ons te engageren in dit verdrag moet dat terug te vinden zijn in de Beleidsbrief betreffende Wetenschaps- en Technologiebeleid voor de jaren 1995 tot 1999. Het tegendeel is echter waar. Ik wil nogmaals herhalen dat deze beleidsbrief een pleidooi bevat om onze ontwikkelingen, onderzoeken en uitvindingen geheim te houden en er een octrooi op te nemen, zeker wat het de komende vijf jaren betreft. Ook staat er in dat we wel gaan investeren in speerpunt- en spijttechnologie, maar er wordt niets gezegd over alternatieve technologieën, waaraan die ontwikkelingslanden zoveel nood hebben. Zij hebben behoefte aan zeer elementaire dingen, zoals zuiver water ; dat is geen spijttechnologie. Zij hebben nood aan energiezuinige verbranding ; dit staat niet in de beleidsbrief.

Het bewaren van de biologische diversiteit is niet alleen voor ontwikkelingslanden maar ook voor ons van levensbelang. Het voorliggend verdrag speelt zich dus niet zom-

Verwimp-Sillis

aar ver van mijn bed, in Rio of in tropische regenwouden af.

Ik wil een en ander demonstreren met twee voorbeelden. Het basisvoedsel van de wereldbevolking is graan. Hier is dat brood, elders is dat rijst of maïs. Het beleg hierop is afhankelijk van het persoonlijke budget en de smaakpapillen. Voor sommigen is dat niets, voor anderen is dat veel te veel en ook veel te vet.

Over de hele wereld worden er maar enkele variëteiten van graansoorten gezaaid. Als er dus één virale of één schimmelziekte uitbreekt door kiemen die hoe langer hoe meer resistent zijn tegen onze pesticiden, dan betekent dit een hongersnood voor minstens een half miljard mensen. Wij kunnen dit verhelpen, maar dan hebben wij de wilde variëteiten nodig, en die groeien niet meer bij ons. Dat is precies de rijkdom van de derde wereldlanden. Als wij willen komen tot nieuwe voedselgewassen die wij eventueel kunnen veredelen in onze laboratoria, dan moeten wij kunnen putten uit de genenpoel van die wilde variëteiten uit de derde wereldlanden.

Een tweede voorbeeld. Als de geneesmiddelen tegen onze moderne ziekten – AIDS, kanker, MS enzovoort – er komen, komen die hoogstwaarschijnlijk uit nog niet-bestudeerde planten. In dit verband wil ik uw aandacht vestigen op het verschijnsel van de bioprospectie. Voor het ogenblik is een farmaceutische multinational van plan de planten op de Fidji-eilanden te onderzoeken op nuttige medische bestanddelen. Zij streven een contract na om die planten economisch te benutten. Elk staal van één plant zal eenmaal worden vergoed. Als hieruit dan een medicijn wordt ontwikkeld dat bijvoorbeeld AIDS kan bestrijden, dan wordt het een miljardenproject waar de bewoners niet mee van zullen kunnen genieten. Hun plant wordt immers eenmaal vergoed, en de multinational gaat met de winst lopen.

Een analoge situatie hebben de Amazone-indianen mee-gemaakt. Hun curare-gif garandeert nu een miljoenen-winst als spierverslappend middel. Natuurlijk is daar geen enkele Amazone-indiaan beter van geworden.

Het is van groot belang de ontwikkelingslanden daadwerkelijk te helpen met nieuwe en aanvullende middelen, en niet enkel als moraalridders. Het is logisch dat als wij die houding aannemen de anderen ons verwijten maken. Ten slotte is door menselijke tussenkomst de biodiversiteit in onze gebieden sterk afgenomen. Het zag er hier vroeger ook helemaal anders uit.

In de huidige stand van het wetenschappelijk onderzoek maakt de mens ook nieuwe variëteiten, en hij maakt die niet uit het niets. Hij maakt die ook niet enkel meer uit kruising, zoals de natuur dat doet, maar hij maakt die

door recombinante DNA. Dergelijke genetisch gemanipuleerde organismen vallen onder Europese richtlijnen die moeten worden omgezet in interne rechtsregels van elke lidstaat. Gezien het samenwerkingsakkoord dat wij deze middag zullen goedkeuren tussen de federale overheid en de gewesten en gemeenschappen, kan Vlaanderen het voortouw nemen in deze materie.

Ondanks de bewuste oppervlakkigheid zijn wij tevreden met het voorliggende verdrag. Het is een begin van het besef dat de wereld eindig is en dat de aarde niet onbeperkt kan worden uitgebuit. Het wordt een uitdaging om dit verdrag, samen met het verdrag rond duurzame ontwikkeling, concreet in te vullen en op alle niveaus van de samenleving uit te voeren. (*Applaus bij AGALEV*)

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emile Verrijken : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik zou een marginale opmerking willen maken bij het betoog van de vorige spreker, een opmerking betreffende de etno-botanica die ik overigens al marginaal heb aangehaald.

Dit kan belang hebben op het gebied van wetenschapsbeleid en de ontwikkelingshulp net zoals de problematiek aangehaald door het verdrag van Rio.

De enige ernstige weddes die door universiteiten en multinationals worden betaald in heel Afrika, zijn de opzoekingen van de meest nederige zwarten van Zaïre, de pygmeeën van het Ituriwoud. Dit woud is de schatkamer van de etno-botanica. Ik haal dit voorbeeld aan omdat wij even ludiek hebben gediscussieerd over de okapi. U moet niet de indruk krijgen dat ik mij in de dierentuin van Antwerpen vermei om de eendjes te voederen.

Het Ituriwoud is de schatkamer van de etno-botanica, en wordt bevolkt door de laatste pygmeeën. Amerikaanse handelsvennootschappen en universiteiten betalen minimumlonen aan pygmeeën voor het opzoeken van specifieke geneeskundige planten, die zelfs niet door de plaatselijke bevolking werden ontdekt. Hier is een raakvlak met de biotechnologie, één van uw stokpaardjes. Vlaanderen kan op dit domein echt opbouwend werk verrichten in Afrika. Pygmeeën zijn in staat, ondanks hun primitieve ontwikkeling, bepaalde zaken op te sporen die wij niet kunnen vinden. De regering kan meer doen op het gebied van ontwikkelingshulp en wetenschappelijk beleid dan

onafhankelijke vennootschappen.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil mij aansluiten bij de bedenkingen die door de heer Platteau en anderen zijn

Van den Brande

gemaakt. We kunnen ons volledig terugvinden in de informatie die u, als verslaggever, hebt gegeven over de commissiewerkzaamheden. Ik deel ook uw persoonlijke opmerking met betrekking tot samenwerking met volkeren en landen in ontwikkeling. U heeft in de commissie gezegd dat ik in de beleidsbrief voor wetenschap en technologie heb vermeld dat we te veel aan onderzoek doen met de achterdeur open. Daarmee wordt bedoeld dat veel goede dingen die hier worden ontwikkeld, op een zwakke wijze worden gecommercialiseerd.

Er zijn verschillende redenen voor de laattijdige behandeling van dit verdrag. De verdragen moeten vanop federaal niveau worden aangepast om ook door ons te kunnen worden gestemd. Het lijkt een detail, maar we staan erop dat dit in het Nederlands gebeurt. De basistalen echter zijn Engels, Frans of de beide talen samen. Dit zorgt voor heel wat vertraging.

De ratificatie van het verdrag is een beleidsuitdrukking, waarmee we duidelijk maken dat Vlaanderen toetreedt. Samen met Ierland zijn we bij de laatsten die tot ratificatie overgaan. De ratificatie heeft dus een formele betekenis. Inhoudelijk werden er ondertussen echter heel wat maatregelen genomen, die anticiperen op het verdrag. Het is belangrijk om deze even op een rijtje te zetten.

Eerst en vooral wil ik ingaan op de betrokkenheid. Binnen de Belgische delegatie had alleen Vlaanderen een vertegenwoordiger-waarnemer, namelijk een afgevaardigde van Aminal, die actief betrokken is geweest bij de eerste uitvoering van het voorliggend verdrag. Ter uitvoering van artikel 6 van het verdrag kan verwezen worden naar het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid rechtstreeks is gekoppeld aan de inhoud van wat voorligt.

Artikel 8a gaat over de stelsels van de beschermde gebieden. De implementatie in Vlaanderen van een aantal belangrijke Unie-richtlijnen moet in dit kader worden gezien. De Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn zijn duidelijke tekenen van een concrete invulling van dit verdrag. Er is de wet van 12 juni 1973 op het natuurbehoud, die we nu verder toepassen en verdiepen, het artikel 10 van het ontwerp van decreet op het natuurbehoud, artikel 8 b met de richtlijnen voor het beheer, artikel 12 van het Vlaams Impulsprogramma voor Natuurontwikkeling met 500 miljoen frank over vijf jaar te besteden aan steun voor wetenschappelijk onderzoek inzake natuurbehoud, waarbinnen de verschillende projecten rond bio-diversiteit worden opgezet en artikel 14, het besluit van de Vlaamse re-

gering van 1989, de MER voor bepaalde werken en handelingen. De ratificatie van dit verdrag is een belangrijke uitdrukking van een politiek engagement. We zijn ondertussen echter niet bij de pakken blijven zitten. De huidige en vorige verantwoordelijke ministers voor milieu hebben een aantal initiatieven genomen. De tijd die we hebben verloren wordt ruimschoots gecompenseerd door inhoudelijke maatregelen die versterkend zijn geweest voor het milieubeleid.

De voorzitter : Hiermee is de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking.

Er is maar één artikel.

Enig artikel

Het Verdrag inzake biologische diversiteit, en van de bijlagen I en II, ondertekend te Rio de Janeiro op 5 juni 1992, zullen volkomen uitwerking hebben wat de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest betreft

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14.15 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.55 uur.*

BIJLAGE

VRAGEN OM UITLEG

VRAGEN OM UITLEG (Regl. art. 23)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van dinsdag 30 januari 1996

Vaste verslaggever : de heer Bruno Tobback, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de afvalverbranding in Vlaams-Brabant

– Vraag om uitleg van de heer Christian Van Eyken tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de bouw van een verbrandingsinstallatie in de Zennevallei

1. Uiteenzetting door mevrouw Cecile Verwimp-Sillis

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis stelt dat er omwille van lopende milieuaanvragen onrust en onvrede heerst in twee gemeenten van Vlaams-Brabant.

In Beersel heeft de firma WATCO een aanvraag ingediend voor een verbrandingsoven met een capaciteit van 350.000 ton per jaar. Er werden bijna 4.000 bezwaarschriften ingediend en het gemeentebestuur gaf een negatief advies. De firma ging in beroep bij de provincie Vlaams-Brabant. De uitspraak wordt binnenkort verwacht.

Drogenbos, de tweede gemeente, werd door het provinciebestuur aangeduid als de meest aangewezen plek voor de oprichting van een afvaloven van 250.000 ton per jaar. VLABRAVER (Vlaams-Brabantse Afvalverwerking en Energierecuperatie) werd opgericht, een consortium tussen het provinciebestuur, OVAM, de VLAR als meerderheidsaandeelhouder en de firma WATCO. Dit consortium heeft geld uitgetrokken voor het opstellen van een milieu-effectrapport. Het provinciebestuur van zijn kant heeft op de begroting van 1996, 15 miljoen frank uitgetrokken voor de onteigening van de site. Het gaat nochtans om een vervuilde site, van een falliete eigenaar.

De vraagsteller wenst duidelijkheid over waar in Vlaams-Brabant volgens de Vlaamse regering de afvalverbrandingsoven zal komen en tegen welke prijs ?

Een tweede vraag van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis betreft het waarom van afvalverbranding. De spreker stelt dat bij verbranding veel problemen rijzen : de oven is een zeer dure chemische fabriek, zowel in bouw als in onderhoud. Men weet niet echt wat er in gaat en nog minder wat er uit komt, want het afval is niet weg. Het wordt verspreid over lucht, water, bodem en voedselgewassen. Het volume van het afval wordt wel verkleind, maar in gewicht moet men toch nog 30 percent giftige assen storten. De perfectie bestaat niet, zelfs niet in verbrandingsovens die aan de strengste kwaliteitseisen voldoen. Op lange termijn zorgen de verbrandingsgassen, volgens de spreker, voor gezondheidsproblemen.

Volgens de spreker gelooft de Vlaamse regering niet in haar eigen afvalbeleid. In de nieuwe afvalrichtlijnen stelt de Vlaamse regering dat preventie, het voorkomen van afval, op de eerste plaats moet staan. Op de tweede plaats staat de nuttige toepassing van het onvermijdelijke afval, met daarbij als volgorde van prioriteit : (1) hergebruik, (2) selectieve ophaling met recyclage, (3) verbranden met en (4) zonder energierecuperatie en (5) storten. In de opvolgingscommissie van de ecotakswetgeving is echter gebleken dat de industrie zeer sterk heeft gelobbyd tegen de prioritaire doelstellingen van het afvalstoffenplan, tegen de vermindering van de afvalberg en voor de wegwerpmaatschappij. De industrie werd daarin gevolgd door zowel de federale als de Vlaamse regering. Zij vraagt de minister over welke mogelijkheden de Vlaamse regering beschikt om haar visie van voorkomen en hergebruik van afval waar te maken.

De derde vraag die mevrouw Cecile Verwimp-Sillis opwerpt, is wat verbrand zal worden, of juist : wat niet verbrand zal worden als de Vlaamse regering haar zin krijgt.

Er kan volgens de vraagsteller heel veel gebeuren met de afvalberg. Men kan afval voorkomen door minder dubbele en driefoudige verpakkingen, door de aanmaak van produkten met een langere levensduur, door het composteren van keuken- en tuinafval. De tweede stap is het hergebruik : flessen en bokalen met statiegeld. In kringloopcentra krijgen meubelen, huishoudtoestellen, klederen, bakstenen ... een nieuw leven. Een derde stap is dan de recyclage van huisvuil : glaszerven, plasticverpakking, steenpuin, keuken- en tuinafval, voden, oud papier en karton, metalen, geneesmiddelen, solventen, verven en andere chemicaliën kunnen omgezet worden in nieuwe produkten. Zij stelt dat wanneer dit allemaal voor 90 percent uit het huisvuil wordt gehaald, een afvaloven overbodig wordt.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis stelt namens haar fractie voor om het geld dat voor de bouw van de verbrandingsoven wordt uitgetrokken, te investeren in een ernstige sensibiliseringscampagne naar de bevolking toe, waarbij positief gedrag echt wordt beloond. Wetenschappelijk onderzoek kan zich ondertussen toeleggen op recyclage of vervanging van die produkten waar men nu geen blijf mee weet. Op deze manier beperkt de afvalberg zich binnen de vijf jaar tot het percentage dat men nu na verbranding toch nog moet storten, en keert men de gangbare trend van een wegwerpmaatschappij om naar een duurzame maatschappij waar alles een waarde heeft.

Zij vraagt of dit voorstel in de afvalstrategie van de minister past en indien niet, of de minister kan verklaren waarom niet ?

2. Uiteenzetting door de heer Christian Van Eyken

De heer Christian Van Eyken stelt dat tot voor kort al het geproduceerde afval van Vlaams-Brabant werd gestort, hetzij in Waals-Brabant, hetzij in Pellenberg bij Leuven. Er zijn her en der in de provincie ondertussen selectieve ophalingen gestart. Dit is de beste oplossing om de afvalberg te doen krimpen, maar er moet eveneens een beleid worden gevoerd waarbij het afval wordt voorkomen. Hij stelt echter vast dat er meer en meer wordt aangestuurd op de verbranding van afval, wat een eenvoudige oplossing kan lijken, maar wat erg duur uitvalt en milieu-onvriendelijke gevolgen heeft voor de nabije omgeving.

Sedert enkele maanden wordt er over twee mogelijke vestigingsplaatsen voor een verbrandingsoven in Vlaams-Brabant gesproken. Dit zorgt voor vele reacties onder de betrokkenen, met name de bevolking van Drogenbos en Beersel.

De vraagsteller somt de nadelen op van deze oplossing. Ten eerste, stelt hij vast dat beide vestigingsplaatsen niet centraal liggen in de provincie, hetgeen grote verplaatsingskosten met zich mee zal brengen. Ten tweede is er het milieu-aspect, de verbranding is inderdaad niet de milieuvriendelijkste wijze van afvalverwerking. Een verbrandingsoven stoot verschillende gevaarlijke stoffen uit, zoals onverbrand chemisch afval, dioxines en niet vernietigde zware metalen. Ondanks het naleven van de Europese normen blijft dit een gevaar betekenen voor het leefmilieu en dient men slechts in laatste instantie over te gaan tot verbranding, wanneer alle recyclagemogelijkheden zijn uitgeput.

Deze verschillende aspecten tonen volgens de spreker aan dat de vestiging van een dergelijke installatie aan de rand van een dichtbevolkte stad en in de nabijheid van een woongebied, ernstige gevolgen met zich meebrengt voor de gezondheid van de inwoners. Een vestiging in een industrieel gebied zou voor minder gezondheidsproblemen zorgen.

Ten slotte vraagt de spreker zich af of de bouw van een verbrandingsoven een noodzaak is in Vlaams-Brabant. Het nabijgelegen Brussels Hoofdstedelijk Gewest beschikt over een verbrandingsinstallatie in Neder-Over-Heembeek, in de noordelijke industriezone die zich over de gewestgrens uitstrekt. Wegens de uitbreiding van de selectieve ophalingen in Brussel zal de hoeveelheid afval die in Neder-Over-Heembeek wordt verwerkt, verminderen. Dit biedt de mogelijkheid om in deze bestaande installatie afval te verwerken dat van buiten het gewest afkomstig is. Een samenwerking met het Brussels Gewest zou volgens de vraagsteller een alternatief bieden dat gepaard moet gaan met een veralgemening van de selectieve ophaling over heel Vlaams-Brabant en Brussel, én een groter recyclagebeleid in beide gebieden.

De heer Christian Van Eyken stelt aan de minister de volgende vragen :

1. Wat is het standpunt van de Vlaamse minister van Leefmilieu met betrekking tot de vestiging van een verbrandingsinstallatie in de Zennevallei ?
2. Naar verluidt werd een akkoord gesloten met de verpakkingsector. Wat is de stand van zaken ?
3. Wat is de weerslag van de selectieve inzameling van huishoudelijk afval op het totale volume ?
4. Waarom zijn de eventuele vestigingsplaatsen van een verbrandingsinstallatie voor Vlaams-Brabant in het zuidwesten van de provincie gelegen ? Werd een studie uitgevoerd over de optimalisering van de kostprijs voor afvalverwerking in Vlaams-Brabant ? Indien ja, wat zijn de resultaten ?
5. Is de vooropgestelde capaciteit van 300.000 ton niet overschat, rekening houdend met een doeltreffend selectief ophalingsbeleid, waardoor het volume op 116.000 ton zou kunnen worden gebracht tegen het einde van de eeuw ?
6. Overweegt de minister overleg en samenwerking met zijn Brusselse collega om de bestaande installaties te optimaliseren ?

7. Waarom wordt er over twee projecten gesproken ? Bestaat er een gevaar dat beide ovens zullen worden gebouwd ?

3. Uiteenzetting door andere leden

Een lid sluit zich aan bij de twee voorgaande sprekers. Dit lid stelt dat de provincieraad van Vlaams-Brabant op dinsdag 24 oktober 1995 heeft beslist om samen met de OVAM en de VLAR de studievennootschap VLARABER (Vlaams-Brabantse Afvalverwerking en Energierecuperatie) op te richten voor de voorbereiding van de bouw van een verbrandingsoven in Drogenbos. Over twee jaar zou een nieuwe vennootschap worden opgericht voor de bouw zelf en de exploitatie van de oven. Hierin zal de provincie, al dan niet samen met intercommunales of lokale besturen, een participatie nemen van 50 percent.

Volgens hetzelfde lid heeft VLARABER de opdracht om zo snel mogelijk een milieu-effectrapport voor de bouw van een oven laten opstellen. De vennootschap moet zich ook uitspreken over het meest geschikte type van verbrandingstechniek en -installatie, over de aanvraag van de noodzakelijke vergunningen, over de stappen tot het verwerven van de terreinen, over de uitvoering van de nodige bodemonderzoeken, over een business-plan en tenslotte moet zij een voorstel uitwerken voor de bouw- en exploitatie van de oven.

Het lid stelt de minister de volgende vragen :

1. Er werden reeds vele studies uitgevoerd in verband met de geschikte inplantingsplaats voor een verbrandingsoven in Vlaams-Brabant. Om hoeveel studies gaat het eigenlijk ?
2. Wat is de kostprijs van al deze studies ?
3. Wat is de inbreng van de Vlaamse regering in deze pas opgerichte studievennootschap ? Participeert de Vlaamse regering in deze nieuwe vennootschap, en zo ja, wat zijn de financiële gevolgen ?

4. Antwoord van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

De minister gaat, als antwoord op de vragen van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, dieper in op het afvalstoffenbeleid van de Vlaamse overheid.

De minister verwijst daarbij naar het Afvalstoffenplan 1991-1996. Volgens de gegevens van dit afvalstoffenplan is er in Vlaanderen een verbrandingscapaciteit van ongeveer 1.700.000 ton per jaar noodzakelijk. Op dit ogenblik is een verbrandingscapaciteit van ongeveer 850.000 ton per jaar beschikbaar. Enkel de bouw van een verbrandingsoven te Beveren door de NV Indaver, met een capaciteit van 200.000 ton per jaar, is op dit ogenblik in een concrete fase.

Het verbranden van afvalstoffen moet volgens de minister echter een ondergeschikte plaats bekleden ten opzichte van voorkoming, hergebruik en recyclage van afvalstoffen. Het Vlaamse afvalstoffenbeleid is daarom nog steeds gebaseerd op deze principes. Ondanks de inspanningen die inzake preventie en recuperatie worden geleverd, zal er een bepaalde hoeveelheid restafvalstoffen blijven ontstaan, die op een ecologisch verantwoorde wijze moet worden verwijderd.

Het afvalstoffenplan voorziet in een nieuwe verbrandingsoven in Vlaams-Brabant. Hiervoor wordt in eerste instantie een capaciteit van 330.000 ton per jaar noodzakelijk geacht. Deze bepaling is gebaseerd op het sluiten van een aantal verouderde en milieuvervuilende installaties, het beperken van de uitvoer van afval uit het Vlaamse gewest, het voorziene stortverbod voor brandbare, niet recycleerbare afvalstoffen, en het principiële uitgangspunt dat de binnen een provincie geproduceerde afvalstoffen zoveel mogelijk binnen die provincie definitief worden verwijderd.

De bouw van een nieuwe verbrandingsoven in Vlaams-Brabant moet volgens de minister mee de oplossing bieden voor de verwerking van de huishoudelijke afvalstoffen van de provincie. Deze afvalstoffen worden op dit ogenblik nog steeds gestort. Ook met huishoudelijke afvalstoffen vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen zullen in deze installatie kunnen worden verbrand. De minister benadrukt dat enkel niet recycleerbare afvalstoffen mogen worden verbrand. In de provincie Vlaams-Brabant zijn een aantal projecten inzake selectieve inzameling van huishoudelijk afval gestart. Die moeten de hoeveelheid afval die nu nog wordt gestort en later zal worden verbrand, in belangrijke mate reduceren. Ook aan de bedrijven worden de nodige inspanningen gevraagd om hun afvalstoffen te selecteren zodat ze voor recyclage in aanmerking komen. De acties rond preventie en recyclage worden begeleid door sensibiliseringscampagnes.

In tegenstelling tot de andere provincies heeft de provincie Brabant in het verleden het probleem steeds voor zich uitgeschoven. De Vlaamse regering heeft op 7 december 1994 het algemeen concept voor de oplossing van de problematiek van de afvalstoffen in Vlaams-Brabant goedgekeurd. Hierin werden de prioriteiten vastgesteld inzake het voeren van

een voorkomingsbeleid, het bevorderen van het hergebruik, het organiseren van recyclage na selectieve inzameling en het nuttig toepassen als energiebron van de afvalstoffen die niet meer kunnen worden voorkomen, hergebruikt of gerecycleerd. In uitvoering van deze beslissing heeft de Vlaamse regering de nieuwe provincie Vlaams-Brabant verzocht om voor 1 juli 1995 een concreet voorstel te doen inzake de inplantingsplaats en de capaciteit van de nieuwe verbrandingsoven met energierecuperatie en rookgaszuivering.

Op 27 juni 1995 heeft de provincieraad van Vlaams-Brabant de beleidsnota inzake afvalstoffen en het provinciaal actieplan voor GFT-afval goedgekeurd en een concreet voorstel aan de Vlaamse regering gedaan inzake de inplantingsplaats en de capaciteit van de te bouwen verbrandingsinstallatie in Vlaams-Brabant. Het voorstel van de provincie voorziet een nieuwe verbrandingsoven in Drogenbos/Sint-Pieters-Leeuw op gronden gelegen naast de STEG-centrale van Electrabel, met een capaciteit van 260.000 ton per jaar. Het voorstel is het resultaat van de verschillende studies over dit onderwerp.

Op 24 oktober 1995 heeft de provincieraad beslist om samen met de OVAM en de NV VLAR een coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid op te richten, met name VLABRAVER (Vlaams-Brabantse Afvalverwerking en Energierecuperatie). De drie partners brengen ieder 3 miljoen frank in deze vennootschap in. Voor de Vlaamse regering treedt daarbij steeds de NV VLAR op. Het doel van de vennootschap is om alle voorbereidende activiteiten uit te voeren die noodzakelijk zijn voor de bouw en de exploitatie van een nieuwe verbrandingsoven met energierecuperatie in Vlaams-Brabant. VLABRAVER heeft dus niet de bouw zelf en de uitbating van de verbrandingsinstallatie tot doel. In welke mate en onder welke vorm het Vlaamse gewest hieraan zal deelnemen, moet nog worden beslist.

Naast dit project heeft ook de privé-firma NV HAVECO een milieuvergunning gevraagd voor de bouw van een nieuwe verbrandingsoven te Beersel, met een capaciteit van 330.000 ton per jaar. Volgens de VLAREM-reglementering is de Bestendige Deputatie bevoegd om in eerste aanleg te beslissen over een milieuvergunningsaanvraag voor een inrichting van klasse 1. De Bestendige Deputatie van Vlaams-Brabant heeft hierover echter nog geen uitspraak gedaan. Indien tegen haar beslissing beroep wordt ingesteld, zal de minister een uitspraak moeten doen. Dit geldt trouwens ook voor het project van de provincie.

De minister geeft vervolgens antwoord op de meer concrete vragen van de andere sprekers.

1. De voorgestelde inplantingsplaats is het resultaat van verschillende studies die in het verleden werden uitgevoerd. Het is niet aan de minister om de ernst van deze studies in twijfel te trekken. De minister zal immers pas in een tweede fase bij het concrete dossier worden betrokken. Op dat ogenblik zal hij ook zijn verantwoordelijkheid opnemen, waarbij de verschillende elementen zullen worden geëvalueerd.

2. Specifiek voor het verpakkingsafval heeft de Vlaamse regering op 22 maart 1995 een ontwerp goedgekeurd van samenwerkingssakkoord tussen de drie gewesten inzake de preventie en het beheer van verpakkingsafval. De Raad van State heeft op 18 december 1995 hierover een advies uitgebracht. In een intergewestelijke werkgroep wordt dit ontwerp aan de opmerkingen van de Raad van State aangepast. Zodra deze onderhandelingen zijn afgerond, zal een ontwerp van decreet tot goedkeuring van dit samenwerkingssakkoord aan het Vlaams Parlement worden voorgelegd.

3. Op basis van de gegevens die door de betrokken intercommunales aan de minister werden overgemaakt, is een substantiële reductie mogelijk van de hoeveelheid afvalstoffen die nog definitief moeten worden verwijderd, verbrand of gestort. In 1995 werd reeds een lichte daling vastgesteld van de hoeveelheid afvalstoffen die werd gestort. Voor 1996 wordt door de betrokken intercommunales een verdere daling verwacht tot ongeveer 30 percent.

4. Zoals reeds vermeld is de keuze van de inplantingsplaats het resultaat van verschillende studies die rond de problematiek werden uitgevoerd. Hierin werden verschillende elementen opgenomen, waaronder de ligging ten opzichte van de diverse plaatsen van ontstaan van de afvalstoffen, de bereikbaarheid via de verschillende transportmogelijkheden, de mogelijkheden tot energierecuperatie en de mogelijke hinder voor de omgeving. Zo ligt Drogenbos bijvoorbeeld naast een waterweg, wat belangrijk is voor het vervoer.

5. In de jaren '80 werd in eerste instantie enkel gedacht aan een verbrandingsoven voor huishoudelijke afvalstoffen. Het algemeen concept dat, op vraag van de Vlaamse regering, door de provincie is uitgewerkt, voorziet ook de verbranding van de restfractie van met huishoudelijke afvalstoffen vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen. Bij de bepaling van de capaciteit is rekening gehouden met dit concept en met de te verwachten resultaten van het preventie- en recuperatiebeleid.

6. Wat de samenwerking met de andere gewesten betreft, worden op dit ogenblik onderhandelingen gevoerd om een samenwerkingssakkoord voor de intergewestelijke overbrenging van afvalstoffen uit te werken. In dit akkoord is onder an-

dere opgenomen dat zal worden bepaald in welke mate de verwerkingsinstallaties in de respectieve gewesten voor afvalstoffen uit de andere gewesten kunnen worden opengesteld.

7. Er liggen voor Vlaams-Brabant op dit ogenblik twee projecten voor. Uit de cijfers die de minister reeds heeft vermeld, blijkt dat de realisatie van beide projecten niet in tegenspraak zou zijn met de vooropgestelde noodzakelijke capaciteit zoals opgenomen in het afvalstoffenplan. Dit staat echter los van de noodzakelijkheid om in Vlaams-Brabant twee verbrandingsovens te bouwen op geringe afstand van elkaar. Dit moet bovendien worden beoordeeld op het ogenblik dat over de ingediende projecten wordt beslist. Er zijn ondertussen reeds gesprekken gestart tussen VLABRAVER en de NV HAVECO.

8. In het verleden werden reeds studies uitgevoerd door de OVAM en de betrokken intercommunales, al of niet in onderlinge samenwerking, en werd er een vergelijkend milieu-effectrapport opgesteld over de vier mogelijke inplantingsplaatsen (Drogenbos, Grimbergen, Kessel-Lo en Schelle). Deze studies vertrokken echter nog van de opvatting dat de verbrandingsoven alleen bestemd zou zijn voor huishoudelijke afvalstoffen. Voor de elementen die onderzocht werden in deze studies, verwijst de minister naar bovenstaande antwoorden. Wat de nu voorgestelde inplantingsplaats betreft, zal in opdracht van VLABRAVER een milieu-effectrapport worden uitgevoerd. Verder is er ook een onderzoek lopende naar de verontreinigingsgraad van de bodem op het betrokken terrein.

9. Vermits de studies in het verleden door verschillende instanties werden uitgevoerd, die niet allemaal onder zijn bevoegdheid vallen, beschikt de minister niet over gegevens in verband met de kostprijs.

5. Replieken

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis verwijst met betrekking tot de werking van OVAM naar het afvalstoffendecreet van 1981. Ondertussen is er 14 jaar verstreken en werd de bevolking met weinig succes gesensibiliseerd om het afval te sorteren, wat trouwens niet hetzelfde is als afval voorkomen. Zij stelt dat de bevolking niet onwillig is ten aanzien van hergebruik en het voorkomen van afval. Enkel door aan de dingen een waarde te geven, kan men voorkomen dat ze worden weggegooid. Als men de mensen beloont die preventief willen handelen, zal blijken dat de bevolking wel degelijk bereid is een inspanning te doen.

De minister repliceert dat hij wel gelooft in de goede intenties van de bevolking, maar stelt dat men – zelfs met een ideale houding van de bevolking – steeds een bepaald gedeelte zal moeten verbranden.

De heer Christian Van Eyken wenst dat het interregionaal samenwerkingsakkoord voor de intergewestelijke overbrenging van afvalstoffen zo vlug mogelijk wordt afgerond, zodat men eventueel de bouw van een verbrandingsoven zou kunnen vermijden. Indien men met het Brussels Gewest een akkoord kan bereiken, zou een verbrandingsoven in Vlaams-Brabant misschien overbodig zijn. Het daardoor vrijgekomen geld zou dan kunnen worden gebruikt voor een sensibilisering van de bevolking. Hij vraagt of de Vlaamse regering indien zij dan toch moet kiezen, opteert voor het inplantingsvoorstel van de provincie, zijnde Drogenbos, dan wel voor het voorstel van de privé-firma, zijnde Beersel.

De minister antwoordt dat de Vlaamse regering zich via de NV VLAR in een eerste fase heeft geëngageerd in één van beide initiatieven, maar veel liever zou willen dat beide partijen via overleg tot één initiatief komen.

Een lid merkt op dat de provincie Vlaams-Brabant in dit dossier zijn nut heeft bewezen. Het lid noteert dat men akkoord is dat Drogenbos en Beersel een tweede keuze zijn als inplantingsplaats, terwijl de eerste keuze, Grimbergen, omwille van politieke redenen niet haalbaar was. Dit lid stelt verder dat de selectieve ophaling van huishoudelijk afval in Vlaams-Brabant mank loopt omdat alles zonder enige voorbereiding gebeurt en omdat de besprekingen met de verpakkingindustrie zonder resultaat blijven.

Een ander lid meent dat met verbrandingsovens toch nog bepaalde problemen blijven voortduren. De ideale kringloopmaatschappij is nog niet voor morgen. Men kan niet van vandaag op morgen stoppen met het verbranden van afval. Nu staat men echter voor structurele beslissingen om de capaciteit al dan niet uit te breiden. De Bond Beter Leefmilieu heeft er reeds voor gewaarschuwd dat men een overcapaciteit aan het uitbouwen is, die op zijn beurt nieuw afval zal genereren. Het is volgens dit lid ook waanzinnig dat de minister de gelijktijdige bouw van een afvalverbrandingsoven in Drogenbos én in Beersel niet uitsluit. Dit is duidelijk een anti-preventief beleid.

Een tweede opmerking van ditzelfde lid betreft de efficiëntie van een afvalverbrandingsoven. Er blijft steeds een restfractie over die moet worden gestort. Het probleem wordt dus niet helemaal uit de wereld geholpen en dat moet aan de bevolking worden duidelijk gemaakt.

In zijn derde opmerking verwijst het lid naar het VITO-dossier van mei 1995 over dioxines, waarin vooral de afvalverbrandingsovens als de ergste veroorzakers van de hoge dioxine-uitstoot worden aangeduid. Daardoor is afvalverbranding zwaar gehypothekeerd en kan deze manier van afvalverwerking niet als oplossing worden weerhouden.

Tot besluit verwijst dit lid naar Nederland en Duitsland, waar men vandaag onderzoekt of de hoeveelheid afval die moet worden verbrand verder kan worden verminderd door middel van vergistingsinstallaties. Daar is in Vlaanderen nog geen sprake van. Bovendien blijkt uit een exhaustieve berekening dat de kostprijs van vergisting op termijn lager zal liggen dan verbranding.

Een ander lid wijst erop dat er meer rekening moet worden gehouden met wat er zich ter plaatse afspeelt. Deze spreker stelt dat Pellenberg als leefgemeenschap onleefbaar wordt, niet alleen door vergiftiging, maar ook door de stank. De gemeentebesturen hebben volgens dit lid met betrekking tot de verwerking van het huishoudelijk afval veel te laat ingegrepen. Inzake het industriële afval haalt de spreker aan dat OVAM heeft aangetoond dat dit vooral bouw- en sloopafval betreft en dat slechts 3 percent van het industrieel afval voor verbranding in aanmerking zou komen.

– *Het incident is gesloten.*

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 23)

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting

Vergadering van dinsdag 6 februari 1996

Vaste verslaggever : de heer Julien Demeulenaere, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer Eddy Schuermans tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de inkomensvoorwaarde bij het toekennen van premies en toelagen in het kader van de huisvesting

1. Uiteenzetting van de vraag door de vraagsteller

De Vlaamse overheid simuleert via tussenkomsten in de hypothecaire leninglast en het verstrekken van verbeterings- en aanpassingspremies, mensen die een woning willen kopen, bouwen, verbeteren of aanpassen.

Om voor zo'n tussenkomst in aanmerking te komen, mag het inkomen een bepaald plafond niet overschrijden. Het is de Vlaamse regering die deze maximumgrens, naast een aantal andere voorwaarden, bepaalt.

Het inkomen dat in aanmerking wordt genomen is het netto belastbaar inkomen van twee jaar vóór de referentiedatum in geval van een tussenkomst in de aflossing van een hypothecaire lening en van twee jaar vóór de aanvraag in het geval van een aanpassings- en verbeteringspremie. Voor de personen die in 1995 bijvoorbeeld een tussenkomst of een premie hebben aangevraagd is dit het inkomen 1993.

Dit leidt in de praktijk tot negatieve neveneffecten. Personen die door het verlies van hun job, door ziekte of handicap vrij recent inkomensverlies leden, komen aldus voor de tegemoetkoming of de premie niet in aanmerking. Die personen hebben daarbij dan nog dikwijls een aangepaste woning nodig.

De administratie huisvesting, anders dan bijvoorbeeld de dienst studietoelagen, neemt dit gereduceerd inkomen niet in aanmerking. Ze blijft hoe dan ook het inkomen van vóór twee jaar in aanmerking nemen.

Graag had de heer Eddy Schuermans een antwoord op volgende vragen :

– Wat is de argumentatie van de minister om, zelfs bij een onbetwistbaar gedaald inkomen, de situatie van vóór twee jaar aan te houden voor het bepalen of iemand al dan niet voor een tegemoetkoming of een premie in aanmerking komt.

– Is de minister desgevallend bereid, in analogie met de regelingen van toepassing voor de studietoelagen, in de sociale huisvestingssector een wijziging in die zin in overweging te willen nemen ?

2. Antwoord van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting

De door de heer Schuermans geschetste problematiek inzake de toelagen in de sociale huisvestingssector, meer bepaald wat de controle betreft op de inkomensgrens op basis van het netto-belastbaar inkomen van twee jaar voor de referentiedatum, zorgt inderdaad voor een aantal problemen, indien door verlies van job, ziekte, handicap of pensionering het inkomen van de aanvrager drastisch verlaagd is.

Dit probleem is niet nieuw, zoals uit de vraagstelling als indruk zou kunnen ontstaan, maar bestaat al sinds de inwerking-treding – meer dan 25 jaar geleden – van de premiestelsels in de sociale huisvestingssector en hun koppeling aan een inkomensgrens.

Om na te gaan of een premieaanvrager voldoet aan de inkomensvoorwaarde is het niet meer dan normaal dat deze voorwaarde nagegaan wordt zo dicht mogelijk bij de datum van zijn aanvraag tot betoelaging. Aangezien op dat ogenblik geen inkomen gekend is dat door een officiële instantie is gecontroleerd, wordt uitgegaan van het netto-belastbaar-inkomen van twee jaar voorafgaand aan de referentie- of aanvraagdatum.

In een aantal sectoren, zoals de studietoelagen, maar ook in de sociale huursector, waar de toekenning van een voordeel of de toewijzing van een woning en de berekening van de huur niet onderworpen zijn aan het voorafgaand visum van het Rekenhof, is inderdaad vrij soepel ingespeeld op de problematiek van personen die hun inkomen ernstig zagen vermindern.

Wat de premies in de huisvestingssector betreft, is het echter zo dat de uitbetaling ervan voorafgaand wordt voorgelegd aan het Rekenhof, zodat het onweerlegbaar bewijs te voldoen aan de inkomensvoorwaarde moet worden geleverd door middel van 'een voor eensluidend verklaard afschrift van het aanslagbiljet'.

Door de voorganger van de minister, de heer Norbert De Batselier, werd in de reglementering op de huursubsidies en de installatievergoedingen, waar het probleem zich veel acuter stelde voor de jonggepensioneerden, wel al ingeschreven dat, in geval van pensionering tussen de datum in aanmerking te nemen voor het inkomen en de datum van de aanvraag, het verlaagd inkomen in aanmerking wordt genomen op basis van het pensioenbrevet en een verklaring op eer van de aanvrager.

Minister Leo Peeters is bereid, in overleg met de administratie en het Rekenhof, na te gaan of in welbepaalde controleerbare gevallen zoals pensionering, blijvende invaliditeit en langdurige werkloosheid, de mogelijkheid kan worden overwogen de reglementering bij een volgende gelegenheid in die zin ook aan te passen, zodat na bewijs van een recenter verlaagd inkomen dit in aanmerking kan worden genomen om de toelaatbaarheid tot een premiestelsel mogelijk te maken. Ter zake moet er wel een bewijskrachtig document worden geleverd, bij voorkeur geattesteerd door een (semi)-officiële instantie gekoppeld aan een verklaring op eer. Wellicht zal dit voor gepensioneerden gemakkelijker haalbaar zijn, gelet op het feit dat hun verlaagd inkomen als constant kan worden beschouwd.

3. Repliek van de vraagsteller en aanvullend antwoord van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting

De heer Eddy Schuermans vraagt of er een objectieve reden bestaat waarom er voor studietoelagen een soepeler Rekenhof zou bestaan of waarom er in sommige regelingen geen sprake is van een voorafgaand visum van het Rekenhof en in de besproken regeling wel.

Minister Leo Peeters antwoordt dat voor de studietoelagen duidelijk wordt gesteld dat er geen voorafgaand visum van het Rekenhof is. Een globaal gesprek met het Rekenhof zal duidelijk maken wat mogelijk is.

- Het incident is gesloten.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 23)

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting

Vergadering van dinsdag 6 februari 1996

Vaste verslaggever : de heer Julien Demeulenaere, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over het aandeel van de Limburgse sociale bouwmaatschappijen in de gewone kredieten en programma's van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij

1. Uiteenzetting van de vraag door de vraagsteller

Het zogenaamde 'Witte Donderdag-akkoord', afgesloten in het kader van de verdere reconversie van Limburg, bepaalt onder meer dat een bedrag van 1 miljard frank bestemd zal worden voor de sociale huisvesting – huursector – in Limburg.

Ook is steeds uitdrukkelijk gesteld dat dit bedrag van 1 miljard frank, evenals trouwens de andere reconversiemiddelen, een duidelijk additioneel karakter heeft, en dus toegevoegd dient te worden aan het aandeel van Limburg in de gewone kredieten en programma's van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij.

Bij de Limburgse sociale bouwmaatschappijen van de huursector leeft vandaag niettemin de grote vrees dat met name de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij het Limburgse aandeel in de gewone kredieten en programma's, althans ten dele, zal verminderen in het licht van dit miljard reconversiegeld, waardoor het additionele karakter van dit bedrag niet of slechts gedeeltelijk gerespecteerd zou worden.

Graag vernam de heer Marino Keulen van de minister of hij er borg voor staat dat de Limburgse sociale bouwmaatschappijen van de huursector, zowel met betrekking tot 1996 als de volgende jaren, hun rechtmatig aandeel zullen bekomen in de gewone kredieten en programma's van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij.

Heeft de minister in dit verband al enige richtlijn verstrekt aan de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, en zo ja, welke ?

Kan de minister ermee instemmen dat elk van de negen betrokken Limburgse sociale bouwmaatschappijen – die het daarover volkomen eens zijn – voor eenzelfde deel (ongeveer 110 miljoen frank) van deze additionele middelen zal worden toegewezen.

Wanneer denkt de minister dat de eerste projecten, die al ingediend zijn door de sociale bouwmaatschappijen en die gefinancierd zullen worden met deze additionele reconversiemiddelen, door hem goedgekeurd kunnen worden ?

2. Antwoord van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting

Wat de vraag betreft over het additioneel karakter van de extra impuls van 1 miljard frank inzake huisvesting in Limburg, deelt de minister de bezorgdheid van de vraagsteller. Toch kan de minister de vraagsteller onmiddellijk geruststellen.

1. Alle reeds bestaande subsidieprogramma's zoals inbreidingsgerichte projecten in kansarme buurten, artikel 94 van de huisvestingscode en de normale investeringsprogramma's van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, blijven gewoon doorlopen en Limburg kan uiteraard op haar rechtmatig aandeel blijven rekenen. De vroegere investeringsprogramma's van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij werden op basis van wetenschappelijke behoeftenstudies opgesteld. Er wordt nu gewerkt aan een actualisatie van deze verdeelsleutels op basis van recenter wetenschappelijk onderzoek.

2. De extra impuls van 1 miljard frank voor sociale huisvesting in Limburg heeft een strikt additioneel karakter. Dit betekent dat de projecten bijkomend, naast de al bestaand subsidieprogramma's zullen worden gerealiseerd.

Dit extra impulsprogramma (zie bijlage) werd al opgesteld door de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij en ingediend bij minister-president Luc Van den Brande in zijn hoedanigheid van voorzitter van het Interministerieel Overleg.

Op de PWL-vergadering van 12 januari 1996 werd het voorgelegde programma van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij in verband met dit extra impulsprogramma reeds principieel goedgekeurd.

Op 27 februari 1996 wordt dit additionele programma op het Interministerieel Overleg ter bekrachtiging geagendeerd.

Voor al deze projecten geldt dat zij in principe niet worden uitgevoerd indien de nodige stedenbouwkundig vergunningen niet worden verkregen. In de ontwerpfase (via de plenaire vergaderingen) vinden contacten plaats met de administratie voor Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen en met de betrokken gemeentebesturen, zodat indien nodig het ontwerp kan worden aangepast aan hun opmerkingen en zodat de zekerheid bestaat dat de nodige stedenbouwkundig vergunningen zullen worden verkregen. Aangezien deze vergunningen slecht één jaar geldig zijn, wordt momenteel wel door sommige erkende huisvestingsmaatschappijen gewacht met de aanvraag, zolang men niet zeker is wanneer de gunningsprocedures kan worden gestart.

– *Het incident is gesloten.*

BIJLAGE

TOEKOMSTCONTRACT LIMBURG – VOORSTEL PROGRAMMA DOOR DE VHM INGEDIEND BIJ MINISTER PRESIDENT LUC VAN DEN BRANDE

- 1. Kantonnale Bouwmaatschappij van Beringen**
11 woningen in de Eikvennestraat ("Donk") te Herk-de-Stad
- 2. Kantonnale Bouwmaatschappij van Beringen**
28 huizen in de Fazantenlaan ("Steenberg") te Paal
- 3. Maaslands Huis, Maasmechelen**
28 huizen Noteborn III (fase 1) te Dilsen-Stokkem
- 4. Nieuw Dak, Genk**
26 woningen Geerkensveld te Zutendaal
- 5. Hasseltse Maatschappij**
48 appartementen Lustelusplein te Diepenbeek
- 6. Limburgs Tehuis, Hasselt**
16 huizen Schafferestraat te Alken (Meerdegat)
- 7. Limburgs Tehuis, Hasselt**
17 huizen Broekemveldstraat en Paardekerkhofstraat te Bilzen
- 8. Kempisch Tehuis, Houthalen**
18 huizen Commandant Leroystraat te Kaulille
- 9. Kempisch Tehuis, Houthalen**
26 appartementen Lutlommelse Heide te Lommel
- 10. Ons Dak, Maaseik**
10 huizen Taglandstraat ("Dorperheide") te Opoeteren
- 11. Ons Dak, Maaseik**
20 appartementen, Grote Steenweg ("Kapelhof") te Elen (Dilsen-Stokkem)
- 12. Ons Dak, Maaseik**
15 appartementen Grauwe Torencval ("Refugiehuis") te Bree (vervangingsbouw)

13. Nieuw Sint-Truiden

60 woningen RVT Godelieve te Sint-Truiden

14. Tongershuis, Tongeren

8 woningen te Kanne

15. Tongershuis, Tongeren

26 huizen Siegelsmarkt (fase 2) te Tongeren

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 23)

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Vergadering van dinsdag 6 februari 1996

Vaste verslaggever : de heer Roland Deswaene, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer Jean-Marie Bogaert tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het akkoord tussen de politieke gemeenschappen rond de vakantiespreiding

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Uit de kranten verneemt de spreker dat de Franse Gemeenschap zich opnieuw op één lijn heeft gezet met de vakantieregeling die van kracht is in Vlaanderen en in Duitstalig België. Op 25 januari 1996 werd namelijk een gemeenschappelijk standpunt met betrekking tot de vakantiespreiding door de drie gemeenschapsregeringen van ons land bereikt. Daarmee komt er een einde aan de vakantiespreiding die onder meer door het Westvlaams Studiebureau wordt gewenst, hoofdzakelijk voor wat de zomervakantie betreft.

Graag had de spreker van de minister vernomen :

- 1) welk standpunt hij verdedigd heeft op de gezamenlijke vergadering van de gemeenschapsregeringen ?
- 2) welke argumenten er ten grondslag liggen aan de houding die hij heeft ingenomen ?
- 3) of het correct is dat in 1997 alle vakanties samen zullen vallen ?
- 4) meer speciaal wat de zomervakantie betreft, werd blijkbaar geen enkele vorm van spreiding weerhouden. Betekent de beslissing die nu werd genomen dat het besluit van de Vlaamse regering van 17 april 1991 dat de vakantieregeling in de Vlaamse Gemeenschap tot het jaar 2000 bevat onveranderd van toepassing blijft tot na het jaar 2000 ?

Vervolgens verklaart de spreker dat hij reeds aan de minister gevraagd heeft om de vakanties in de Vlaamse Gemeenschap meer te spreiden, en dan inzonderheid wat de zomervakantie betreft. De minister heeft hem geantwoord dat hij eventueel wel gewonnen is voor een spreiding van de kerst- en paasvakantie, maar over een spreiding van de zomervakantie laat hij zich niet uit. Ondertussen blijkt echter dat de minister-president de idee van een spreiding van de zomervakantie vanuit toeristisch oogpunt niet ongunstig genegen is. Ook het Westvlaams Studiebureau pleit voor een spreiding van de zomervakantie, en dit zowel vanuit economisch als ecologisch standpunt. De spreker had graag de visie van de minister van onderwijs ter zake vernomen.

2. Antwoord van de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken

De minister ontkent in de eerste plaats dat er op 25 januari 1996 door de drie gemeenschapsregeringen een gemeenschappelijk standpunt met betrekking tot de vakantiespreiding van ons land werd bereikt. Er heeft ook nooit overleg ter zake tussen de drie gemeenschapsregeringen plaats gehad. De beslissing van de Franse Gemeenschap is een autonome beslissing, waarvoor de Vlaamse Gemeenschap niet geconsulteerd werd. Dat is trouwens ook niet noodzakelijk. De persberichten die in dit verband zijn verschenen, waren volgens de minister niet correct en misleidend.

Vervolgens geeft de minister volgende toelichting. Het besluit van de Vlaamse Gemeenschap van 17 april 1991 betreffende de vakantieregeling is de enige beslissing die in dit verband ooit door de Vlaamse Gemeenschap werd genomen. In 1994 nam de Franse Gemeenschap een analoog besluit, zonder dat hiervoor contact werd genomen met de Vlaamse Gemeenschap, wat trouwens ook niet vereist wordt. Het gevolg was wel dat de paasvakanties van de beide gemeenschappen in 1994 niet langer samen vielen.

De reacties op deze gespreide paasvakantie waren zeer uiteenlopend. Vanuit de hoek van de Vlaamse en Franstalige scholen die in eenzelfde gebouw gehuisvest zijn, vanuit de Brusselse gemeenten en taalgrensgemeenten die tijdens de vakantieperiodes opvang voor de jeugd organiseren en vanuit de taalgemengde gezinnen waren de reacties om begrijpelijke redenen negatief. Hetzelfde geldt voor de immobiliën- en horecasector aan de kust omdat die voor een langere periode personeel nodig had. De touroperators daarentegen reageerden gunstig op de uiteenlopende vakantieperiodes.

In 1995 volgde een gesprek met de Franse Gemeenschap over deze problematiek, maar hier is nooit een overleg uit voortgevloeid. Enkele weken geleden besliste de Franse Gemeenschap dan toch om haar vakanties af te stemmen op deze van de Vlaamse Gemeenschap : in 1995-1996 is er nog een beperkte spreiding van de paasvakantie – slechts één week overlappend – vanaf 1996-1997 tot 2000 zijn de vakantieperiodes volledig parallel gepland.

Wat de eerste en de tweede vraag van de spreker betreft, besluit de minister dat deze zonder voorwerp zijn omdat er geen gemeenschappelijke vergadering heeft plaatsgehad. Op de derde vraag antwoordt de minister bevestigend. Wat ten slotte de laatste vraag betreft, verklaart de minister dat het besluit van 17 april 1991 geldig blijft tot het jaar 2000. Dat betekent meteen dat er tot op dat moment geen vakantiespreiding is voorzien, tenzij de regering het besluit van 17 april 1991 zou wijzigen.

3. Repliek

De indiener van de vraag om uitleg dringt erop aan dat de minister de denkpiste van een spreiding van de zomervakantie ernstig in overweging zou nemen, temeer omdat ook de minister-president deze denkpiste vanuit toeristisch standpunt zeer genegen is.

De minister neemt akte van het standpunt van de spreker, maar hij wijst erop dat onderwijs in deze discussie niet 'een' partner tussen de andere, maar de eerste betrokkene is. Pedagogische argumenten moeten in dit debat dan ook zwaarder doorwegen dan economische. De minister staat echter open voor elk debat.

- *Het incident is gesloten.*

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 23)

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Vergadering van dinsdag 6 februari 1996

Vaste verslaggever : de heer Roland Deswaene, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer Christiaan Vandenbroeke tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over zijn verklaring afgelegd in het BRTN-programma 'De zevende dag' in verband met een uitstapregeling voor oudere leerkrachten

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De spreker wijst erop dat er naar aanleiding van de bespreking van de hervormingsplannen voor het secundair onderwijs door verschillende fracties gepleit werd voor een soepele uitstapregeling voor oudere leerkrachten. In het BRTN-programma 'de zevende dag' van 28 januari 1996 verklaarde de minister 'iets' te willen doen om kleuterleiders(sters) vanaf 50-55 jaar de gelegenheid te geven vervroegd uit het beroep te stappen of minder te laten presteren, en dat omwille van de zware belasting die dit beroep meebrengt.

De spreker had dan ook graag van de minister vernomen

- 1) welke beleidsmogelijkheden hij juridisch ziet om de maatregel door te voeren ? De pensioenregeling is immers nog steeds een federale materie ;
- 2) hoe hij de concrete invulling plant voor zo'n uitstapregeling en welke de budgettaire implicaties ervan zijn ? Volgens berekeningen van de studiedienst van zijn partij zouden de budgettaire gevolgen eerder beperkt blijven ;
- 3) of hij zo'n uitstapregeling alleen overweegt voor het kleuteronderwijs, en waarom bijvoorbeeld niet voor de leraars van het buitengewoon onderwijs en voor de leraars lichamelijke opvoeding ?

2. Bijkomende vragen van de leden

Een lid merkt op dat er inzake de vervroegde uittreding van leerkrachten een duidelijke evolutie in het denken merkbaar is : terwijl deze denkpiste enkele jaren geleden nog zeer wantrouwig werd bekeken – cf. de opeenvolgende begrotingsbesprekingen – neemt het aantal voorstanders ervan nu toe. De spreker is van mening dat een vervroegde uitstapregeling op vrijwillige basis, naast de tijdelijke benoemingsstop, het tweede en onlosmakelijk luik van de voorbereidende fase van de hervorming van het secundair onderwijs moet vormen. Enkel op die manier kan het onderwijs zijn aantrekkingskracht voor jongere leerkrachten behouden.

Alvorens de bespreking van het aangekondigde ontwerp van decreet op de tijdelijke benoemingsstop aan te vatten, had de spreker graag volgende gegevens over het secundair onderwijs gekregen :

- 1) het aantal leerkrachten dat per jaar op pensioen gesteld wordt ;
- 2) de jaarlijkse instroom aan nieuwe leerkrachten ;
- 3) het aantal ter beschikking gestelde leerkrachten van ouder dan 55 jaar – de zogenaamde TBS'ers ;
- 4) het aantal deeltijds werkenden van ouder dan 55 jaar, en de hieraan verbonden kostprijs.

Het lid voegt eraan toe dat hij, zoals de vorige spreker, van mening is dat maatregelen die de uittreding van oudere leerkrachten aanmoedigen om die te vervangen door jonge leerkrachten, geen groot negatief budgettair effect kunnen hebben. Een beginnend regent kost 849.823 frank, een regent ouder dan 55 jaar 1.448.884 frank ; een beginnend licentiaat kost 1.053.741 frank, een licentiaat ouder dan 55 jaar 1.826.061 frank. Het moet dan ook mogelijk zijn om initiatieven in die richting te nemen. De spreker voegt er nog aan toe dat ook de Franse Gemeenschap in de richting van een uitstapregeling denkt. Hij vraagt of die initiatieven richtinggevend kunnen zijn voor de Vlaamse Gemeenschap.

Tot slot vraagt de spreker hoeveel de creatie van een nieuwe baan aan de overheid kost.

Hij herhaalt dat op het moment dat de eerste bewarende maatregelen in het kader van de herstructurering van het secundair onderwijs genomen worden, er een concreet uitzicht moet zijn op vrijwillige en versnelde uitstapmogelijkheden in het secundair onderwijs.

2. Antwoord van de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken

De minister verklaart dat hij reeds naar aanleiding van de recente interpellatie van mevrouw Nelly Maes over de benoemingsstop in het secundair onderwijs duidelijk verklaard heeft *voorzitter* te zijn van een vrijwillige en vervroegde uitstapregeling. Zijn verklaringen op het BRTN-programma 'De Zevende Dag' waren dan ook geen nieuwe verklaringen. De minister voegt er aan toe dat hij steeds duidelijk gesteld heeft dat dergelijke maatregel niet alleen voor het secundair onderwijs kan gelden : gezien de aard van het werk, is dergelijke maatregel zelfs nog dringender voor andere categorieën van leerkrachten zoals bijvoorbeeld kleuterleidsters. In die zin kunnen maatregelen die een vroegtijdige uitstap tot doel hebben, niet gebonden zijn aan de operatie hervorming van het secundair onderwijs alleen.

Juridisch ziet de minister drie mogelijkheden om een vervroegde uitstapregeling te realiseren. Twee pistes veronderstellen overleg en samenwerking met de federale overheid, de derde piste zou de Vlaamse Gemeenschap alleen kunnen realiseren.

Volgens de eerste denkpiste zouden de Vlaamse en de Franse Gemeenschap samen met de federale minister van Arbeid en Tewerkstelling, mevrouw Miet Smet, tot een oplossing pogen te komen. De uitstapregeling zouden deeltijds aan het werk blijven. Hun vergoeding zou bestaan uit een halve wedde, gefinancierd door de gemeenschap, een halve werkloosheidsvergoeding, gefinancierd door de federale overheid, en een opleg vanuit de gemeenschappen ten bedrage van de helft van het verschil tussen de optelsom van de eerste twee genoemde inkomsten en de normale wedde die zij bij een prestatie van 100 percent zouden krijgen.

Zoals opgemerkt door de twee sprekers, zou de kostprijs van dergelijke operatie voor de Vlaamse Gemeenschap niet overdreven hoog zijn, gegeven de grote marges tussen de begin- en eindweddes. De door een spreker geciteerde cijfers worden door de minister voor de Vlaamse Gemeenschap als volgt gecorrigeerd : voor een regent van index 100 naar 185, voor een licentiaat van 100 naar 195.

Ook voor de federale overheid zou de kostprijs binnen de marges blijven aangezien zij een halve werkloosheidsuitkering wint. De minister geeft deze denkpiste dan ook veel kans op slagen.

De tweede denkpiste betreft deze van vervroegde oppensioenstelling, waarbij de kostprijs volledig afgewenteld zou worden op het federale niveau. De pensioenregeling en -financiering is immers een federale materie. Juist daarom lijkt deze piste de minister minder haalbaar.

Een derde denkpiste ten slotte behelst pensionering op kosten van de Vlaamse Gemeenschap. In feite betreft het hier een veralgemening van het systeem van TBS zoals ingevoerd door wijlen minister Daniël Coens. Het aantal TBS'ers is de laatste jaren aanzienlijk toegenomen, maar omdat de kostprijs hiervan aanzienlijk is, heeft de minister deze aantallen steeds beperkt willen houden. Een veralgemening op grote schaal van dit systeem acht hij dan ook niet haalbaar.

De minister herhaalt dat de eerste denkpiste volgens hem de meest voor de hand liggende is. Voor de financiering ervan zou de Vlaamse Gemeenschap uit de opbrengst van de herstructureringsoperatie van het secundair onderwijs kunnen putten.

Wat de doelgroepen betreft, is de minister van mening dat de uitstapregeling enerzijds van toepassing moet zijn op de leerkrachten van alle onderwijsniveaus, dus bijvoorbeeld ook op de kleuterleidsters, maar dat er door de aangekondigde reductie van het aantal studierichtingen in het secundair onderwijs door de operatie schaalvergroting speciale aandacht voor de boventalligen van het secundair onderwijs zal moeten komen. Beide soorten doelgroepen zijn niet volledig vergelijkbaar : zo is het duidelijk dat de structureel boventalligen van het secundair onderwijs niet vervangen kunnen worden door een jongere leerkracht, wat voor een oudere kleuterleidster bijvoorbeeld wél het geval kan zijn.

Hierbij aansluitend verklaart de minister dat alleszins voorkomen moet worden dat ingevolge de herstructureringsoperatie van het secundair onderwijs de macro-vraag naar leerkrachten stil zou vallen. Dat zou immers betekenen dat de instroom in de departementen lerarenopleiding drastisch zou terugvallen, waardoor er vier jaar later, op het moment dat de vraag zal regenereren, geen aanbod meer zal zijn.

Wat de timing betreft, stelt de minister dat de uitstapregeling een onderdeel moet vormen van de hervormingsoperatie van het secundair onderwijs. Het is echter uitgesloten om deze maatregel, die veel voorbereiding vergt, reeds naar aanleiding van het decreet op de benoemings- en programmatiestop in te voeren. Hij voegt er nog aan toe dat het niet uitgesloten is dat de besprekingen tussen de twee gemeenschappen en de federale overheid over de eerste denkpiste op korte termijn van start zullen gaan. De Franse Gemeenschap heeft tot dusver nog geen voorstellen gedaan.

Wat het door een spreker gevraagde cijfermateriaal betreft, antwoordt de minister dat hij deze ten laatste bij de bespreking van het mini-decreet op de benoemings- en programmatiestop zal bezorgen.

3. Repliek

De indiener van de vraag om uitleg vraagt of de minister de tweede denkpiste, namelijk dat de Vlaamse Gemeenschap volledig voor de pensioenlast zou opdraaien, totaal uitsluit.

De minister antwoordt dat hij geen voorstander is van deze piste omdat in de financieringswet van 1989 geen middelen voor de financiering van pensioenen naar de gemeenschappen en gewesten zijn overgedragen. Deze uitgaven zouden met andere woorden ten koste van andere uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest gaan. Toch sluit hij deze piste niet volledig uit omdat ze tijdelijk gefinancierd zou kunnen worden met de opbrengst van de operatie secundair onderwijs.

De indiener van de vraag om uitleg kondigt aan dat zijn fractie een voorstel van resolutie zal indienen om een uittredingsregeling voor zwaarbelaste leerkrachten in te voeren.

- Het incident is gesloten.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 23)

Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden

Vergadering van donderdag 8 februari 1996

Vaste verslaggever : de heer Jean-Marie Bogaert, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer Herman Candries tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de toepassing van de mogelijke gemeentetaksen op het tewerkgesteld personeel

1. Uiteenzetting van de vraag door de vraagsteller

De heer Herman Candries wijst erop dat de gemeentelijke belasting op het tewerkgesteld personeel ongetwijfeld dateert van een tijd toen de werkloosheid nog geen allesovertreffende zorg was. Vandaag kan men zich evenwel de vraag stellen of deze taksen nog wel verantwoord zijn. Iedereen stelt zich immers vragen omtrent de arbeidskost als concurrentiefactor, zodat het nuttig blijkt zich over dit soort taksen te bezinnen. Deze vraag om uitleg wil hiertoe een eerste aanzet zijn.

De vraag rijst of gemeenten, die belasting heffen op tewerkgesteld personeel, daarenboven ook nog een belasting kunnen heffen op interimpersoneel. Indien dit het geval is, wat zijn de heffingsmodaliteiten ? Zijn het niet de interimbemiddelaars die betalen in plaats van de bedrijven ? Waar wordt de aanslag gevestigd, wanneer die interimkantoren in een andere gemeente gevestigd zijn dan de plaats van de tewerkstelling ? Bestaat er één of andere formule van doorstorting van eventueel geïnde taksen van de ene gemeente naar de andere, en zelfs eventueel van een gemeente uit een bepaald Gewest naar een gemeente uit een ander Gewest ?

2. Antwoord van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

De minister merkt op dat krachtens artikel 170, § 4 van de Grondwet de gemeenten in beginsel vrij elke belasting heffen die zij noodzakelijk achten.

De fiscale autonomie wordt slechts beperkt door de wet. Artikel 170 van de Grondwet bepaalt inderdaad dat de wet uitzonderingen kan vaststellen op de fiscale bevoegdheid van de gemeenten. Zulke verbodsbepaling bestaat er niet inzake de gemeentelijke belasting op het tewerkgesteld personeel.

Wel zijn de gemeenteraadsbesluiten inzake belastingen onderworpen aan het algemeen administratief toezicht. Daarvoor is de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden bevoegd.

Wat de uitoefening van het toezicht betreft, wijst de minister erop dat de vroeger bestaande koppeling tussen enerzijds de belasting op het tewerkgesteld personeel en anderzijds de belasting op de drijfkracht van de motoren tijdens de vorige zittingsperiode werd opgeheven in het kader van de zorg voor de bevordering van de tewerkstelling.

Inzake de toepasbaarheid van de belasting op het tewerkgesteld personeel op het interimpersoneel verduidelijkt de minister dat deze materie behoort tot de bevoegdheid van de Vlaamse minister voor Binnenlandse Aangelegenheden.

De minister deelt mede dat er geen regelingen bestaan inzake doorstorting van geïnde belastingen van de ene gemeente naar de andere. De gemeentelijke fiscaliteit is onderworpen aan het beginsel van de gemeentelijke territorialiteit.

3. Replieken

Een lid stelt dat het inderdaad niet aangewezen is in een tijd van hoge werkloosheid dergelijke belastingen nog te heffen, doch het is niet zo evident om de heffing ervan te verbieden. Ter zake meent het lid dat zich voor interimarbeiders een probleem zou kunnen stellen, in de zin van een dubbele belasting (gemeente waar het interimbureau is gevestigd en de gemeente waar de persoon is tewerkgesteld). Hoe kan dit worden voorkomen ?

De minister repliceert dat dit een probleem is voor de voogdijoverheid aan wie de interpretatie van de dubbele belasting zal worden overgelegd, op grond van de ingediende bezwaarschriften. Een interimkantoor, dat doorgaans een bijzondere streekgebondenheid vertoont, is meestal goed op de hoogte van de gemeentelijke belastingreglementen inzake tewerkstelling. Indien een gemeente een belasting heft in functie van de lokalisatie van het bedrijf waar de interimwerknemer wordt tewerkgesteld en er daarnaast nog een aanslag zou gevestigd worden door een andere gemeente op grond van de lokalisatie van het interimbureau, dan is er voor het interimkantoor een voldoende grond tot indiening van een bezwaarschrift tegen deze dubbele belasting. In dit geval wordt prioriteit gegeven aan de gemeente waar het bedrijf is gevestigd.

Het lid vraagt aan de minister of er ter zake precedentes bestaan, waarop de minister repliceert dat de opgedane ervaring ter zake resulteert uit concrete gevallen.

Het lid vraagt om deze gegevens ter beschikking te stellen van de leden van de commissie.

De vraagsteller stelt evenwel vast dat er geen overdracht is. Vele gemeenten hekelen het feit dat vele werknemers die op het grondgebied van hun gemeente werken, elders zijn ingeschreven. Het is daar dat de belasting gevestigd wordt. Aldus ontsnappen er inkomsten aan de gemeenten. Een ander lid meent dat dit fenomeen zich evenwel niet alleen stelt voor de interimkantoren.

Volgens de minister is dit wel het geval voor de belasting op het tewerkgesteld personeel, vermits de lokalisatie van de tewerkstelling op 1 januari bepalend is voor de vestiging van de aanslag.

Het is inderdaad niet denkbeeldig dat interimkantoren onderworpen worden aan een dubbele belasting, namelijk een heffing op grond van de lokalisatie van het kantoor en een heffing van de gemeente waar hun werknemers in de bedrijven per 1 januari van het vorige belastingjaar werden ingeschreven.

Nog een ander lid snijdt het probleem aan van de grote ondernemingen, die voortdurend werken met onderaanneming (chemische sector). Grote chemische bedrijven worden gekenmerkt door voortdurende activiteiten van afbouw en verbouwing van bepaalde installaties. Deze activiteiten worden stelselmatig uitbesteed aan andere bedrijven. Hoe is de regeling ter zake, zelfs in het geval van een juridische opsplitsing in aparte rechtspersonen. In dit geval gaat het om afzonderlijke vennootschappen die diensten verlenen aan een andere onderneming. Volgens nog een ander lid zou de dubbele heffing alleen mogelijk zijn voor ingeschreven personeel.

De minister refereert naar het gemeentelijk belastingreglement. Indien in dit reglement een bepaling is opgenomen met betrekking tot interimarbeid en deze gemeenten vaststellen dat er per 1 januari van het vorige belastingjaar bepaalde personen interimarbeid verrichtten, worden deze personen in aanmerking genomen bij de incohiering van de personenbelasting. Indien de interimkantoren daarenboven nog onderworpen worden aan een belasting op grond van hun lokalisatie, dan is er inderdaad, op grond van het beginsel non bis in idem, discussie mogelijk.

Vervolgens stipt nog een ander lid aan dat er ook problemen kunnen rijzen bij één vennootschap met verschillende exploitatiezetels, die evenwel niet over een afzonderlijke rechtspersoonlijkheid beschikken. Alle werknemers zullen ingeschreven worden op de plaats waar de hoofdzetel van de vennootschap is gevestigd. In dit geval kan er eveneens aanleiding zijn tot een dubbele belasting, nl. door de gemeente waar de hoofdzetel van de vennootschap is gevestigd en door de gemeenten waar de verschillende exploitatiezetels zijn gevestigd. Spreker stelt dat ook hier eenzelfde activiteit dubbel wordt belast.

Het lid vraagt welke concrete maatregelen de minister ter zake kan treffen, vermits de verleiding zeer groot is om interimkantoren te belasten.

De minister repliceert dat ter zake zal contact worden opgenomen met de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden. Gemeentelijke belastingreglementen kunnen niet eenzijdig gewijzigd worden, tenzij deze strijdig zijn met het beginsel non bis in idem.

De minister belooft een omstandige nota ter zake aan de leden van de commissie.

- *Het incident is gesloten.*

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 23)

Commissie voor Cultuur en Sport

Vergadering van donderdag 8 februari 1996

Vaste verslaggever : mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het Vlaamse culturele leven in Sint-Genesius-Rode

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De heer Luk Van Nieuwenhuysen stelt dat zijn fractie uitdrukkelijk begaan is met de situatie in de randgemeenten van Brussel, maar dat hier veel meer moet gebeuren. Eén van de positieve initiatieven in de Rand was de uitbouw van een aantal culturele centra van de Vlaamse Gemeenschap in een aantal faciliteitengemeenten. Toch blijken de Franstaligen een georchestreerde campagne op te zetten tegen Vlaamse culturele initiatieven. Zo wordt het gemeentelijk cultureel centrum van Sint-Genesius-Rode meer en meer ingepalmd door Franstaligen. Het Francofiele gemeentebestuur maakt het de Vlaamse verenigingen die er initiatieven willen organiseren erg moeilijk. Hierdoor dreigt het Vlaamse culturele leven in deze faciliteitengemeente stil te vallen. Er is in Sint-Genesius-Rode nog wel het cultureel centrum de Boesdaelhoeve waar Vlaamse activiteiten kunnen plaatsvinden, maar deze infrastructuur ligt ver van het centrum waardoor het aan aantrekkingskracht verliest.

De spreker vindt het logisch dat in het licht van het strategisch plan voor Vlaams-Brabant de Vlaamse regering dit dossier ter harte neemt. Hij vraagt aan de minister hoe hij dit probleem zal opvangen en of de Vlaamse regering tot nog toe al iets ondernomen heeft om de situatie recht te zetten. Bovendien vraagt hij of een overname van het gemeentelijk cultureel centrum door de Vlaamse Gemeenschap zoals in andere faciliteitengemeenten tot de mogelijkheden behoort.

2. Antwoord van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn

Het is de minister bekend dat in Sint-Genesius-Rode Vlaamse culturele verenigingen meer en meer geweerd worden uit het gemeentelijk cultureel centrum. Dit fenomeen heeft zich volgens de minister ook voorgedaan in de andere faciliteitengemeenten en draagt ook zijn bezorgdheid weg.

De minister geeft een korte historiek van de problematiek. De Vlaamse Gemeenschap, toen nog een deelregering van de unitaire staat, heeft tijdens de jaren '70 resoluut gekozen voor een versterking van de Vlaamse identiteit in de Rand rond Brussel door zwaar te investeren in culturele centra in "de gordel van smaragd". Bij voorkeur in gemeentelijke centra, maar in de faciliteitengemeenten verkoos de Vlaamse regering deze centra in eigen beheer te bouwen en te exploiteren. Zo ontstonden de 5 Culturele Centra van de Vlaamse Gemeenschap in 4 van de 6 faciliteitengemeenten : Wemmel, Wemzebeek-Oppem, Kraainem en Linkebeek. Ook Overijse kreeg een goed uitgebouwd Cultureel Centrum van de Vlaamse Gemeenschap. Sint-Genesius-Rode had in die periode nog een voltallig Nederlandstalig gemeentebestuur en was geen vragende partij voor een Cultureel Centrum van de Vlaamse Gemeenschap, omdat ze zelf een goed werkend gemeentelijk cultureel centrum hadden. Sinds 1988 kwam ook hier een franstalige meerderheid en kon het Vlaams verenigingsleven steeds minder rekenen op gemeentelijke ondersteuning.

De minister vindt dat deze problematiek enkel kan opgelost worden met een globale strategie. Daarom heeft hij eigen voorstellen geformuleerd in het kader van het versterkt actieprogramma voor de Rand, dat eind vorige zittingsperiode werd opgestart op initiatief van de heer Luc Van den Brande, de minister-president van de Vlaamse regering. De minister meent dat in het kader van deze globale strategie de Boesdaelhoeve, die uitgebaat wordt door de ARGO en waar momenteel een deel van het Conservatorium en de kunstacademie van Alsemberg ondergebracht is, als Vlaams steunpunt voor het Vlaamse culturele leven moet behouden blijven. Er zijn momenteel gesprekken met de gebruikers van deze infrastructuur aangeknoopt om vanuit de Boesdaelhoeve het Vlaamse culturele leven in Sint-Genesius-Rode verder actief uit te bouwen. Anderzijds wordt gewerkt aan de oprichting van een vzw de Rand, die tot doel heeft een samenwerkingsverband te creëren tussen de verschillende culturele centra van de rand en de slagkracht van deze centra daardoor te optimaliseren, en waarmee ter zake overleg kan gepleegd worden.

In verband met een mogelijke overname van het gemeentelijk cultureel centrum door de Vlaamse Gemeenschap, antwoordt de minister dat het tot de opdracht en verantwoordelijkheid van alle gemeentebesturen behoort om het culturele leven van al haar inwoners te ondersteunen. Het gemeentebestuur moet daar zijns inziens voortdurend op gewezen wor-

den. Bovendien is de budgettaire ruimte voor culturele infrastructuur niet beschikbaar om een dergelijke grote investering te doen en opteert hij in zijn beleid eerder te investeren in het culturele gebeuren zelf dan in infrastructuur. De Boesdaelhoeve zelf kan als culturele infrastructuur volgens de minister een zeer geschikt steunpunt zijn voor de Vlaamse culturele aanwezigheid in Sint-Genesius-Rode.

3. Replieken

De heer Luk Van Nieuwenhuysen neemt akte van het antwoord van de minister en repliceert dat het geen dag te vroeg is dat er iets gedaan wordt, omdat de situatie in Sint-Genesius-Rode met de dag verergert. De Boesdaelhoeve ligt volgens zijn mening echter te ver uit het centrum. Vooral de jongeren zijn weinig of niet mobiel waardoor er een evolutie ontstaat dat zij naar andere gemeenten uitwijken en zich buiten Sint-Genesius-Rode zullen vestigen.

De minister is van oordeel dat de afstand niet bepalend mag zijn voor de uitbouw van een actief cultureel leven. Een goede programmatie met een open karakter, ook naar Franstaligen toe, ondersteund door een artistiek management, is van veel groter belang voor het culturele gebeuren. Bovendien betwijfelt hij of jongeren niet zo mobiel zouden zijn en stelt hij dat een te sterke concentratie van jongeren in een bepaalde omgeving wel eens negatieve gevolgen kan hebben. Men kan dus voor beide standpunten pleiten. Hij besluit dat hij de bezorgdheid van de vraagsteller deelt en deze ook meeneemt.

– *Het incident is gesloten.*